

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ЗА 2022. ГОДИНУ

Нови Сад, децембар 2022. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ЗА 2022. ГОДИНУ

ВД ДИРЕКТОРА

др Жељка Јеличић Маринковић

Нови Сад, децембар 2022. године

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗА 2022. ГОДИНУ
ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Пословно име	Покрајински завод за заштиту природе
Седиште	Нови Сад, Радничка 20а
Претежна делатност	Заштита природе и природних добара на територији Аутономне покрајине Војводине
Матични број	8916918
ПИБ	106611566
ЈБК	80822
Надлежни секретаријат	Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

Садржај

I УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ	1
1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ	1
2. УВОД	2
3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА	6
3.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	6
3.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА	7
II ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ	8
4. СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ- РЕАЛИЗАЦИЈА ЦИЉЕВА РАДА ЗАВОДА У 2022. ГОДИНИ	8
4.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	8
4.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА	83
5. ОПРЕМЉЕНОСТ И КАПАЦИТЕТИ	89
5.1. ОПРЕМЉЕНОСТ	89
5.2. ПРИРОДЊАЧКЕ ЗБИРКЕ	90
5.3. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ И ПУБЛИКАЦИЈЕ	91
III ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ	92
6. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ	92
6.1. ПОКРАЈИНСКИ РЕГИСТАР ЗАШТИЂЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	95
6.2. БИБЛИОТЕЧКА ДЕЛАТНОСТ	96
7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ	97
7.1. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНСКИХ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА	97
8. ФИНАНСИЈЕ	99

I УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Назив институције	Покрајински завод за заштиту природе
Година и акт оснивања	16.02.2010. године, Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010 и 23/2018)
Почетак рада	01.04.2010. године
Седиште	Радничка 20а, Нови Сад
Управни одбор	1. Милена Недељков, председник; 2. Мирослав Гаврић, члан; 3. Весна Терзин, члан; 4. Катарина Драгаш, члан из редова запослених; 5. Илија Миљковић, члан из редова запослених.
Надзорни одбор	1. Клара Валтер, председник; 2. Миа Јаворац, члан; 3. Славица Николић, члан из редова запослених.
ВД ДИРЕКТОРА	др Жељка Јеличић Маринковић
Број запослених и попуњеност планираних капацитета	Систематизовано 48 радних места. 1 именовано лице и 47 запослена на неодређено време. Укупно је попуњено 96 % капацитета предвиђених Правилником о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Заводу (01 044 314 од 08.02.2022. године).
Стручна спрема	доктор наука (12%), магистар наука/мастер (21%), ВСС (47%), ВС (2%), ССС (18%)
Полна структура	Жене (58%); Мушкарци (42%)

2. УВОД

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) је стручна организација која обавља послове заштите природе и природних добара која се у целости или већим делом своје површине налазе на територији Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: АПВ).

Завод у оквиру своје делатности, а пре свега квалитетним стручним радом, придонosi очувању и унапређењу природе у АПВ, као универзалног циља у области заштите природе и животне средине, за добробит садашњих и будућих генерација. Кроз интензиван теренски рад, примену најновијих научних сазнања и сарадњу са свим заинтересованим странама, пружа стручну подршку за планирање и спровођење заштите природе (очувању биодиверзитета – специјског, генског и екосистемског, геодиверзитета и екосистема). На тај начин осигурава очување и унапређење природе у АПВ, односно у Републици Србији (у даљем тексту: РС).

Завод послује као установа, у складу са прописима о јавним службама, а обавља послове заштите природе утврђене Законом о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исп., 14/2016 и 95/2018 – др. закон и 71/2021), Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе (Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе, „Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010 и 23/2018) и Статутом Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. Лист АПВ“, број 9/2010, 22/2018, 48/2018 и 40/2021).

Заштита природе и природних добара, као основна делатност Завода, обухвата истраживање природних и предеоних одлика, анализу и вредновање појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и амбијенталних целина, њихову валоризацију и израду студија заштите, као стручно – документациону основу за успостављање законске заштите природних вредности.

Послови заштите природе спроводе се кроз стручни надзор и помоћ управљачима, дефинисање, усмеравање и спровођење мера активне заштите у заштићеним подручјима или саставним деловима националне еколошке мреже и еколошких коридора и успостављању међународне еколошке мреже NATURA 2000. Завод, у складу са позитивним прописима који регулишу заштиту природе, издаје услове заштите природе и мишљења за активности у заштићеним подручјима и ван њих, као и у поступку израде просторно-планске и инвестиционо-техничке документације. Овако бројни и сложени послови захтевају спровођење одговарајућих процедура и учестало присуство стручњака на терену, без обзира о ком се сегменту делатности Завода ради, ради прикупљања и обраде података о природним вредностима, антропогеним утицајима, оцени очуваности дивљих врста и њихових станишта, станишних типова приоритетних за заштиту, екосистема, објеката геонаслеђа и других природних вредности.

Предметни извештај о раду за 2022. годину, односи се на реализацију Програма заштите природних добара за 2022. годину, који је израђен на основу Плана за заштиту природних добара за период 2022 – 2024. године (03 016 - 447 од 23.03.2022. године. На Програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе, Нови Сад за 2022. годину, добијено је Решење о давању сагласности Покрајинске владе (127 БРОЈ: 023-2/2021 од 20. јануара 2021. године).

Завод је у 2022. години реализовао већину постављених циљева и активности планираних Програмом рада за 2022. годину.

Значајан део активности Завода односио се на валоризацију природних вредности појединих подручја кроз теренски рад, прикупљањем података, проучавањем стручне и научне литературе у циљу израде студија студија као стручне документационе основе ради проглашења нових заштићених подручја на простору АПВ, као и у циљу израде студија ревизије заштите постојећих заштићених подручја.

Већина планираних теренских излазака на подручја одређена за валоризацију природних вредности је реализована у 2022. години.

Вршен је стручни надзор у постојећим заштићеним подручјима, а по потреби и у централним подручјима еколошке мреже и у издвојеним стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста.

Реализоване су бројне активности везане за активну заштиту ретких врста биљака и животиња и њихових станишта, као и збрињавање јединки строго заштићених и заштићених дивљих животиња којима је била потребна помоћ.

Пружана је стручна помоћ управљачима заштићених подручја у циљу спровођења адекватних мера и активности на управљању природном баштином. Остварене су бројне активности са локалним самоуправама, представницима удружења грађана, као и са медијима.

Остварена је интензива међународна сарадња, како кроз реализацију међународних пројаката у којима је Завод био партнер, корисник или заинтересована страна, тако и кроз сарадњу са међународним организацијама и асоцијацијама (IUCN, WWF, GIZ, EURONATUR и SavaParks Network).

Завод је у претходном периоду учествовао у реализацији пројекта Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) везаног за успостављање међународне еколошке мреже NATURA 2000 у Србији, у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, Министарством заштите животне средине, Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и конзорцијумом „ЕPTISA“, задуженим за реализацију пројекта. Током 2022. године вршене су консултације везане за резултате наведеног пројекта у циљу њиховог коришћења за потребе рада Завода.

Програм рада Завода за 2022. годину био је заснован и на утврђеним краткорочним циљевима у области заштите природе, који су обухватили:

- очување и унапређење постојећих заштићених подручја, подручја у поступку заштите, подручја еколошке мреже и мреже полигона са стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста;
- повећање површина под заштићеним подручјима (заштићена подручја и подручја у поступку заштите), кроз израду нових студија заштите и проглашење заштите на око 2600 ha, као и кроз предавање на даљи поступак израђених студија пренетих из претходног периода на 24.030 ha;
- израда три (3) студије заштите природе ради успостављања нових заштићених подручја: „Слатине Шајкашке“, „Храст код железничке станице у Кикинди“ и „Стабла у центру Апатина“;

- израда две (2) студије ревизије постојећег заштићеног подручја: СП „Парк дворца у Конаку“ и СП „Парк Бландаш“;
- почетак валоризације природних вредности у циљу израде студије прве заштите за подручја: „Стари Бегеј“ и „Травна станишта уз Брзаву“;
- наставак валоризације природних вредности у циљу израде студије прве заштите за подручја: „Слатине Моравице“ и „Пашњаци и долине код Алибунара“;
- почетак валоризације природних вредности у циљу израде студије ревизије постојеће заштите за подручја: СРП „Делиблатска пешчара“, СВА „Вршачки парк“ и СП „Парк челаревског дворца“;
- ревизија статуса заштите појединих споменика природе (седам стабала) у циљу покретања поступка престанка заштите;
- валоризација природних вредности у циљу израде студије ревизије СП „Парк дворца у Конаку“;
- очување и развој еколошке мреже на подручју АПВ;
- издвајање нових еколошки значајних подручја (станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста, станишта приоритетних за заштиту), регионалних и локалних еколошких коридора, као делова интегралне еколошке мреже;
- учешће у процесу идентификације подручја посебне заштите за птице и миграторне врсте птица (SPA) и подручја посебне заштите станишта и врста (SCI), у циљу успостављања европске еколошке мреже NATURA 2000 у Панонском биогеографском региону у РС;
- унапређење стања биолошке, геолошке и предеоне разноврсности;
- очување и унапређење стања популација и дистрибуције строго заштићених и заштићених дивљих врста и њихових станишта и јачање примене механизма (начина и активности) и мера, кроз управљање популацијама, санацију, ревитализацију, релокацију, реинтродукцију и др;
- активности на управљању Резерватом биосфере „Бачко Подунавље“;
- активности на успостављању прекограничног Резервата биосфере „Мура – Драва – Дунав у пет држава“;
- наставак рада на успостављању еколошке мреже у АПВ као дела Националне Еколошке мреже РС са посебним освртом на еколошке коридоре и приоритетне типове станишта за заштиту;
- учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе;
- давање услова заштите природе и мишљења за радове на заштићеним природним добрима, на планове и програме управљања заштићеног подручја;
- стручни надзор и сарадња са управљачима заштићених природних добара;
- праћење стања и примена активних мера заштите на очувању строго заштићених врста и станишта приоритетних за заштиту;
- утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу;

- пружање стручне помоћи управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара;
- континуирани развој Информационог система Завода, на апликативном и нивоу систематизације података, уз рад на Гео-порталу;
- наставак рада на прилагођавању интегралног Информационог система Завода (у даљем тексту: ИИС), како би се створили предуслови да се његов део интегрише у национални Информациони систем за потребе заштите природе и израде еколошке мреже NATURA 2000 у РС;
- разраду услова за размену података са другим субјектима и дефинисање поступака за аутоматско издвајање сета података из база;
- континуирану примену GIS технологија у графичкој обради података за заштићена подручја и еколошку мрежу;
- сарадњу са заинтересованим странама у заштити природе;
- израду решења и стручних основа о условима заштите природе и мишљења са циљем очувања и унапређења биолошке и геолошке разноврсности и одрживог коришћења природних ресурса;
- промоцију и презентацију значаја очувања природе;
- организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у области заштите природе презентацијом широј јавности и упознавање с биљним и животињским врстама које чине изложбену поставку Завода;
- унапређење web презентације Завода;
- учешће у изради законских и подзаконских аката;
- рад на осавремењавању и плану за реконструкцију изложбене поставке у згради Завода;
- реализацију постојећих међународних пројекта, према потписаним уговорима;
- рад на припреми предлога пројекта и остваривању пројектних партнерстава у оквиру позива за достављање предлога пројекта расписаних у 2022. години;
- реализацију уговорених пројекта у којима је Завод партнер;
- реализацију пројекта у којима је Завод придружени партнер;
- реализацију пројекта у којима је Завод корисник;
- реализацију пројекта које Завод прати и подржава као заинтересована страна;
- реализацију пројекта које Завод реализује у оквиру уговорених обавеза на принципу стручне услуге.

3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА

3.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Полазећи од Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Заводу (01 044 314 од 08.02.2022. године) године утврђена је следећа организациона шема:

Завод, према напред цитираном Правилнику има 48 систематизованих радних места. На дан 31.12.2022. године, у Заводу у радном односу налази се 47 запослених лица, од тога: једно (1) именовано лице и 46 лица запослена на неодређено време и једно (1) непопуњено радно место. На привременим и повременим пословима ангажовано је једно (1) лице.

3.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Бројно стање и попуњеност људских капацитета у Покрајинском заводу за заштиту природе (стање на дан 31.12.2022. године)

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ	Број систематизованих радних места према Правилнику о систематизацији	Број запослених на неодређено време	Број запослених на одређено време	Број запослених чији је радни однос у мировању
Директор	1	/	1	/
Помоћник директора	2	2	/	/
Одељење за природна заштићена добра	8	8	/	/
Одељење за стручне послове и пројектне активности	7	7	/	2
Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет	11	11	/	/
Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију	5	5	/	1
Одељење за правне, финансијске и опште послове у чијем саставу се налази и Одсек за правне и опште послове	14	13	/	1
УКУПНО	48	46	1	4

II ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

4. СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ - РЕАЛИЗАЦИЈА ЦИЉЕВА РАДА ЗАВОДА У 2022. ГОДИНИ

Стручни послови заштите природе и природних добара на територији АПВ представљају основну делатност рада Завода. Заштита природе према чл. 4. Закона представља низ мера и активности усредсређених на спречавање оштећења природе, природних вредности и природне равнотеже, које ће допринети очувању здраве животне средине, која је загарантована Уставом РС.

4.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Израз „природна добра“ није дефинисан чл. 4. Закона, иако се констатује да природа обухвата природна добра и природне вредности. Заштићена природна добра су у складу са Законом заштићена подручја, заштићене врсте и покретна заштићена природна документа (хербаријуми, збирке и сл.).

Стручни послови заштите природе приказани су у оквиру делатности Завода и прецизније дефинисани и реализовани у 2021. годину кроз циљеве рада. Бројни и сложени послови заштите природе захтевају спровођење одговарајућих процедура, као и учестало присуство стручњака на терену, без обзира о ком се сегменту делатности Завода ради.

4.1.1. ЗАШТИТА ПОДРУЧЈА

Табела бр. 1. Индикатори активности везаних за заштиту подручја

Индикатор	Планирано у 2022. години	Обављено у 2022. години	Носиоци посла
Валоризација природних вредности (број подручја)	12	15	Сарадници свих унутрашњих организационих јединица Завода, кроз мултидисциплинарни приступ истраживања и рад
Израда студија заштите (број студија)	5	5	
Престанак заштите подручја/упућен допис ЛС	7	6	
Предлог повећања површине под заштитом	1400 ha		

Током 2022. године у складу са Програмом заштите природних добара, вршена су теренска истраживања на валоризацији природних вредности на дванаест (15) просторних целина. Израђено је шест (6) студија заштите, као стручно-документационе основе за успостављање заштите подручја, од којих две (2) студије прве заштите подручја (СП „Храст у Кикинди“ и СП „Засавички храст“) и четири (4) студије представљају ревизију заштите постојећих заштићених подручја (СП „Парк дворца у Конаку, СП „Парк Бландаш“,

ПП „Букински храстик“ и СРП „Карађорђево“). Укупно повећање површине, које се предлаже за заштиту на основу израђених студија је око 1400 ha.

У 2022. години су започета или настављена вишегодишња теренска истраживања на валоризацији природних вредности шест (6) подручја за прву заштиту („Слатине Моравице“, „Долине и пашњаци код Алибунара“, „Слатине Шајкашке“, „Стари Бегеј“, „Травна станишта уз Брзаву“ и „Стабла у центру Апатина“) и на ревизији заштите три (3) постојећа заштићена подручја (СП „Парк челаревског дворца“, СВА „Вршачки парк“, СРП „Делиблатска пешчара“). Завршетак израде студија заштите за та подручја очекује се у наредним годинама.

ЗАВРШЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И ИЗРАДА СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА

1. „СЛАТИНЕ ШАЈКАШКЕ“

Завршени су теренски послови на валоризацији природних вредности слатинских станишта између Жабља и Мошорина. Површина за валоризацију је око 2.600 ha. Током 2022. године Завод је уз пратећу текстуалну и графичку документацију званично информисан о државном пројекту израде ауто-пута Нови Сад – Зрењанин – Београд, а који се просторно делимично преклапа са валоризованом површином. Из наведених разлога, у току је прецизно усклађивање граница будућег заштићеног подручја и поменутог инфраструктурног пројекта, након чега ће се израдити студија заштите.

НАСТАВАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА

1. „СЛАТИНЕ МОРАВИЦЕ“

Валоризација водотока Моравице са пашњаком код Ватина и Селишта започета је 2020. године, као део планираних активности на вредновању нових подручја.

Моравица (румунски: Моравиџа) је лева притока реке Брзаве. У Румунији њен ток износи 47 km, а у Србији 17,4 km. Моравица је каналисан водоток који код места Ватин дотиче из Румуније на подручје наше земље. Количина воде у Моравици је врло променљива. Највећи водостај на Моравици је у пролеће што је последица отапања снега са Карпата и обилних падавина. Лети се ниво воде значајно смањује, а на појединим деловима и пресуши. Улива се у канал Дунав–Тиса–Дунав у близини насеља Барице.

Моравица са њеним обалским појасом представља еколошки коридор од међународног значаја (Уредба о еколошкој мрежи, „Сл гласник РС“, бр.102/2010). Валоризацијом су обухваћена постојећа станишта строго заштићених и заштићених врста од националног значаја: Пашњаци на слатинама у околини Маргите (PLA08b (159,74 ha), PLA08c (72,60 ha) и PLA08d (191,83 ha)), Пашњаци код Ватина (VRS01a (157,72 ha)) и Пашњаци на Селишту (VRS01b (579,88 ha)), што укупно износи 1.161,77 ha.

Приликом теренских излазака извршен је обилазак свих наведених станишта.

2. „ПАШЊАЦИ И ДОЛИНЕ КОД АЛИБУНАРА“

Завод је у 2019. години започео са радом на валоризацији природних вредности подручја „Лесне долине на потезу од Алибунара до Добрице“, у циљу израде студије заштите и успостављања новог заштићеног подручја. Предметно подручје планирано је за валоризацију у склопу истраживања слатина Баната.

У току 2022. године, Завод је у циљу валоризације природних вредности обавио једанаест теренских излазака. Теренска истраживања су обављена са аспекта геологије, геоморфологије, флоре и вегетације, херпетофауне, ихтиофауне, орнитологије и фауне сисара. Настављена су истраживања на стаништима строго заштићених и заштићених врста АЛИО1 - „Лесне долине код Алибунара“, АЛИО2 – „Ливаде код Алибунара“, АЛИО3б – „Ливаде и пашњаци од Добрице до Локве“, АЛИО4 – „Велике ливаде“, АЛИО5а – „Долине између Селеуша и Алибунара“, АЛИО5б – „Долине између Селеуша и Алибунара“ и АЛИО8а – „Бојтарова долина“.

Такође, у 2022. години започета је валоризација на стаништима строго заштићених и заштићених врста: АЛИО3а - „Ливаде и пашњаци од Добрице до Локве“, АЛИО6а – „Пашњаци код Новог Козјака“, АЛИО6б - „Пашњаци код Новог Козјака“ и АЛИ 07 – „Пашњак на северном ободу Селеуша“.

Током године обиђене су и долине са леве стране пута од Алибунара до Селеуша и то: Велики и Мали до, Бутурова (Велика) долина и мања долина Крст.

Као посебно вредна станишта за миграцију птица водених станишта издвојиле су се влажне депресије југоисточно од села Локве, на којима се током пролећне сеобе задржавао велики број шљукарица, патака и птица певачица. Локалитет је угрожен одлагањем шута и отпада, али и даље има изузетне природне вредности.

Други важан локалитет је пашњак северосточно од Добрице, на коме је нађен знатан број врста птица певачица, као и птица грабљивица, које та станишта користе за репродукцију, одмор и сеобу.

Због проширења теренских активности студија заштите биће израђена крајем 2023. године.

ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И ИЗРАДА СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА, ПОЧЕТАК И ЗАВРШЕТАК СТУДИЈЕ У 2022. ГОДИНИ

1. СП „ХРАСТ У КИКИНДИ“

Према Програму заштите природних добара током 2022. године планирана је и урађена валоризација храста лужњка (*Quercus robur* L.) који се налази поред Железничке станице у Кикинди. Извршеном валоризацијом, утврђено је да је храст вредан представник своје врсте по хабитусу, пејзажној атрактивности и очуване виталности. С обзиром на значај и функцију овог стабла ипмозантних димензија, као и висок степен декоративности, исто заслужује заштиту. Полазећи од утврђених чињеница, стабло храста у Кикинди се предлаже за заштиту као Споменик природе III категорије, од локалног значаја.

Слика 1:
Храст у Кикинди

2. „СТАБЛА У ЦЕНТРУ АПАТИНА“

Реализовани су сви терени планирани по плану за 2022. годину. Извршена је валоризација примерака одабраних на основу прелиминарног визуелног прегледа свих стабала у центру Апатина. Стабла у парку и на ободу парка у дрвореду су већином млада или припадају инвазивним врстама (трновац и маклура) па је одлучено да ти примерци неће бити предложени за заштиту. За заштиту је планирано раније заштићено стабло гинка и један храст лужњак.

3. СП „ЗАСАВИЧКИ ХРАСТ“

Током 2022. године урађена је валоризација стабла храста код Засавице којом је анализирана његова дендролошка и амбијентална вредност. Извршеном валоризацијом, утврђено је да је храст вредан представник своје врсте по виталности, пејзажној атрактивности, хабитусу и старости. Налази се у непрегледној и плодној долини Засавице, на пољопривредном имању. Ово импозантно стабло је ретко очуван примерак стабла некадашњих мешовитих храстових шума које су вековима крчене зарад проширења пољопривредних површина.

Слика 2:
Храст на Засавици

Засавички храст са свим својим корисним функцијама и значајем привлачи посебну пажњу и дивљење. Нажалост, овако велика стабла привлаче пажњу и као дрвна маса, па је његов опстанак доведен у питање. Данас су малобројна преостала стара стабла предмет заштите и бриге због посебне вредности и реткости као природна баштина Србије. С обзиром на значај и функцију овог стабла на том месту као и висок степен декоративности овог стабла, исто заслужује да буде стављено под заштиту.

Полазећи од утврђених чињеница, стабло храста се предлаже за заштиту као Споменик природе III категорије, од локалног значаја.

ПОЧЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У 2022. ГОДИНИ У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА

1. „СТАРИ БЕГЕЈ“

Подручје уз Стари Бегеј, од Банатског двора до Јанковог Моста. Слатине и долина тока Старог Бегеја. Површина за валоризацију је око 4300 ha. Теренска валоризација: 2022 – 2024. године. Рок за израду студије: 01.12.2024. године.

Током 2022. започела је валоризација. Остварено је 60% предвиђених теренских излазака, којима је била равномерно обухваћена целина подручја.

2. „ТРАВНА СТАНИШТА УЗ БРЗАВУ“

Валоризација природних вредности слатинских станишта уз реку Брзаву у Банату, између Добрице, Банатске Дубице, Конака, Старог Леца и Хајдучице. Простор представља мозаик слатина, степа и влажних станишта. Површина за валоризацију је око 4.000 ha. Теренски рад ће се реализовати током 2022 - 2024. године. Израда студије заштите природе планирана је за крај 2024. године. Теренска валоризација: 2022 - 2024. године. Рок за израду студије: 15.12.2024. године.

Током 2022. године започела је валоризација. Остварено је 30% предвиђених теренских излазака, којима је била обухваћена приближно трећина подручја.

ЗАВРШЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ ПОСТОЈЕЋИХ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА И ИЗРАДА СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА У 2022. ГОДИНИ

1. СП „ПАРК ДВОРЦА У КОНАКУ“

Претходна заштита проглашена је 2001. године на површини од 2,0275 ha (Одлука о заштити споменика природе „Парк дворца у Конаку“, „Службени лист општине Сечањ“, бр. 8/2001).

Реализовани су терени по плану за 2022. годину, осим једног теренског изласка који ће бити реализован до краја децембра 2022. године. Сачињен је списак врста, издвојена су најзначајнија стабла, сачињен је предлог граница и мера заштите.

2. ПП „БУКИНСКИ ХРАСТИК“

На предлог Скупштине општине Бачка Паланка и Покрајинског завода за заштиту природе у Новом саду, Покрајинско извршно веће је на седници одржаној 20.02.1973. године донело Решење број 01-110/24-73 о проглашењу шуме Букински храстик за шуму са посебном наменом („Службени лист САПВ“, бр. 7/73) на површини од 287,57 ха. Како је од успостављања заштите прошло готово 50 година, и током тог периода појавио се већи број проблема, пре свега, у управљању шумом и дивљачи, на иницијативу Министарства одбране договорена је ревизија овог заштићеног добра.

Полазећи од Средњорочног Програма заштите природних добара за период 2021-2030. године Покрајинског Завода за заштиту природе као и на основу Дописа Министарства одбране Републике Србије, Секретаријат Министарства, бр. 4049-8/19 од 31.3.2019. године када је дата сагласност за ревизију заштићеног подручја Парк шума „Букински храстик“ као и у складу Закона о изменама и допунама Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 91/2010 - испр., 14/16 и 95/18 - др. Закон, 71/2021) у предходном периоду рађена је ревизија Студије заштите Парк природе „Букински храстик“, која је завршена у 2022. години.

У поступку ревизије природних вредности ПП „Букински храстик“ утврђено је да границе Парка природе треба проширити на цело подручје. Ревизијом је повећана површина са 287,57 ха на 304,98 ха, односно за 17,41 ха, што износи 6,05 %.

На основу законских овлашћења из члана 102., став 1., тачка 3. Закона о заштити природе, Покрајински завод за заштиту природе израдио је Студију заштите као стручно-документациону основу за успостављање заштите Парка природе „Букински храстик“ I (прве) категорије.

Студија заштите је достављена Министарству заштите животне средине и налази се на сајту Министарства.

ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И ИЗРАДА СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА, ПОЧЕТАК И ЗАВРШЕТАК СТУДИЈЕ У 2022. ГОДИНИ

1. СП „ПАРК БЛАНДАШ“

Претходна заштита проглашена је 2006. године на површини од 2,3189 ха (Одлука о заштити споменика природе „Парк Бландаш“ у Кикинди, „Службени лист општине Кикинда“, бр. 2/2006, 14/2015).

Реализован је терен који је планиран планом за 2022. годину. На терен су изашла два сарадника у циљу фотографисања парка за потребе студије заштите.

2. СРП „КАРАЂОРЂЕВО“

Подручје природног добра СРП „Карађорђево“ у претходном периоду имало статус заштићеног подручја (Уредба о заштити Специјалног резервата природе „Карађорђево“, „Службени гласник РС“, бр. 37/97). Услед динамичних природних процеса, дошло је до промена природних вредности, што је поред доношења Закона о заштити природе, био разлог за поновну валоризацију овог простора.

Полазећи од Програма заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године, који је Влада усвојила 20. маја 2021. године, а који је усклађен са Законом о планској систему Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 30/2018), Стратешким планом УН Конвенције о биолошкој разноврсности за период од 2011-2020. године, Аичи циљевима заштите биодиверзитета и одлукама донесеним на редовним заседањима Конференција чланица ове конвенције, као и другим потврђеним међународним уговорима за заштиту природе, очувања биолошке разноврсности и промене климе, а на основу Закона о изменама и допунама Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 91/2010 - испр., 14/16 и 95/18 - др. Закон, 71/2021) у предходном периоду рађена је ревизија Студије заштите СРП „Карађорђево“, која је завршена у 2022. години.

У поступку ревизије природних вредности СРП „Карађорђево“ утврђено је да границе Резервата треба проширити на плавно подручје Шаренградске аде, Хагле, еколошког коридора – водоток Мостонга који повезује канал Ловренац са Врањаком и Гувништем и на ергелу „Карађорђево“. Ревизијом је повећана површина Резервата са 2.955,32 ха на 4.309,98 ха, односно за 1.354,66 ха, што износи 31,43 %.

На основу законских овлашћења из члана 102., став 1., тачка 3. Закона о заштити природе, Покрајински завод за заштиту природе израдио је Студију заштите као стручно-документациону основу за успостављање заштите Специјалног резервата природе „Карађорђево“ I (прве) категорије.

Студија заштите је достављена Министарству заштите животне средине и налази се на сајту Министарства.

ПОЧЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ ПОСТОЈЕЋИХ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА ДО 2025. ГОДИНЕ

1. СПОМЕНИК ПРИРОДЕ „ПАРК ЧЕЛАРЕВСКОГ ДВОРЦА“

Претходна заштита проглашена је 2003. године на површини од 7,3323 ха (Одлука о заштити споменика природе „Парк челаревског дворца“, „Службени лист општине Бачка Паланка“, бр. 7/2003, 7/2007).

Реализовани су сви терени по плану за 2022. годину. Сачињен је списак врста, издвојена су најзначајнија стабла, сачињен је предлог граница и мера заштите.

2. СВА „ВРШАЧКИ ПАРК“

Претходна заштита проглашена је 1974. године на површини од 6,4468 ха (Решење, „Службени лист општине Вршац и Пландиште“, бр 8/1974).

Реализовани су сви терени по плану за 2022. годину. На терен су изашла два сарадника у циљу фотографисања парка за потребе студије заштите. Сачињен је списак врста, издвојена су најзначајнија стабла, сачињен је предлог граница и мера заштите.

3. СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“

Заштићено подручје проглашено је 2002. године Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“ ("Службени гласник РС", бр. 3/2002 и 81/2008).

Током 2022. године започета је ревизија, којом су обухваћени простори предвиђени за проширење Резервата (Хатарице, Рамница, Кајтасовачки пашњаци, Марган, Долово – Чибук), као и веће целине унутар Резервата (Хероње, Стеванова равница, Дубовачки рит, Врела, Загајичка брда, Брандибул, Рошијана, Црни врх, Воловска паша, Краван, Корн и др.). Ревизија је обухватила истраживања из области хидрологије, ботанике, шумарства, хидробиологије, ентомологије, ихтиологије, батрахологије, херпетологије, орнитологије и мамологије.

4.1.1.1. ПРЕСТАНАК ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА – СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ

У иИС Завода налази се закључно са 2022. годином укупно 95 заштићених подручја у оквиру категорије – „Споменик природе“.

Њима су углавном обухваћени стари акти о заштити појединачног дрвећа, дрвореда, паркова, локалитета вртне архитетуре, геолошких профила и сл., који су проглашени у другој половини 20. века и који појединачно заузимају веома мале површине. Сва та подручја заједно захватају до 500 ха (0,02 % АПВ). За многа стабла површина заштите није ни дефинисана у акту о проглашењу.

Током 2022. године извршена је анализа стања седам (7) споменика природе наведених у табели бр. 2.

Табела бр. 2. Преглед споменика природе за покретање поступка престанка заштите у 2022.

години

СП – Споменик природе, ПС – Природни споменик;

А – претпоставка/сазнање да више не постоји или је драстично оштећен;

Б – укључен накнадно у веће заштићено подручје или је скинута заштита.

ДРВЕЋЕ И ГРУПЕ ДРВЕЋА								
Р. бр.	иИС Бр.	Тип	Назив	Површина м ²	Акт о заштити	Објава акта о заштити	Напомена	
							А	Б
1.	158	СП	Два стабла беле тополе (<i>Populus alba</i> L.) у шуми Јасенска	0?	Решење о стављању под заштиту два стабла беле тополе у шуми Јасенска код Купинова бр. 02/1-3663/1-65 СО Пећинци, 24.05.1965.	(Сремске новине-службени део бр. 3/1966).	Извршен стручни надзор Једно стабло се осушило (посечено), друго је витално. У наредном периоду потребно је урадити ревизију заштите	

ДРВЕЋЕ И ГРУПЕ ДРВЕЋА								
Р. бр.	ИИС Бр.	Тип	Назив	Површина м ²	Акт о заштити	Објава акта о заштити	Напомена	
							А	Б
2.	141	СП	Стабло црне тополе (<i>Populus nigra</i>) у Уљми	0?	Решење о стављању под заштиту стабла црне тополе у Уљми бр. 02-53/1-63 - Орган Народног одбора општине		Извршен стручни надзор стабло девитализовано 2022. године упућен допис ЛС за престанак заштите	
3.	128	СП	Стабло црне тополе (<i>Populus nigra</i>) код Челарева	0?	Решење Завода за заштиту природе и научно проучавање природних реткости НР Србије, бр. 01-328	Сл. гласник НРС бр. 39 од 23.09.1961.	Стабло ранијих година није пронађено на терену Промена броја катастарске парцеле	
4.	116	СП	Стабло низинског бреста (<i>Ulmus campestris</i> L.)	0?	Решење о стављању под заштиту стабла низинског бреста у Зрењанину, насеље Грандулица, локација Манастир Бр. 01-400 од 26.09.1960. Завод за заштиту природе и научно проучавање природних реткости НР Србије	„Сл. гласник НРС“ бр. 50/ 1960. *	Извршен стручни надзор 2022. године и упућен допис ЛС за престанак заштите	
5.	366	СП	Пирамидални хрест у Дунавском парку	133	Решење СГ Новог Сада бр. 501-157/94- I-7-9 1995	„Сл. лист Града Новог Сада“	Стабло се налази на терену укључено је у заштићено подручје СП „Дунавски парк“ 2022. године упућен допис ЛС	*

ДРВЕЋЕ И ГРУПЕ ДРВЕЋА								
Р. бр.	ИИС Бр.	Тип	Назив	Површина m ²	Акт о заштити	Објава акта о заштити	Напомена	
							А	Б
6.	194	СП	Четири стабла платана	700	Одлука СО Бачка Паланка бр. I-011-23/1997	„Сл. лист општине Бачка Паланка“ бр. 3/97	Стабла се налазе на терену и укључена су у заштићено подручје ПП „Тиквара“ 2022 године. и упућен допис ЛС	
7.	181	СП	Вештачка састојина мочварног чемпреса	2200	Одлука СО Бачка Паланка бр. I-011-22/1997	„Сл. лист општине Бачка Паланка“, бр. 3/97	Стабла се налазе на терену и укључена су у заштићено подручје ПП „Тиквара“ 2022 године. и упућен допис ЛС	

Разлози за покретање поступка престанка заштите неких од тих заштићених подручја, пре свега су драстично нарушавање или потпуно нестајање природних вредности због којих је проглашена заштита или накнадно укључивање површина тих заштићених подручја у друга већа заштићена подручја, у складу са важећом законском регулативом.

Извршеним стручним надзорима је утврђено да се Споменици природе више не налазе на терену. На основу евидентираних стања предлаже се доношење акта о престанку заштите. У складу са чланом 46. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр.,14/2016, 95/2018-др. закон и 71/2021), ако подручје изгуби вредности због којих је заштићено, Завод предлаже доношење акта о престанку заштите органу који је донео акт. Орган из става 1. овог члана дужан је да у року од шест месеци од пријема предлога завода, донесе акт о престанку заштите и исти достави Заводу ради брисања из регистра заштићених природних добара.

4.1.1.2. УЧЕШЋЕ У ПРОЦЕСУ ПРОГЛАШЕЊА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

На основу члана 43. Закона о заштиту природе, предлагач акта обезбеђује јавни увид и организује јавну расправу о предлогу акта о проглашењу подручја и стручној основи – студији о заштити. Током 2022. године, одржана је јавна расправа за ПП „Палић“. Град Суботица, Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине и одрживи развој, дана 11.10.2022. године организовало је јавну расправу око Нацрта одлуке о заштити СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“ као и Студије заштите ПП „Палић“ у Градској кући Суботице – Плавој Сали. Јавна расправа је организована након извршеног јавног увида.

У складу са чланом 42. став 6. Закона поступак заштите природног подручја је покренут када завод достави студију заштите надлежном органу и Министарство обавести јавност о поступку покретања заштите природног подручја на интернет страници Министарства. Током 2022. године на интернет страници Министарства заштите животне средине нашла

су се Обавештења о покретању поступка заштите за подручја са територије АПВ за која је завршена студија заштите, и то за СП „Стабло копривића у Улици Војводе Бојовића у Новом Саду“, „Стабло атласког кедрa у Новом Саду“, „Каменички парк“, Футошки парк у Новом Саду“, ПП „Доња Мостонга“, СРП „Долине код Падине“, „Карађорђево“, ПП „Палић“ и „Букински храстик“.

Такође, прикупљање сагласности министарстава и секретаријата су завршене за ПП „Бегечка јама“ и „Јегричка“, ПИО „Вршачке планине“ и СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“ и „Стратиграфски профил – филијала Беочин“, што је резултовало доношењем аката о заштити.

У наредном периоду Завод ће извршити консултације са општинама и Градовима АП Војводине у циљу прослеђивања студија заштите Министарству за подручја за која је предвиђено да буду заштићене на локалном нивоу (III категорија - заштићено подручје локалног значаја, Члан 17. Закона).

4.1.1.3. СИНТЕЗА СТУДИЈА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Завод је током 2022. године извршио синтезу и усклађивање студија које су предате локалним самоуправама ради спровођења даље процедуре проглашења заштите подручја (III категорија - заштићено подручје локалног значаја, члан 41. Закона о заштити природе), а које у предходном периоду нису достављене надлежном министарству ради посатављања на сајт, што је један од разлога што није донет акт о заштити већ дужи низ година.

Табела бр. 3. Студије заштите природе предате на даље поступање (очекује се покретање поступка заштите у 2022. години)

Тип добра	Назив добра	Датум слања нацрта	Заштита у поступку	Општина
СП	Стари парк у Новом Кнежевцу	06.02.2009.	Општина	Нови Кнежевац
СП	Градски парк у Вршцу	31.05.2011.	Општина	Вршац
СП	Јуришина хумка	14.12.2011.	Општина	Жабал
СП	Чарнок	20.01.2012.	Општина	Врбас
СП	Лесни профил циглане у Руми	27.01.2012.	Општина	Рума
СП	Парк у Алибунару	03.02.2012.	Општина	Алибунар
СП	Стабла тисе на Палићу	19.04.2013	Град	Суботица
СП	Стари парк код Сонте	07.05.2013.	Општина	Апатин
СП	Жупанијски парк у Сомбору	30.12.2013.	Град	Сомбор
СП	Стабло пауловније (<i>Paulownia tomentosa Thunb.</i>) на Гладношу	30.07.2014.	Општина	Инђија
СП	Парк дворца Јагодић	28.12.2015.	Општина	Планиште
СП	Стари парк у Великом Гају	30.12.2016.	Општина	Планиште
СП	Дрворед платана у Сремској Митровици	13.09.2017.	Град	Сремска Митровица
СП	Два стабла тисе у Суботици	25.12.2019.	Град	Суботица
СП	Стари парк Соколац	02.11.2020.	Општина	Нови Бечеј
СП	Оскоруша код Хопова	19.11.2021.	Општина	Ириг

Тип добра	Назив добра	Датум слања нацрта	Заштита у поступку	Општина
СП	Дрворед копривића у Радничкој улици	06.12.2013. и синтеза студије 26.11.2021.	Град	Нови Сад
СП	Стабло атласког кедрa у Новом Саду	28.12.2015. и синтеза студије 26.11.2021.	Град	Нови Сад
СП	Стабло копривића у Улици Војводе Бојовића у Новом Саду	19.12.2019. и синтеза студије 26.11.2021.	Град	Нови Сад

Табела бр. 4. Студије заштите природе за које је објављено обавештење о поступку покретања заштите на сајту Министарства заштите животне средине (могуће доношење акта о заштити у 2023. години)

Тип добра	Назив добра	Датум објаве	Заштита у поступку	Општина
ПП	Стара Тиса код Бисерног острва	10.02.2017.	Влада АПВ	Бечеј, Нови Бечеј, Жабаљ
СРП	Карађорђево	02.03.2017.	Влада РС	Бачка Паланка, Бач
ПП	Мртваје горњег Потисја	16.11.2017.	Влада АПВ	Чока, Сента, Кањижа
ПП	Слатине у долини Златице	17.11.2017.	Влада АПВ	Чока, Кикинда
ПИО	Кањишки јараши	25.05.2018.	Влада АПВ	Кањижа
ПИО	Горња Мостонга	18.04.2019.	Влада АПВ	Сомбор
ПИО	Средња Мостонга	10.07.2019.	Влада АПВ	Апатин, Оџаци, Сомбора
ПИО	Слатине средњег Баната	15.08.2019.	Влада АПВ	Зрењанин, Кикинда, Нови Бечеј, Чока
СП	Мешовити дрворед у Оџацима	15.08.2019.	Општина	Оџаци
СП	Стари парк у Влајковцу	16.08.2019.	Општина	Вршац
ПИО	Потамишје	03.10.2019.	Влада РС	Сечањ, Опово, Зрењанин, Ковачица
ЗС	Велики римски шанац	20.07.2020.	Влада АПВ	Темерин, Жабаљ, Бечеј
ПП	Полој	20.7.2020.	Влада АПВ	Беоцин,

4.1.2. СТРУЧНИ НАДЗОР У ЗАШТИЋЕНИМ ПРИРОДНИМ ДОБРИМА, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Табела бр. 5. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатори	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у заштићеним подручјима	46	Одељење за природна заштићена добра, Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет, Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

Стручни надзор над стањем и спровођењем мера заштите у заштићеним природним добрима, као и над строго заштићеним и заштићеним врстама, уз пружање стручне помоћи управљачима заштићених подручја, представљају Законом утврђену делатност Завода.

У наставку је изнет преглед стручних надзора (табела бр. 6), реализованих у појединим заштићеним подручјима на територији АПВ током 2022. године:

Табела бр. 6. Преглед обављених стручних надзора у заштићеним подручјима

ПОДРУЧЈЕ	ДАТУМИ	ПРЕДМЕТ НАДЗОРА
ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА		
НП „Фрушка гора“	21.01.2022. 10.02.2022. 09.03.2022. 15.04.2022. 06.05.2022. 23.05.2022. 06.06.2022. 23.06.2022.	чишћење ливада насипање обала чишћење ливада земљани радови, путеви земљани радови, путеви ограда земљани радови, путеви земљани радови, путеви
СРП „Обедска бара“	18.01.2022. 18.10.2022.	испаша и чишћење влажних ливада испаша и чишћење влажних ливада
СРП „Пашњаци велике дропље“	13.01.2022. 22.07.2022. 13.10.2022.	орање пашњака испаша и кошење испаша и кошење
СРП „Делиблатска пешчара“	25. 01. 2022. 03.11.2022. 30.11.2022.	сеча дрвећа испаша и уклањање глога отпадне воде, уклањање глога
СРП „Ковиљско – петроварадински рит“	18.05.2022. 28.10.2022.	бесправна градња пашарење
СРП „Лудашко језеро“	19.05.2022.	биодиверзитет на траси нафтовода
СРП „Лудашко језеро“	20.07.2022.	стање зеленог појаса
СРП „Селевењске пустаре“	27.09.2022.	преоравање и кошење
СРП „Окањ бара“	20.05.2022.	преоравање
СРП „Карађорђево“	23.09.2022.	пожари
СРП „Тителски брег“	24.03.2022.	хранилиште за птице грабљивице и травна станишта.
ПИО „Караш – Нера“	07.09.2022.	испаша
ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“	16.06.2022.	постављање мобилијара
ПИО „Потамишје“ – у поступку	07.06.2022.	уништавања травних површина
ПИО „Средња Мостонга“ – у поступку	13.05.2022.	преоравање
ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“	17.05.2022.	преоравање
ПП „Палић“	17.05.2022.	загађење канала
ПП „Палић“	20.07.2022.	стање зеленог појаса
ПП „Камараш“	03.02.2022.	пожар и чишћење инв. врста
СП „Каменички парк“	03.02.2022.	уклањање подраста, резивање, санација травњака и садња

ПОДРУЧЈЕ	ДАТУМИ	ПРЕДМЕТ НАДЗОРА
СП „Парк института у Сремској Каменици“	01.02.2022. 17.02.2022.	радови на узгојно-санитарној сечи и уклањању подраста
СП „Парк института у Сремској Каменици“	07.03.2022.	радови на узгојно-санитарној сечи и уклањању подраста
СП „Парк института у Сремској Каменици“	25.11.2022.	изградња канализације
Заштићена стабла на територији Града Новог Сада	12. 02. 2022.	санитарна сеча грана, крчење подраста и др.
Заштићена стабла на територији Града Новог Сада	24. 04. 2022.	предлог мера за радове у текућој години
СП „Дивљи кестен у Сремским Карловцима“	07.09.2022.	Стање после невремена, лома грана и настала оштећења
Заштићена стабла на територији општине Сремски Карловци	02.11.2022.	предлог мера за радове у текућој години
СТАНИШТА СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА		
Пруд код Белегиша	23.02.2022.	сепарација песка
Централно подручје еколошке мреже: „Фрушка гора и Ковиљски рит“	11.04.2022.	обрушавање и цепање лесних блокова
Шума- Шојце, КО Црвена Црква,	20.12.2022.	одлагање корова и земљишта
Канал ДТД, КО Бачки Моноштор	27.12.2022.	одлагање отпада и шута
акумулације код Таванкута	25.10.2022.	преграђивање воде

4.1.2.1. СТРУЧНИ НАДЗОР У САРАДЊИ СА ИНСПЕКЦИЈОМ У ВЕЗИ ЗАШТИТЕ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА (СІТЕС КОНВЕНЦИЈА)

Табела бр. 7. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатори	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези строго заштићених и заштићених врста	18	Одељење за природна заштићена добра, Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет, Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

Током 2022. године реализовано је више стручних надзора у сарадњи са инспекцијом за заштиту животне средине, Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, а у вези са убијањем, незаконитим држањем, контролом промета и уништавањем станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста, приказано у табели бр. 8.

Табела бр. 8. Преглед обављених стручних надзора у вези строго заштићених, заштићених и врста на CITES листама

ПРЕДМЕТ НАДЗОРА	ДАТУМИ	ЛОКАЦИЈА
страдање мишара	10.01.2022.	Жедник
страдање белорепана	24.01.2022.	Нерадин
страдање мишара	28.01.2022.	Ново Милошево, Арача
страдање белорепана	02.02.2022.	Банов Брод
страдање око 40 птица, грабљивица и барских птица	14.02.2022.	рибњак Сутјеска
страдање птица грабљивица	15.03.2022.	Велики Гај
страдање птица грабљивица	28.03.2022. 05.04.2022.	Сивац
страдање птица грабљивица, крсташ и др.	12.04.2022. 13.04.2022.	Кикинда, Иђош
страдање птица грабљивица	19.04.2022. 26.04.2022.	Бачки Петровац
пад гнезда и преживели младунац крсташа (<i>Aquila heliaca</i>)	30.06.2022.	Нови Кнежевац
гнезда градске ласте	01.06.2022.	Лединци
угрожавање пчеларица (<i>Merops apiaster</i>)	13.06.2022.	Иваново
узгој соколова	13.07.2022.	Нови Сад
страдање сивог сокола	02.08.2022.	Нови Сад
узгој соколова	25.08.2022.	Сента, Чока
преграђивање корита	26.10.2022	Акумулација Таванкут
страдање белорепана	21.11.2022. 28.11.2022.	Ристовача, Бач Ристовача, Бач

Контрола прекограничног промета, држања и излагања заштићеним врстама према CITES конвенцији

У оквиру делатности на спровођењу CITES конвенције, Завод је током 2022. године издавао мишљења на захтев Министарства заштите животне средине ради издавања дозвола за прекогранични промет, држање и излагање заштићених врста обухваћених CITES конвенцијом.

Такође, Завод је наставио са праксом пружања стручне подршке инспекцији приликом надзора на фармама и одгајивачницама, као и поводом пријава за нелегално држање и приказивање дивљих животиња.

- У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, 27.01.2022. године извршен је стручно-инспекцијски надзор код Момчила Стајића ПР, NS EXOTICS, ради издавања мишљења за комерцијалне активности за врсту Лоптасти питон (*Python regius*).
- У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, 24.05. и 19.08.2022. године извршени су стручно-инспекцијски надзори на фарми заштићене дивље

врсте Шумска корњача (*Testudo hermanni*), ЗР ЗОО ТРОПИКО, власника Гордана Курбалије, Карловачки пут бб, 21132 Петроварадин.

- Дана 20. априла 2022. године извршен је излазак на терен по поднетом захтеву странке ради утврђивања и контроле испуњености услова за узгој заштићене врсте Медицинска пијавица (*Hirudo verbana*), као и ради процене приноса. Узгајалиште пијавица у Купинову налази се на катастарској парцели бр. 2626 (КО Купиново), потес Стари Дреновац, територија општине Пећинци, Сремски округ. Узгајалиште обухвата два базена димензија 20x20 m и 18x50 m. који су напуњени подземном водом.

4.1.3. ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ПРИРОДЕ

Инвентаризација и праћење стања природе врши се, између осталог, кроз мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста и учешће у контроли коришћења и промета дивље флоре и фауне.

Табела бр. 9. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број тема мониторинга строго заштићених и заштићених врста и њихових станишта	26	Одељење за природна заштићена добра,
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези контроле промета дивље флоре и фауне	39	Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет,
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези контроле дивљих врста са CITES конвенције	2	Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

Током 2021. године сарадници Завода су узели учешћа у неколико међународних и националних програма праћења стања строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња. Преглед активности дат је у наставку текста:

- 18.01.2021. године; СРП „Пашњаци велике дропље“; Мокрин; учешће у зимском цenzусу популације велике дропље (*Otis tarda*) у организацији Удружења за заштиту велике дропље. Сарадници Завода и други учесници су забележили осам јединки те врсте.
- 18.01.2021. године; Војводина, северни Банат (СРП „Пашњаци велике дропље“, ПИО „Долина Златице“); учешће сарадника Завода у програму „Међународни цenzус орлова“ (EWC), који координира мађарски партнер ММЕ. Забележени су орао крсташ (*Aquila heliaca*) и белорепан (*Haliaeetus albicilla*).
- 27.01.2021. године; Војводина; IWC - зимски цenzус птица водених станишта на глобалном нивоу организује Wetland International (WI), а у Србији координира Друштво за заштиту и проучавање птица Србије. Представници Завода су обишли неколико локалитета у Војводини (Сава у јужном Срему, СРП „Обедска бара“, базени отпадних вода код Пећинаца). Сви забележени подаци унети су у ИИС

4.1.3.1. МОНИТОРИНГ И АКТИВНА ЗАШТИТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА И ЊИХОВИХ СТАНИШТА

Планирани мониторинг и заштита строго заштићених врста:

- Слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum*)
- Банатски божур (*Paeonia officinalis* subsp. *banatica*)
- Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis*)
- Кукурјак (*Erantia hyemalis*)
- Гомољаста гостанка (*Phlomis tuberosa*)
- Пешчарски мрзовац (*Colchicum arenaria*)
- Пешчарска перуника (*Iris arenaria*)
- Орхидеје (фам. Orchidaceae)
- Панонски скакавац (*Acrida ungarica*)
- Црнка (*Umbra krameri*)
- Балонов балавац (*Gymnocephalus baloni*)
- Вијуни (фам. Cobitidae)
- Барски караш (*Carassius carassius*)
- Репати водоземци (Caudata)
- Барска корњача (*Emys orbicularis*)
- Велика дропља (*Otis tarda*)
- Степски соко (*Falco cherrug*)
- Крсташ (*Aquila heliaca*)
- Орао кликташ (*Clanga pomarina*)
- Обична траварка (*Saxicola rubetra*)
- Беловрата мухарица (*Ficedula albicollis*)
- Зимски цензус птица водених станишта (IWC)
- Зимски цензус птица грабљивица
- Колоније чапљи и вранаца
- Текуница (*Spermophilus citellus*)
- Бидоверзитет влажних станишта СРП „Обедска бара“
- Биодиверзитет шумских станишта Војводине
- Бидиверзитет остатака станишта Панонске шумо-степе

Банатски божур (*Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica*)

Мониторинг популације банатског божура, критично угрожене и строго заштићене врсте, спроводи се у континуитету од 1994. године. У СРП „Делиблатска пешчара“, на Фламунди, где је очувана једна од неколико популација ове ретке врсте у Србији, постављено је 17 сталних квадрата на станишту деградоване лужњакове шуме. У оквиру мониторинга стања популације прате се: бројност, узрасна структура, биометријске карактеристике и

распоред јединки унутар две сталне групе и пресађене групе божура. Од 1996. године у три наврата су спроведене активне мере са уклањањем жбуња, а 2011. и 2012. године санитарна сеча и прореда у шумској састојини. Бројност популације је у протекле две деценије од једва 40 - так вегетативних јединки (јувенила) повећана на просечно 60 до 80 јединки. У протеклим годинама, када су спроведене активне мере, јављало се и преко 100 јединки.

Током 2022. године је дошло до раста бројности популације у односу на стање у 2021. години (са 87 на 126). Број репродуктивних (фертилних) јединки је повећан са 18 на 25), посебно у квадратима А и С у главној групи, чиме је пад у бројности фертилних јединки регистрован током 2021. године делимично поправљен. У оквиру пресађене групе је регистровано повећање броја фертилних јединки за 2 јединке у односу на стање 2021. године, при чему је у квадрату В0 први пут регистрована појава нових јединки. Такође, број јувенилних јединки у целој популацији је значајно повећан у односу на стање из 2021. године (са 65 на 96) (Табела 10 и 11).

Приликом обиласка станишта је установљено да је услед олујног времена на главну групу оборена крошња оближњег пасјег дрена (*Rhamnus catharticus*), која међутим није пала на јединке банатског божура. Такође, установљена су оштећења 3 фертилне јединке настала услед проласка дивљачи (гажења). Наведена оштећења међутим не представљају озбиљну претњу по њихов опстанак, будући да су подземни делови биљке нетакнути. У оквиру радова на чишћењу станишта спроведене су активне мере на уклањању жбуња и ниског дрвећа у непосредној околини главне групе. Остацима од грањевине и стабала пасјег дрена је закрчена стаза којом је дивљач пролазила преко чистине са главном групом божура.

Табела бр.10. Стање бројности у квадратима А(I-V), В(I-IV), С(I-V) и у додатном квадрату у оквиру тзв. главне групе банатског божура на дан 07. 07. 2022. године. Легенда: Juv.-младе (јувенилне) јединке, Virg.-одрасле јединке са виргинилним пупољцима, Fert.-репродуктивне (фертилне) јединке, * суве јединке, ¹ јединке ван границе квадрата.

Главна група										
	А			В			С			Σ
Квадрати	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	
I	2	-	-	3	-	1	7	-	2	
II	10	-	1	7	-	-	8+1 ¹	-	2	
III	6	1	1	9	-	-	4	-	2+1*	
IV	6	-	2	4	-	-	6	-	1	
V	-	-	1	/	/	/	/	3	/	
Додатни квадрат	6		3	/	/	/	/	/	/	
збирно	30	1	8	23	0	1	26	3	10	
тенденције бројности (од 2021)	↑6	-	↑3	↑6	-	↓1	↑5	-	↑5	↑27
Σ	39			24			39			103

Табела бр. 11. Стање бројности у квадратима А(I-II, 0 и -I) и В(I-II) у оквиру тзв. пресађене групе банатског божура на дан 07. 07. 2022. године. Легенда: Juv.-младе (јувенилне) јединке, Virg.-одрасле јединке са виргинилним пупољцима, Fert.-репродуктивне (фертилне) јединке.

Пресађена група							
	А			В			Σ
Квадрати	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	
I	4	2	2	3+1 ¹	-	2	9
II	1	-	-	2	-	-	
0	1	-	1	4	/	/	1
- I	1	-	1 ¹	/	/	/	1
збирно	7	2	4	10	0	2	
тенденције бројности (од 2021)	↑3	-	↑1	↑10	↓1	↑1	↑+3
Σ	13			12			23

Мониторинг кукурјака (*Eranthis hyemalis* (L.) Salisb.) на подручју СРП „Багремара“ током 2022. године (бр. 03 бр. 025-815 од 23. 03. 2022. године).

Реализација: Ранко Перић, Жељка Јеличић Маринковић

У оквиру редовног годишњег праћења стања популације строго заштићене врсте кукурјака (*Eranthis hyemalis*) на подручју СРП „Багремара“ детаљно су прегледани делови одељења бр. 5 заштитној зони: 5а, 5б и 5е, у којима приликом картирања популације кукурјака 11-12. 03. 2014. године нису забележена станишта ове врсте (обавештење Покрајинског завода за заштиту природе заведено под бр. 03-019-285/6 од 06. 06. 2014.). Приликом прегледа наведеног шумског одељења методом трансекта је установљено да је популација кукурјака у односу на стање забележено приликом картирања 2014. године очувана и у погледу величине (површине) фрагмената коју заузима унутар одељења и у односу на бројност јединки унутар фрагмената. Поред тога, кукурјак забележен на стаништима где врста није била утврђена током картирања 2014. године и то у оквиру 12 микролокалитета. Нови локалитети на којима је забележен кукурјак су:

- 1) 45.277211° N, 019.384552° E (веће групе јединки).
- 2) 45.277175° N, 019.384520° E (веће групе јединки).
- 3) 45.275927° N, 019.381674° E (спорадична појава).
- 4) 45.275938° N, 019.381684° E (спорадична појава).
- 5) 45.275939° N, 019.381651° E (спорадична појава).
- 6) 45.275805° N, 019.381687° E (проређене групе јединки).
- 7) 45.275800° N, 019.381675° E (проређене групе јединки).
- 8) 45.275492° N, 019.381412° E (умерено густе групе јединки).

- 9) 45.275520° N, 019.381347° E (умерено густе групе јединки).
- 10) 45.275283° N, 019.381338° E (спорадична појава).
- 11) 45.274830° N, 019.381461° E (проређене групе јединки).
- 12) 45.274510° N, 019.381615° E (веће групе јединки).

Готово све забележене јединке су биле у фази цветања. Према посматрању примерака кукурјака култивисаних у Арборетуму Покрајинског завода за заштиту природе цветање је започело 10. 02. 2022. године.

Мониторинг јесењег зумбула (*Scilla autumnalis* L.) и слатинске паламиде (*Cirsium brachycephalum* Juratzka) на подручју Баната

Реализација: Ранко Перић

Панонске слатине представљају посебан предео који обухвата низ хидролошки условљених типова станишта са карактеристичним азоналним типовима вегетације развијеним дуж градијената влажности и заслањености подлоге, односно у зависности од изражености микрорељефа, а који су због присуства ретких и угрожених врста и подврста које овде имају ендемски или субендемски карактер у биогеографском смислу укључени у посебну биогеографску панонску целину (флористичка панонска провинција). Иако се убрајају у приоритетна НАТУРА 2000 станишта, у селектована ЕМЕРАЛД станишта и за заштиту приоритетне типове станишта у Србији („Правилник о критеријумима за издавајње типова станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување“, Сл. Гласник РС, бр. 35/2010) значајне површине панонских слатина у Србији се данас налазе ван граница постојећих заштићених подручја и стога се у оквиру задатака на успостављању НАТУРА 2000 мреже, односно попуњавања базе података за националну еколошку мрежу као предуслов издаваја њихова валоризација са становишта присутних биодиверзитетски значајних врста и типова станишта.

У том циљу су у оквиру предлога за мониторинг издвојене две строго заштићене флористички значајне врсте: **јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.)** и **слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka)**. Праћење наведених врста је извршено картирањем и проценом бројности њихових популација на слатинским подручјима Баната и представља наставак ранијих истраживања чији су главни циљеви: издавајње за заштиту приоритетних типова станишта као основе за успостављање мреже заштићених подручја у Србији и прикупљање савремених података о распрострањењу и популацијама предложених врста у складу са најновијим IUCN критеријумима за процену њиховог статуса угрожености.

Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.) је распрострањен на слатинама Бачке и Баната. Због специфичног водног режима заслањених станишта који је нарушен услед изградње мелиоративних канала, затим услед претеране испаше и гажења и атрактивности њених цветова ова строго заштићена врста је данас ограничена на мали број локалитета у Подунављу и Банату (претежно дуж Тисе). Током 2022. године ова врста није забележена ни на једном новом локалитету у оквиру истраживаних слатинских комплекса у Банату.

Слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka) је панонска ендемска врста карактеристична за слане мочваре и забарене депресије (тзв. копове). Распрострањена је

углавном на подручју северног и средњег Потисја Бачке и Баната. Током 2022. године ова врста није забележена ни на једном новом локалитету у оквиру истраживаних слатинских комплекса у Банату.

Мониторинг фамилије орхидеја (*orchidaceae*) на подручју Срема и Баната

Као високо специјализовани организми чије су поједине животне фазе (клијање, опрашивање) условљене сложеним односима са уско прилагођеним врстама симбионата-земљишних гљива односно инсеката опрашивача, опстанак представника фамилије орхидеја (*Orchidaceae*) је условљен постојањем очуване и незагађене животне средине. На пример, таложењем загађења у земљишту, подземним или површинским водама долази до промене рН вредности земљишта што може утицати на нестанак земљишне микрофлоре, док фрагментација станишта и коришћење хемијских средстава могу изазвати нестанак погодних станишта и смањење/нестанак локалних популација инсеката опрашивача. Због тога су представници орхидеја добри показатељи очуваности односно угрожености животне средине и стање и богатство у саставу орхидеја може имати пресудну улогу приликом одлучивања о потреби заштите станишта као што су слатине и степе у Војводини, која се данас често јављају у виду острва и остатака у пољопривредном окружењу.

Током 2022. године утврђено је 7 врста из фамилије орхидеја на 37 локалитета:

Смрдљиви каћунак (*Anacamptis coriophora*)

- 1) Алибунар-Селеуш (Бојтарова дол), 45.110058° N, 20.913104° E, 31. 05. 2022. (две јединке).
- 2) Алибунар-Селеуш (Бојтарова дол), 45.109983° N, 20.913573° E, 31. 05. 2022. (око 50 јединки).

Салеп (*Anacamptis morio*)

- 3) Делиблатска пешчара (Марган), 44.926031° N, 21.167430° E, 10. 05. 2022. (мањи број јединки).
- 4) Делиблатска пешчара (Рошијана), 44.923805° N, 21.094523° E, 11. 05. 2022. (једна јединка).
- 5) Делиблатска пешчара (Рошијана-околина), 44.921182° N, 21.089093° E, 11. 05. 2022. (2 јединке).
- 6) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.965313° N, 20.988918° E, 12. 05. 2022. (десетак јединки).
- 7) Делиблатска пешчара (Фламунда-околина), 44.951168° N, 21.038818° E, 12. 05. 2022. (две јединке).
- 8) Делиблатска пешчара (Кајтасово: Ледине), 44.874821° N, 21.251670° E, 10. 06. 2022. (једна сува јединка)

Пластак (*Anacamptis pyramidalis*)

- 9) Делиблатска пешчара (Хероње-Рујеве урвине), 44.873977° N, 21.161426° E, 08. 06. 2022. (једна јединка, у околини још 5-6).
- 10) Делиблатска пешчара (Хероње-Рујеве урвине), 44.874804° N, 21.159529° E, 08. 06. 2022. (4-5 јединки).
- 11) Делиблатска пешчара (Корн), 44.967026° N, 21.055550° E, 09. 06. 2022. (око 30 јединки + око 20 у околини).
- 12) Делиблатска пешчара (Корн), 44.966412° N, 21.056728° E, 09. 06. 2022. (једна јединка).

Мали кађунак (*Neotinea tridentata*)

- 13) Думбово (Часорске ливаде), 45.193176° N, 19.745171° E, 07. 05. 2022. (више стотина јединки у цвету на око 500 m²).
- 14) Делиблатска пешчара (Рошијана), 44.923960° N, 21.094514° E, 11. 05. 2022. (једна јединка).
- 15) Делиблатска пешчара (Рошијана-околина), 44.923421° N, 21.092089° E, 11. 05. 2022. (пар јединки).
- 16) Делиблатска пешчара (Рошијана-околина), 44.921182° N, 21.089093° E, 11. 05. 2022. (9 јединки).
- 17) Делиблатска пешчара (Рошијана-околина), 44.918016° N, 21.086757° E, 11. 05. 2022. (до 50 јединки).
- 18) Делиблатска пешчара (Воловска паша-околина), 44.960572° N, 20.963095° E, 12. 05. 2022. (једна јединка).
- 19) Делиблатска пешчара (Воловска паша-околина), 44.968749° N, 20.961910° E, 12. 05. 2022. (мањи број јединки).
- 20) Делиблатска пешчара (Велики Краван-околина), 44.967655° N, 20.981209° E, 12. 05. 2022. (десетак јединки).
- 21) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.966288° N, 20.984919° E, 12. 05. 2022. (пар десетина јединки).
- 22) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.965805° N, 20.987796° E, 12. 05. 2022. (бројно).
- 23) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.965313° N, 20.988918° E, 12. 05. 2022. (бројно).
- 24) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.964652° N, 20.989866° E, 12. 05. 2022. (бројно).
- 25) Делиблатска пешчара (Мала Тилва-околина), 44.960733° N, 21.015032° E, 12. 05. 2022. (пар јединки).

- 26) Делиблатска пешчара (Кујб-околина), 44.955682° N, 21.030121° E, 12. 05. 2022. (једна јединка).
- 27) Делиблатска пешчара (Кујб-околина), 44.955170° N, 21.030880° E, 12. 05. 2022. (пар јединки).
- 28) Делиблатска пешчара (Фламунда-околина), 44.953996° N, 21.033785° E, 12. 05. 2022. (једна јединка).
- 29) Делиблатска пешчара (Фламунда-околина), 44.952015° N, 21.036242° E, 12. 05. 2022. (десетак јединки).
- 30) Делиблатска пешчара (Фламунда-околина), 44.951168° N, 21.038818° E, 12. 05. 2022. (бројно).
- 31) Делиблатска пешчара (Црни врх), 44.910601° N, 21.127971° E, 12. 05. 2022. (бројно).

Црвена заврата (*Cephalanthera rubra*)

- 32) Делиблатска пешчара (Хероње), 44.885506° N, 21.115918° E, 08. 06. 2022. (14 јединки).

Мали каћунак (*Orchis simia*)

- 33) Думбово (Часорске ливаде), 45.191864° N, 19.742694° E, 07. 05. 2022. (једна јединка у цвету, у околини још једна)

Вимењак (*Platanthera bifolia*)

- 34) Алибунар-Селеуш (Бојтарова дол), 45.114586° N, 20.930173° E, 21. 04. 2022. (5 јединки) + 45.110058° N, 20.913104° E, 31. 05. 2022. (5-6 јединки).
- 35) Алибунар-Селеуш (Бојтарова дол), 45.115791° N, 20.912555° E, 21. 04. 2022. (једна јединка).
- 36) Алибунар-Селеуш (долина Крст), 45.089877° N, 20.937481° E, 31. 05. 2022. (3 јединке).
- 37) Алибунар-Селеуш (долина Крст), 45.089903° N, 20.937311° E, 31. 05. 2022. (50-70 јединки).

Панонски скакавац (*Acrida ungarica*)

Панонски скакавац (*Acrida ungarica*) је ендемит и насељава ливаде на песку и степска станишта. Слабо је прилагодљив на промене услова станишта, па поред фрагментације станишта, угрожавајуће факторе представљају и паљење вегетације, чиме се спаљују њихови развојни облици и уништавају биљке хранитељке.

До сада је забележен на различитим ливадским стаништима са мање или више заслањеном подлогом у Специјалним резерватима природе „Царска бара“, „Слано

Копово“, „Делиблатска пешчара“, „Горње Подунавље“, „Окањ бара“, „Пашњаци велике дропље“, „Засавица“, Парковима природе „Камараш“ и „Палић“, и Пределу изузетних одлика „Караш – Нера“. Забележен је и на просторима предвиђеним за стављање под заштиту ПИО „Кањишки јараши“, ЗС „Римски шанац“, ПП „Слатине долине Златице“, ПИО „Потамишје“, ПИО „Слатине средње Мостонге“ и ПИО „Слатине Средњег Баната“. Такође, у оквиру станишта еколошке мреже постоје подаци о присутности ове врсте унутар полигона „Моноштор – Црна бара“ (ЧОК 08), „Слатине код Јанковог моста“ (ЗРЕ 19), „Мошоринске ливаде „ (ТИТ 05б и ТИТ 05ц), и „Долина између Селеуша и Алибунара“ (АЛИ 05), „Долина и Алаш“ (КОВ 08), „Пашњак јужно од Новог Бечеја“ (НБЧ 24), „Мужљанске слатине“ (ЗРЕ 15а) и „Слатине источно од Арадца“ (ЗРЕ 16г).

Током 2022. године популације панонског скакавца нису забележене на новим подручјима. Потврђено је њихово присуство у СРП „Царска бара“ и СРП „Делиблатска пешчара“.

За очување панонског скакавца неопходно је, поред успостављања заштите станишта, обезбедити еколошке коридоре блиске природним стаништима, како би се повезале одвојене популације.

МОНИТОРИНГ РЕПАТИХ ВОДОЗЕМАЦА (CAUDATA), БАРСКЕ КОРЊАЧЕ (*EMYS ORBICULARIS*) И ЊИХОВИХ СТАНИШТА

Састав херпетофауне у еколошкој мрежи Војводине

Батрахофауну Војводине чини укупно 16 врста водоземаца (Amphibia). Херпетофауна Војводине броји укупно 17 врста из класе гмизаваца (Reptilia), од којих су две интродуковане на простор Војводине (*Testudo hermanni* (шумска корњача) и *Mediodactylus kotschy* (Кочијев гекон)).

Од овог броја присутних врста водоземаца на територији АП Војводине, 13 врста је строго заштићено, а 3 врсте су заштићене (Правилник о проглашењу и заштити стогог заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016)). По регионима, највећи број врста водоземаца регистрован је у Банату (16), у Срему 13 и у Бачкој 11. Од 16 врста које насељавају простор Војводине, балкански ендемит је *Pelobates syriacus* (сиријска чешњарка), а балкански субендемит је *Triturus dobrogicus* (подунавски мрмољак).

Из класе гмизаваца 12 врста је строго заштићено, 2 врсте су заштићене, а 3 врсте нису заштићене домаћом легислативом (Правилник о проглашењу и заштити стогог заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016)). По регионима, највећи број врста гмизаваца регистрован је у Банату (16), у Срему 15 и у Бачкој 14. Од 17 врста које насељавају простор Војводине, балкански ендемит је *Vipera ammodytes* (поскок), а балкански субендемита су *Podarcis tauricus* (степски гуштер) и *Ablepharus kitaibelii* (кратконоги гуштер).

Циљ мониторинга фауне водоземаца и гмизаваца је да се бележењем присутних врста и њихове бројности, индиректно прати и квалитет самих станишта, а по потреби да се одреде мере које ће унапредити стање станишта, смањити присутне негативне утицаје и побољшати састав и бројност врста и јединки батрахо и херпетофауне.

Како су све врсте водоземаца макар у једној фази животног циклуса везани за воду и водена станишта, мониторинг фауне водоземаца представља уједно и индиректни мониторинг различитих типова влажних и водених станишта.

У току 2022. године настављен је мониторинг састава батрахофауне и херпетофауне, са нагласком на репате водоземце и на барску корњачу, на следећим локалитетима и у њиховом окружењу: Слатине уз Моравицу, Пашњаци и долине код Алибунара, Брзава, Стари Бегеј и Делиблатска пешчара. Највише су обилажена водена и влажна станишта, која погодују водоземцима и мањем броју врста из класе гмизаваца, али су од кључне важности за популације барске корњаче.

Теренски рад у оквиру реализације тема биомониторинга реализован је упоредо са обављањем других теренских обавеза Завода.

Репати водоземци (*Caudata*)

Изузетно лоши временски услови, односно недостатак падавина, довели су до исушивања привремених па чак и сталних водених станишта на многим од обиђених локалитета.

На локалитету Брзава регистроване су јединке малог мрмољка (*Lissotriton vulgaris*).

Барска корњача (*Emys orbicularis*)

Барске корњаче су регистроване на три терена ове године: на Брзави, Старом Бегеју и Делиблатској пешчари (локалитет Лабудово окно).

Од наведених локалитета највећи број јединки је регистрован на Делиблатској пешчари, односно Лабудовом окну.

Као и претходних година и у 2022. је настављен опадајући тренд у бројности јединки из класе водоземаца на обилаженим локалитетима, што је тренд који се јавља како у нашој земљи, тако и у региону.

Свакако један од главних узрока опадајућег тренда у бројности врста и јединки из класе водоземаца у Војводини јесте неповољни водни режим, потпомогнут недовољним падавинама, високим температурама, као и водопривредним радовима и захватима. Водопривредни захвати, ако нису засновани на екосистемском приступу, могу у веома кратком периоду довести до сужавања животног простора многих врста испод биолошког минимума, па и до потпуног девастирања станишта на већим просторима.

МОНИТОРИНГ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА РИБА

Активности на биомониторингу са циљем заштите и праћења стања одабраних строго заштићених врста риба, односно популација и станишта реализоване су у периоду пролеће-јесен 2022. године. Ихтиофаунистичка истраживања су извршена на природним и измењеним водотоцима, детаљној каналској мрежи Хидросистема ДТД, акумулацијама, барама и мочварним стаништима, на површина под заштитом (заштићена подручја, станишта строго заштићених врста у оквиру Еколошке мреже) као и на подручјима изван граница заштите. Узорковање је извршено методом електрориболова и коришћењем стајаћих мрежарских алата (вршки).

Предмет мониторинга су некада веома бројне аутохтоне врсте **црнка (*Umbra krameri*)**, **Балонов балавац (*Gymnocephalus baloni*)**, **барски караш (*Carassius carassius*)** и **вијуни из породице Cobitidae**) чија станишта су уништена или смањена и драстично измењена услед обимних радова на уређењу вода на подручју АП Војводине спроведених током 20. века. Наведене врсте се налазе на Прилогу 1 (строго заштићене врсте) Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 05/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016).

Чиков (*Misgurnus fossilis*) из породице Cobitidae је забележана у водотоку Киреш и у Црној Бари код Ковина, док је **вијун (*Cobitis elongatoides*)** такође из породице Cobitidae забележен у водотоку Брзава и у Црној Бари код Ковина.

Барски караш (*Carassius carassius*) је забележен у водотоку Киреш, детаљној каналској мрежи за одводњавање код Дубовца и у у Црној Бари код Ковина.

Балонов балавац (*Gymnocephalus baloni*) није забележен ни на једном истраживаном подручју. Изостанак ове врсте је могуће објаснити и ниским водостајем у реци Дунав током целе 2022. године, односно мале могућности за бочну миграцију ове врсте између главног тока реке и плавних подручја.

Црнка (*Umbra krameri*) је током 2022. године истраживана у складу са Програмом рада Завода, као и кроз сарадњу са Биолошким факултетом Универзитета у Београду, који је носилац пројекта Rufford Small Grants „Towards in situ and ex situ conservation of the European mudminnow (*Umbra krameri*) in Serbia“. Циљ овог пројекта је истраживање познатих популација црнке, идентификација евентуалних нових станишта и популација, као и вештачки мрест врсте са циљем јачања природних популација црнке. У склопу биомониторинга, вршена су истраживања на забележеним стаништима црнке у Специјалном резервату природе „Краљевац“ и каналу Вранишевац (део детаљне каналске мреже Хидросистема ДТД) код насеља Делиблато. У мају 2022. године је забележен нов налаз и ново станиште ове врсте на подручју детаљне каналске мреже за одводњавање код насеља Дубовац. На Црној Бари код Ковина у новембру 2022. године је у сарадњи са Биолошким Факултетом у Београду вршено истраживање црнке и узимање узорака ткива за генетичке анализе.

Слика 3. Улов барског караша (*Carassius carassius*) и црнке (*Umbra krameri*) приликом биомониторинга на Црној бари код Ковина (Фото: Ласло Галамбош, ПЗЗП).

Велика дропља (*Otis tarda*)

Велика дропља (*Otis tarda*) је глобално угрожена врста, чија се популација у Србији процењује на десетак јединки. Праћење велике дропље вршено је у СРП „Пашњаци велике дропље“ и околини. Значајан део мониторинга реализовала је чуварска служба Управљача, ЛУ „Перјаница“. Мониторинг је и у овој сезони усмерен на заштитну ограду за велику дропљу, направљену крајем 2018. године, са циљем увида у прихватање ограде од стране великих дропљи.

Током маја забележене су до четири женке велике дропље унутар заштитне ограде, претежно у западном делу, где је вегетација нижа и повољнија.

Доцније, током јула, до две јединке су бележене у огради. До почетка јесени дропље су претежно биле у околини ограде и шире у Резервату. Младунци нису регистровани на истраживаном простору.

Током јесени је до 6 јединки виђано на традиционалном зимовалишту – Вајлерци.

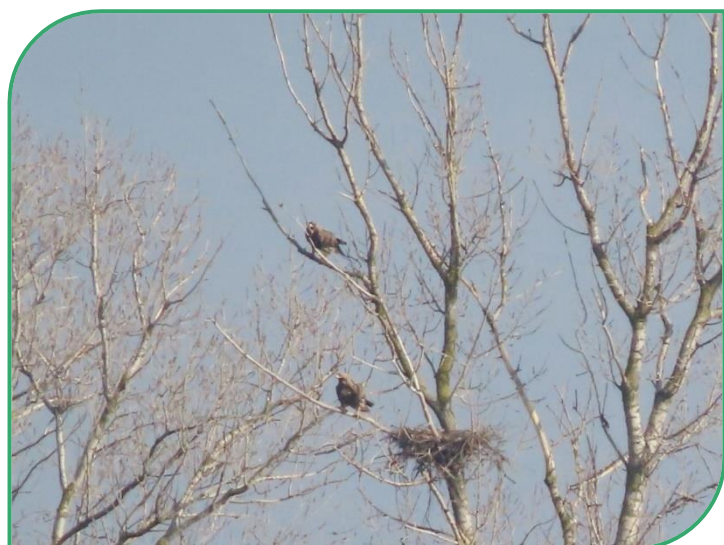

Слика 4: Женка велике дропље *Otis tarda* у централном делу ограђеног простора.

Крсташ (*Aquila heliaca*)

Крсташ је глобално угрожена врста. Једино познато гнездилиште ове врсте у Србији до почетка 2022. године било је у северном Банату, СРП „Пашњаци велике дропље“ са околином.

У фебруару 2022. године мониторингом су утврђена два нова гнездилишта крсташа. Оба су забележена у ширем окружењу Новог Милошева. Тиме је број познатих територијалних парова крсташа у Србији порастао са три на пет, а познати ареал се проширио на југ. Накнадном провером ових гнезда утврђено је да ни из једног од ова два гнезда нису успешно излежени

Слика 5: Пар крсташа поред новог гнезда, шира околина Новог Милошева.

младунци. Ипак, у целом наведеном простору редовно су бележене одрасле, као и полно незреле јединке.

Од раније познато гнездо код **Српског Крстура**, било је активно и ове сезоне. Из овог гнезда излежен је један младунац.

Гнездо код **Новог Кнежевца** је имало два младунца, али се нажалост поновила ситуација слична оној из 2017. године. Олуја је пред крај гнежђења срушила стабло са гнездом, а један од два младунца је преживео и спашен је, као и прошли пут, од стране Раденка Цвејанова – Беке, ловочувара из Српског Крстура.

Гнежђење код локалитета **Јарош** је такође успешно реализовано и из њега су излетела два један младунца.

Младунци су почетком јула у склопу заједничке активности на пројекту PannonEagle Life, прстеновани и обележени сателитском телеметријом. Подаци добијени сателитском телеметријом указују да су се младунци у првим месецима након излетања кретали око гнезда, а потом и даље, претежно на територији Мађарске.

Један полно незрели крсташ, стар 2-3 године, пронађен је угинуо 12.04.2022. године на њивама између Кикинде и Иђоша. Детаљном претрагом у вези са овим случајем, утврђено је да је ова јединка отворана мамцем намазаним карбо-фураном, заједно са ејама мочварицама (*Circus aeruginosus*) и другим врстама.

Једна полно незрела јединка крсташа забележена је у лету 12.10.2022. године уз шумарак у Великом долу код Црвенке у Бачкој.

Слика 6: Млади крсташ (*Aquila heliaca*) пронађен отрован.

Орао кликташ (*Clanga pomarina*)

Током 2022. године праћење дистрибуције и популације орла кликташа је углавном реализовано упоредо са другим теренским активностима. Обиђена су следећа подручја где се налазе повољна станишта за ову врсту: СРП „Обедска бара“ и НП „Фрушка гора“. Врста је забележена једино на подручју Доњег Срема, северно од шуме Кадиница, на локалитету Бена ка Карловчићу, у јуну 2022. године. Јединка је вероватно припадала гнездећем пару који се традиционално налази у шуми Матијевица-Кадioniца. Од сарадника су добијене информације о присуству два до три пара на Вршачким планинама, од којих је можда само један успешно ивео младунца. На основу изнетих информација процењује се да се на подручју АП Војводине у 2022. години гнездило највише четири до пет парова орла кликташа.

Степски соко (*Falco cherrug*)

Степски соко је једна од наугроженијих и највреднијих врста живог света у Србији, у односу на међународни значај и степен угрожености. У Србији се налази једна од најбројнијих гнездилишних популација у Европи. Због тога је неопходна примена активних мера заштите, пре свега постављање прикладних подлога за гнежђење на високонапонским далеководима, спречавање електрокуције на средњенапонским далеководима и сузбијање убијања, хватања и узнемиравања.

Одрасли степски соколови (парови) заузимају територије гнежђења већ почетком фебруара. До краја јуна излећу сви младунци излежени те године, па у том периоду на трасама далековода треба обезбедити мир.

Током 2022. године вршен је мониторинг распрострањења и бројности степског сокола на територији АПВ, посебно током периода репродукције. Извршен је преглед већине траса високонапонских далековода, посебно оних где су од раније познате активне територије ове врсте. Прегледане су и неке друге локације које и поред одсуства далековода као подлоге за гнежђење имају повољне услове за исхрану ове врсте. Вршен је обилазак већине раније постављених дрвених платформи и алуминијумских кутија за гнежђење степског сокола на високонапонским далеководима, у сарадњи са

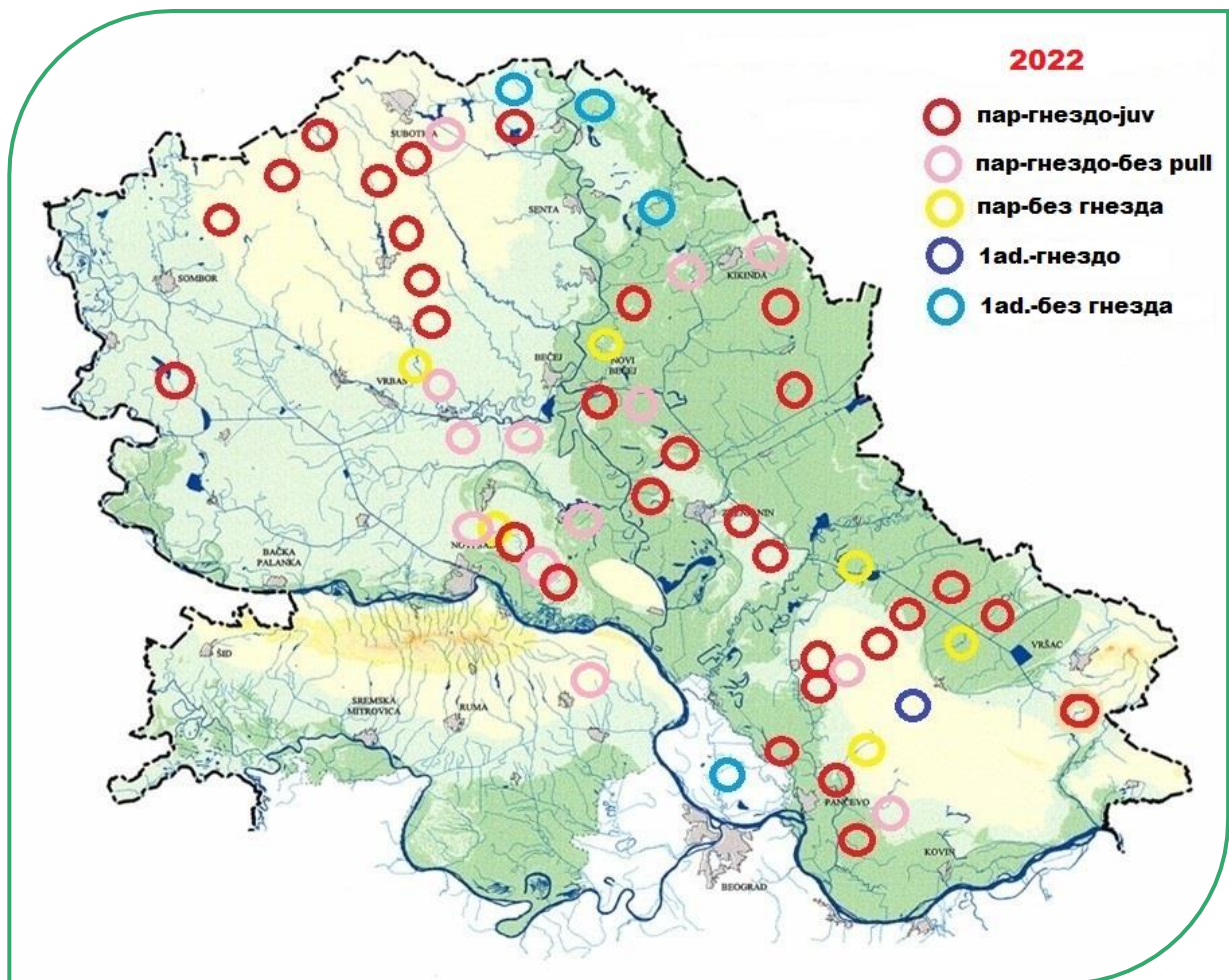
Акционарским друштвом „Електро mreжа Србије“ (ЕМС) и Друштвом за заштиту и проучавање птица Србије (ДЗППС), на основу потписаног споразума о сарадњи бр. 04-802 од 23.03.2020. године.

Слика 7: Млади степски соколови пред излетањем у алуминијумској кутији на далеководу типа „јела“ у Банату, јун 2022. године.

Широм Војводине до краја 2022. године постављено је укупно 75 алуминијумских кутија и 100 дрвених платформи, у периоду 2007-2022. године. У 2022. години постављено је 18 нових алуминијумских кутија. Две старе алуминијумске кутије су скинуте ради ремонта. У четири кутије/платформе током 2022. године је постављена нова подлога, итисон са вештачком травом и изнад тога слој шљунка, док су унутар два постављена и гнезда направљена од вегетације.

Детаљан рад на мониторингу вршен је током марта-јуна месеца, када је у току репродукција степског сокола, као и у другим месецима како би се пратила дисперзија птица. Мониторинг је вршен и током теренских активности са ЕМС на постављању нових гнезда. Одређени број информација прикупљен је успутно, током других теренских активности Завода.

Карта 1: Гнездилишна дистрибуција степског сокола у Војводини, 2022. година.

На основу пописа (мониторинга) заузетости постављених дрвених платформи (100) и алуминијумских кутија (75) у Србији (од тога више од 98 % у АПВ) током 2022. године, утврђено је следеће стање:

- Забележено је укупно 54 заузетих територија на којима су биле присутне одрасле јединке степског сокола у репродуктивном периоду;

- Све заузете територије су биле на подручју Војводине. У Бачкој је било 22, у Банату 31, а у Срему једна заузета територија;
- На укупно 44 заузетих територије били су присутни парови и заузета гнезда, док се на пет заузетих територија били присутни парови али без пронађеног заузетог гнезда, на две заузете територије је посматрана само једна одрасла јединка и гнездо, а на три територије је била присутна једна одрасла јединка без гнезда;
- Од 54 заузетих територија, 49 се налазило у зони високонапонских далековада, а пет ван њих (три у зони бетонских далековада средњег напона и две у зонама без далековада);
- Од укупног броја заузетих територија на 30 су парови успели да изведу младунце. Највећи број младих у гнезду је био пет, а најмањи један.
- Укупно је изведено 96 младунца до излетања, што чини 3,20 младунаца по успешном пару и 1,77 младунаца по заузетој територији.
- Бачка: 22 заузетих територија, 12 парова успешно, 37 младунца изведено.
- Банат: 31 заузетих територија, 18 парова успешно, 59 младунца изведено.
- Срем: 1 заузета територија, 0 парова успешно, 0 младунца изведено.
- Неке дрвене кутије (око 40) нису коришћење за гнежђење ниједне врсте птица у 2022. години јер је у њима недостајао слој шљунка за гнежђење, јер је раније постављени одуван ветром или однет/уклоњен од стране птица.

Слика 8: Постављање алуминијумске кутије за гнежђење степског сокола на далеководу типа „јела“ у Банату, 2022. година.

Табела бр. 12. Гнездећа популација степског сокола *Falco cherrug* у Војводини, 2022. година.

Регион	Успешан пар (гнездо-јув)	Неуспешан пар (гнездо-без pull)	Пар на територији (без гнезда)	Један ад. на територији (гнездо)	Један ад. на територији (без гнезда)	Укупно
БАЧКА	12	7	2	1	0	22
БАНАТ	18	6	3	1	3	31
СРЕМ	0	1	0	0	0	1
Укупно	30	14	5	2	3	54

Одређени број парова степског сокола се гнездио у гнездима гаврана (*Corvus corax*) на стубовима високонапонских далековада, што је истакло значај таквих гнезда као гнездилишне подлоге за степског сокола. Укупно 8 активних парова је било везано током репродуктивног периода за природна гнезда гаврана на стубовима високонапонских далековада. Значајно је порастао проценат парова који су населили вештачка гнезда (дрвене платформе и алуминијумске кутије), захваљујући предузетим активним мерама заштите, тако да се у 2022. години укупно 20 парова успешно гнездило у алуминијумским кутијама и још два пара на дрвеним платформама. Чак 73 % успешних парова гнездило се у постављеним вештачким гнездима. Због нестајања раније постављене шљунчане подлоге у гнездима, чиме се онемогућава коришћење вештачких гнезда за репродукцију степског сокола, у 2022. години је настављен програм постављања нових подлога од итисона са вештачком травом и са слојем шљунка, а у поједеним случајевима и са исплетеним гнездом од грана и прикладне вегетације. Тај посао ће бити реализован и у наредној години.

 Табела бр. 13. Успешност репродукције степског сокола *Falco cherrug* у Војводини, 2022. година.

Регион	Број успешних парова	Број излетелих младунаца (Јув.)	Просечан број Јув. по успешном пару	Просечан број Јув. по броју парова	Просечан број Јув. по забележеним територијама
БАЧКА	12	37	3.08	1.76	1.68
БАНАТ	18	59	3.27	2.18	1.90
СРЕМ	0	0	0	0	0
Укупно/ просек	30	96	3.20	1.96	1.77

У 2022. години се појавио већи број нових парова и заузетих територија, у односу на претходне године. Нови парови су заузели северозападну Бачку, као и североисточни Срем, што сугерише да су предузете активне мере заштите дале значајне резултате у смислу жирења гнездилишног ареала. У складу са споразумом о сарадњи, потребно је у 2023. години наставити и завршити програм постављања нових гнезда (око 18-20).

Табела бр. 14. Подлога гнезђења на различитим конструкцијама стубова високонапонских далековаода у Војводини, 2022. година.

Гнездећа подлога	Тип стуба "Portal"	Тип стуба "Jela"	Тип стуба "Bure"	Укупно
Алуминијумско гнездо	7	13	0	20
Дрвена платформа	1	1	0	2
Гавраново гнездо	5	2	1	8
Дрво				?
Укупно	13	16	1	30

Беловрата мухарица (*Ficedula albicollis*)

Беловрата мухарица насељава очувана шумска станишта у Војводини, у долинама уз велике реке (Сава и Дунав) и по обронцима Фрушке горе и Вршачких планина. Здржава се пре свега у старим природним шумама букве, храста и тополе, без густог подраста. Укупна популација у Србији је Укупна популација у Војводини вероватно не прелази 2.000 парова и у благом је опадању.

Током 2022. године, нису вршена посебна праћења ове врсте, а током других теренских активности забележена је на 5 шумских локалитета током периода репродукције. Регистровано је око 10 парова. Гнездилишта су забележена на подручју Купинских греда у СРП „Обедска бара“, као и у НП „Фрушка гора“.

Обична траварка (*Saxicola rubetra*)

Обична траварка је врста која насељава очувана травна станишта, која су изузетно угрожена и фрагментисана у Војводини. Главна станишта се налазе на северу Баната и Бачке, као и уз рубове Делиблатске пешчаре, Тителског брега и по слатинама у средњем Банату. Укупна популација у Војводини вероватно не прелази 1.000 парова и у сталном је опадању. Током 2022. године, ова врста је забележена на око 10 локалитета током репродукције и и на више локалитета где се задржавала само у периоду сеобе. Као и ранијих година, највише гнездећих парова је забележено на северу Баната унутар и око СРП „Пашњаци велике дропље“. Мањи број парова је такође у долинама код Алибу, а неколико и на пашњаку Хатарице код Гаја. Велики број јединки је забележен широм Војводине током ране миграције у августу месецу, када су се углавном задржавале по пољопривредним површинама, у засадима кукуриза и сунцокрета.

Зимски цензус птица грабљивица (WEC)

Активности су реализоване у оквиру међународног програма Зимског цензуса орлова у Панонској низији (*Winter Panonian Eagle Count*), 13.01.2022. године. Подручје које је детаљно обиђено је СРП „Пашњаци велике дропље“, као и околни терени уз реку Златицу. Током теренског рада посебна пашња је обрађена на попис јединки орлова. Бележене су

локације њиховог задржавања, као и узраст, пол и бројност. Током теренског рада бележене су и све остале врста птица које су биле присутне на терену. Забележено је око 30 јединки птица грабљивица у оквиру следећих врста: крсташ (*Aquila heliaca*); орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*), мишар (*Buteo buteo*), кобац (*Accipiter nisus*), ветрушка (*Falco tinnunculus*), пољска еја (*Circus cyaneus*) и ритска сова (*Asio flammeus*).

Слика 9: Орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*), пар, Банат, јануар 2022. године.

Зимски цензус птица водених станишта (IWC)

Активности су реализоване у оквиру међународног програма Зимског цензуса птица водених станишта (International Winter Waterfowl Census - IWC). Током 18.01.2022. године обиђено је подручје реке Саве око Обедске баре, 55-80 речни километар. Мониторинг је рађен са обале. Сарадња током цензуса остварена је са ЈП „Војводинашуме“. Током теренског рада на Сави забележене су следеће значајне врсте птица: велики вранац (*Phalacrocorax carbo*), мали вранац (*Microcarbo pygmaeus*), велика бела чапља (*Ardea alba*), шиљкан (*Anas acuta*), крджа (*Anas crecca*), мали гњурац (*Tachybaptus ruficollis*), орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*) и пољска еја (*Circus cyaneus*). Забележено је укупно око 2000 јединки различитих врста птица водених станишта и птица грабљивица.

Током теренског рада на базенима са отпадном водом шећеране код Сибача 18.01.2022. године, забележене су следеће значајнее врсте птица: лабуд грбац (*Cygnus olor*), риђоглава патка (*Aythya ferina*), патка кашикара (*Spatula clypeata*), шиљкан (*Anas acuta*), крџа (*Anas crecca*), а у околини и пољска еја (*Circus cyaneus*).

Слика 10: Јато патака на Сави, Купински кут, јануар 2022. године.

МОНИТОРИНГ ТЕКУНИЦЕ (*SPERMOPHILUS CITELLUS*) У ВОЈВОДИНИ

Текуница (*Spermophilus citellus*) је глодар чији је ареал распрострањења у значајној мери редукован и фрагментисан. Текуница је типичан становник степских и слатинских ливада и пашњака. Представља ендемску врсту за централну и југоисточну Европу. Према IUCN категоризацији води се као рањива (VU). Иако текуница још увек опстаје у нашој земљи, и код нас је једна од најугроженијих врста не само на подручју АП Војводине већ на територији Републике Србије. Строго је заштићена Правилником о проглашењу и заштити сторог заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/2010, 47/11 и 32/16).

Од некада бројних популација ове врсте у нашој земљи, данас су опстале малобројне, које су међусобно изоловане и у великој опасности од нестајања. Најбројније популације текуница задржале су се на степским и слатинским пашњацима, Баната. Најважније узроци нестајања ове врсте су преоравање травних станишта и зарастање пашњака услед недостатка испаше чији је главни узрок смањење сточног фонда. У циљу заштите преосталих станишта и опстанка ове, све ређе врсте, врши се евидентирање и картирање локалитета као и праћење стања популација.

Станишта текуница у околини Алибунара

Током јуна, јула и септембра на слатинским пашњацима околине Алибунара настављена су картирања станишта текуница у оквиру валоризације природних вредности овог простора.

Поред већ утврђених станишта текуница на слатинским пашњацима околине Алибунара, Селеуша и Иланце обиђени су и пашњаци са обе стране пута Селеуш-Јаношик (Карта 2). Цео овај простор је заправо велики пашњак на коме је стална испаша крава и оваца и на њему је најбројнија популација текуница. Овај се пашњак даље наставља према Иланци и пре улаза у насељено место, са обе стране пута, утврђена су два локалитета са текуницама.

Карта 2: Станиште текуница у близини Самоша

Станиште текуница у околини Самоша

Забележено је ново станиште текуница у околини Самоша. Станиште се налази североисточно од Самоша на око 2 km. То је пашњак на коме је видна интензивна испаша и забележено је око 70-так крава. У близини пашњака налази се депонија. Уз сам руб депоније, у ширини од око 100 m се налази остатак пашњака који је видно зарастао и деградиран и на коме нису забележене рупе од текуница. Главнина локалне популације текунице (највећи број рупа) је од депоније удаљена 800 m (најближа забележена рупа је на удаљености око 400 m од депоније).

Током теренског обиласка наведеног локалитета утврђено је око 20 рупа текуница које су у највећем броју концентрисане у источном делу пашњака, на потесу Велике ливаде.

Карта 3: Истраживано подручје околине Алибунара са стаништима текуница

МОНИТОРИНГ БИОДИВЕРЗИТЕТА ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Мониторинг фауне птица у сремским шумама

Детаљан мониторинг фауне птица у старим шумама у Срему током 2022. године, уз примену посебних метода истраживања (трансекти и цензуси у тачки) није вршен. Био је планиран да буде реализован на подручју Дебеле горе у СРП „Обедска бара“. Мониторинг је одложен услед неповољних климатских прилика. Предметно шумско подручје је ипак посећено неколико пута, током других теренских активности, када је у шумама забележено око 20 врста птица, међу којима се посебно истичу: орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*), црна рода (*Ciconia nigra*), средњи детлић (*Leipicus medius*) и дугокљуни пузић (*Certhia brachydactyla*). Мониторинг шумских екосистема и других група организама у њима није вршен током 2022. године.

МОНИТОРИНГ БИОДИВЕРЗИТЕТА ВЛАЖНИХ СТАНИШТА СРП „ОБЕДСКА БАРА“

Током 2022. године праћен је састав фауне птица на влажним ливадама и пашњацима, ревитализованих површина у оквиру СРП „Обедска бара“, на 9 локалитета и на укупној површини од око 300 ha. Локалитети су обухватили: Ливаде Купиника; Ливаде Мајке Ангелине; Ливаде Споменика, Крстоношића ливаде, Чењинске ливаде, Обрешке ливаде; Ливаде Ревенице; Ливаде Милошеве баре; Ливаде Ширина. Забележено је укупно 33 врсте птица које су се повремено или стално задржавале на наведеним локалитетима, које су на њима сакупљале храну и одмарале се или су се ту гнездиле.

Ревитализација и одржавање ливадских станишта

Активности на заштити екосистемског диверзитета одржавањем, машинским и ручним кошењем, као и традиционалним и одрживим пашарењем, влажних ливада и пашњака, које су у претходном периоду биле објекат активности на ревитализацији станишта, у оквиру дугорочног програма „Повратак Ибиса“, вршено је у 2022. години, као и у претходним годинама, на укупној површини од око 200-250 ha:

- Активности везане за машинско тарупирање (уклањање) сувишне вегетације, реализоване су на следећим локалитетима: Обрешке ливаде (режим заштите III степена), Крстоношића ливаде (режим заштите II и III степена), ливаде Споменика (режим заштите II степена), на укупној површини од око 40 ha. Сличне активности су рашене на одржавању бара унутар шумске зоне Купинских греда.
- Посебна пажња обрађена је при одржавању (машинском) рубних делова влажних ливада, пашњака и бара према ивици шуме, како би се темељним кошењем и одржавањем рубних станишта, која имају значајну улогу као екотони, спречило њихово поновно обрастање, посебно инвазивним багремцом (*Amorpha fruticosa*).
- Пре започињања одржавања влажних ливада, пашњака и рубова бара, уклоњени су лежећи делови стабала, која су евентуално пала на ревитализовану површину, између два периода одржавања.
- На око 180 ha, који нису били обухваћени механичким уклањањем израсле вегетације, станишта су одржавана искључиво путем традиционалног сточарства или се на њима развијао програм успостављања испаше у наредној години.

Локације са присутним сточарством су биле: Ливаде Купиника (режим заштите III степена), Ливаде Мајке Ангелине (режим заштите III степена), Ливаде Ревенице (режим заштите II степена) и Ливаде Милошеве баре (режим заштите II степена). План је да се овакав приступ у наредној години примени и на Чењинске ливаде, Чењин, западни део Потковице и Ширине. Стока је била присутна и у деловима Купинског кута и у ГВО.

Одржавање водених станишта

Извршено је чишћење и додатно измуљивање источног крака водене стазе/коридора, од Куле Обеде ка Матијевици у дужини од 350 метара, чиме је повећана отворена водена површина у Потковици током летњих месеци за око 1 ha.

Провођење традиционалног сточарства

У 2022. години настављено је са успешном праксом коришћења делова подручја СРП „Обедска бара“ и његове заштитне зоне за развој одрживог традиционалног сточарства. Управљачу су издати услови заштите природе кроз решење, за израду годишњег плана пашарења. Пашарењем је покривено око 30% заштићеног подручја (с. 3000 ha), а пре свега локалитети где су ревитализоване отворене влажне ливаде и пашњаци, као и неке од бара (Широка бара, Чворча), па је стока својом исхраном одржавала та станишта и спречавала њихово поновно обрастање. Укупно је у СРП „Обедска бара“ током 2022. године напасано око 150 крава; 15 коња и 100 оваца. Свиње нису биле дозвољене за пуштање у заштићеном подручју услед спречавања ширења свињске куге. Стока је одржавала ревитализована травна и барска станишта, што значајно смањило потребу машинског тарупирања и спречавања обрастања инвазивним и агресивним врстама биљака.

Слика 11: Одржавање влажних ливада Ревенице путем испаше, септембар 2022. године.

Мешовита колонија чапљи и вранаца

Током 2022. године, као и у претходне две године, Сава је имала изузетно неповољан водостај, што је условило одсуство значајније плављености терена у Обедској бари, посебно од априла до јула месеца. Чапље, које сачињавају мешовиту колонију, почели су да формирају колонију токома марта и априла месеца 2022. године (*Ardea cinerea*, *Ardea alba*, *Egretta garzetta*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardea purpurea*), али су у априлу и почетком маја напустили колонију. Црвене чапље (*Ardea purpurea*) и гакови (*Nycticorax nycticorax*) су се и токо лета задржавали уз Крстоношића окно код Обрежа, али гнезђење није доказано. То је трећа узастопна година у новијој историји Обедске баре да мешовита колонија није била активна, што указује са једне стране на неповољн утицаје климатских промена, а са друге колико је ваћно развити адекватан механизам управљања водним режимом у сушним годинама, што би помогло бројним биљним и животињским врстама, као и шумским екосистемима.

4.1.3.2. КОНТРОЛА КОРИШЋЕЊА И ПРОМЕТА ДИВЉЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

Табела бр. 15. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези контроле промета дивље флоре и фауне	37	Одељење за природна заштићена добра, Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет
Број издатих мишљења за добијање дозволе за сакупљање из природе и узгој и процена приноса	31	

У оквиру праћења сакупљања и промета дивљих биљних и животињских врста у складу са чланом 14. став 2. Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС”, број 31/2005, 45/2005-исправка, 22/2007, 38/2008, 9/2010, 69/2011 и 95/2018-други закон), дана 19.01.2021. године у Заводу за заштиту природе Србије је одржан састанак (путем on-line апликације ZOOM) поводом формирања предлога континентата, количина заштићених врста које ће се сакупљати и стављати у промет у 2021. години. Састанак је сазвао Завод за заштиту природе Србије који предлаже Министарству заштите животне средине количине заштићених врста које ће се сакупљати и стављати у промет у 2021. години.

У раду састанка учествовали су представници: Завода за заштиту природе, Покрајинског завода за заштиту природе, Института „Др Јосиф Панчић“ из Београда и Пољопривредног факултета, Универзитета у Београду.

На састанку је разматрано коришћење врста које се налазе под контролом сакупљања и промета током протекле 2020. године и дат предлог за 2021. годину.. Стање показује да су се врсте сакупљале у далеко мањим количинама од предвиђених квота за ту годину.

Разлози за то су вишеструки и сложени, почевши од временских услова у току године због којих су сакупљене мање количине, преко финансијских тешкоћа привредних субјеката. Ситуација са вирусом ковида, односно забрана кретања је и у овој области имала утицаја.

Преглед по биљним врстама показује стагнацију у овом сектору сакупљачке привреде јер се јавио мали број корисника који је сакупио мале количине биљака. Упоређујући тражене и плаћене количине може се закључити да постоје околности које су довеле до тога да за врсте које су веома тражене на тржишту нису искориштене ни половине квота, а за неке нису уопште ни тражене.

Предлог за 2021. годину је да се повећају квоте за врсте *Alchemilla sp.* (вирак) на 35.000,00 kg herba, *Fragaria vesca* (јагода) на 450.000,00 kg fructus и *Veronica officinalis* (разгон, честославица) на 30.000,00 kg herba. Забрана сакупљања врсте *Inula helenium - radix* (оман), на територији Војводине и даље остаје на снази.

С обзиром на некадашње искуство, које је показало да се може десити неслагање (услед измењених временских услова и специфичности године) предложеног периода за браће са периодом када биљка расте, цвета и плодоноси, најпогоднији временски период сакупљања за биљне врсте није разматран на Комисији. Када је реч о дивљој фауни под контролом промета и сакупљања, став је да се квоте оставе на истом нивоу као прошлогодишње са забранама за врсте по окрузима као из 2020. године: Западнобачки, Севернобачки, Севернобанатски, Средњобанатски, Сремски, Јужнобанатски, Јужнобачки, Подунавски, Браничевски, Борски и Расински округ.

Све три врсте пужа су сакупљене у количинама предложених квота. Забрана за сакупљања ове врсте је иста као и прошлих година на истим територијама. У 2021. години са узгајалишта пужева у Руском Селу и Сечњу нису подношени захтеви за проценом приноса.

И у 2021. години корњача је била под забраном сакупљања на целој територији Србије.

Пијавица (*Hirudo medicinalis*) је на листи као врста са великом популацијом у Србији. Последњих година дошло се до сазнања да је ова врста у далеко мањој популационој бројности од врсте (*Hirudo verbana*) која није на листи. Став је да пијавица и даље буде у потпуној забрани сакупљања на целој територији Србије. У 2021. години са узгајалишта пијавица у Купинову нису подношени захтеви за проценом приноса.

Укупно стање сакупљања гљива је исто као и претходних година са осцилацијама које су везане за временске услове. Све три врсте лишајева су остале са истим квотама и за ову годину.

Проблем илегалног сакупљања тартуфа је присутан од стављања те врсте на листу, посебно белог тартуфа који на тржишту има високу цену.

Плантажно гајење лековитог биља које је на листи Уредбе, на територији Војводине као и претходних година највише се узгајао бели слез. Поред плантажа белог слеза (*Althaea officinalis* L.) гаји се вранилова трава (*Origanum vulgare* L.), и шипурак (*Rosa Canina* L.), даљи преглед по катастарским општинама и површина на којима се гаје биљне врсте дат је у табели број 15 Обиласком плантажа и увидом у стање на терену претпоставка је да има већи број непријављених плантажа.

Табела бр.16. Површине плантажно гајених заштићених биљних врста

Датум контроле плантаже	Катастарска општина (КО)	бели слез (<i>Althaea officinalis</i> L.)	шипурак (<i>Rosa Canina</i> L.)	вранилова трава (<i>Origanum vulgare</i> L.)
16.06.2021.	Бан. Брестовац	00ha 26a 00m ²		
	Бан. Брестовац	00ha 60a 00m ²		
	Баваниште	01ha 00a 00m ²		00ha 57a 00m ²
	Баваниште	00ha 27a 00m ²		
	Баваниште	01ha 72a 83m ²		
	Баваниште			00ha 30a 00m ²
16.07.2021.	Баваниште	00ha 30a 00m ²		
	Панчево	02ha 49a 72m ²		
	Панчево	00ha 60a 36m ²		
	Дубовац	00ha 60a 09m ²		
	Дубовац	00ha 60a 61m ²		
06.09.2021.	Сре. Карловци		01ha 58a 32m ²	
03.09.2021.	Горњи Брег	00ha 41a 68m ²		
	Сента	00ha 38a 00m ²		
	Горњи Брег	00ha 75a 29m ²		
	Богараш	00ha 92a 59m ²		
	Богараш	00ha 57a 50m ²		
	Богараш	00ha 42a 82m ²		
	Богараш	00ha 89a 70m ²		
	Богараш	00ha 30a 00m ²		
	Богараш	01ha 32a 62m ²		
23.09.2021.	Сента	01ha 53a 09m ²		
	Сента	02ha 00a 00m ²		
	Сента	00ha 30a 27m ²		
	Сента	01ha 33a 47m ²		
	Сента	01ha 78a 66m ²		
	Сента	03ha 10a 57m ²		
	Горњи Брег	02ha 58a 10m ²		
05.10.2021.	Нови Жедник	00ha 58a 51m ²		
	Кањижа	03ha 55a 59m ²		
	Мартонош	00ha 68a 34m ²		
	Чока	04ha 18a 21m ²		
	Нови Кнежевац	03ha 14a 03m ²		
	Остојићево	00ha 32a 37m ²		
	Остојићево	01ha 29a 66m ²		
	Остојићево			
18.11.2021.	Велебит	03ha 69a 22m ²		
	Нови Бечеј	00ha 30a 00m ²		
	Сента	04ha 29a 40m ²		
Укупно:		49ha 15a 53m²	01ha 58a 32m²	00ha 87a 00m²

4.1.4. ЗБРИЊАВАЊЕ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА

Табела бр. 17. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број збринутих јединки у прихватиште	32	Стручни сарадници унутрашњих организационих јединица: - Одељење за стручне послове и пројектне активности - Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет
Број измештених јединки из урбане средине на природно станиште (дохрањивање у ПЗЗП и дислоцирање)	49	
Број угинулих или усмрћених јединки уклоњених са терена	63	
Број јединки које су након лечења, рехабилитације или неге успешно враћене у природу	8	Стручни сарадници унутрашњих организационих јединица: - Одељење за стручне послове и пројектне активности - Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет
Број обухваћених строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња	35	
Број јединки предат на анализу, ради утврђивања узрока угинућа	29	
Укупан број свих оперативних активности на збрињавању строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња	181	

У току 2022. године у оквиру редовног пословања Завода, у који спадају и оперативне активности збрињавања строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња, спроведено је и евидентирано укупно **181** активност. Од чега су **87** активности (табела бр. 18) спроведене на случајевима збрињавања живих јединки, измештања из урбане средине на природно станиште и враћања у природу након лечења или рехабилитације до стицања физичке и здравствене кондиције. Осталих активности у смислу уклањања или преузимања мртвих примерака са терена, као и предавање на даље анализе било је укупно **63**.

Табела бр. 18: Преглед збрињавања примерака дивљих врста животиња према просторном распореду.

ВРСТА	Укупан Број јединки	Локације поступања и број јединки	Напомена
Ветрушка (<i>Falco tinnunculus</i>)	9	Нови Сад (6) Ириг (2), Маглић (1)	Предате у прихватиште
Утина (<i>Asio otus</i>)	12	Нови Сад (6), Жабаљ (1), Нови Сланкамен (1), Мужља (1), Лаћарак (1), Маргита (2)	Враћене у природу
Шумска сова (<i>Strix aluco</i>)	1	Сремски Карловци (1)	Враћена у природу

ВРСТА	Укупан Број јединки	Локације поступања и број јединки	Напомена
Уралска сова (<i>Strix uralensis</i>)	1	Нови Сад (1)	Угинула у поступку збрињавања
Црна Чиопа (<i>Arus arus</i>)	21	Нови Сад (21)	Враћене у природу
Бела рода (<i>Ciconia ciconia</i>)	4	Бечеј (1), Бачки Двор (1), Јаша Томић (1), Нови Сад (1)	Предате у прихватилиште
Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	4	Бечеј (1), Бач-Рибњак (1), Горње Потисје (1), Обедска бара (1)	3 јед. предате у Прихват, 1 јед. угинула у поступку
Кукучија (<i>Tyto alba</i>)	3	Нови Сад (2), Нова Пазова (1)	
Кукумавка (<i>Athene noctua</i>)	2	Руменка (1), Нови Сад (1)	Враћена у природу
Лабуд грбац (<i>Cygnus olor</i>)	1	Нови Сад (1)	
Бела чапља (<i>Ardea alba</i>)	1	Нови Сад (1)	
Шумска шљука (<i>Scolopax rusticola</i>)	1	Нови Сад (1)	
Велика сеница (<i>Parus major</i>)	1	Нови Сад (1)	
Креја (<i>Garrulus glandarius</i>)	1	Нови Сад (1)	
Сиви соко (<i>Falco peregrinus</i>)	1	Мачванска Митровица (1-женка)	Угинуо у поступку збрињавања
Кобац (<i>Accipiter nisus</i>)	1	Оџаци	Угинуо у поступку збрињавања
Чешљугар (<i>Carduelis carduelis</i>)	3	Кикинда (3)	Заплена (2 јед. предате у Прихватилиште)
Чижак (<i>Spinus spinus</i>)	2	Кикинда (2)	Заплена
Зелентарка (<i>Carduelis chloris</i>)	1	Нови Сад (1)	
Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	3	Ђурђево (1), Велики Радинци (1), Буковац (1),	Враћени у природу
Еја мочварица (<i>Circus aeruginosus</i>)	1	Шангај (1)	
Лиска (<i>Fulica atra</i>)	1	Нови Сад (1)	
Галеб (<i>Larus ridibundus</i>)	1	Нови Сад (1)	
Шумски звиждак (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	1	Нови Сад (1)	
Сојка (<i>Garrulus glandarius</i>)	1	Нови Сад (1)	Враћена у природу
Сеница (<i>Velika senica</i>)	1	Нови Сад (1)	Враћена у природу
Смук (<i>Zamenis longissimus</i>)	1	Нови сад (1)	Враћен у природу
Рибарица (<i>Natrix tessellata</i>)	1	Нови Сад (1)	Враћена у природу

ВРСТА	Укупан Број јединки	Локације поступања и број јединки	Напомена
Барска корњача (<i>Emys orbicularis</i>)	2	Нови Сад (2)	Враћене у природу
Црвеноуха корњача (<i>Trachemys scripta elegans</i>)	4	Нови Сад (4)	Предате у прихватиште и удомљене
УКУПНО	87		

Примерци строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња за које је постојала оправдана сумња након стручног и инспекцијског надзора, уз учешће полиције, да нису угинуле природном смрћу, предате су на патоанатомску и токсиколошку анализу у Научни институт за ветеринарство “Нови Сад” или у Ветеринарски специјалистички институт „Сомбор“. Током 2022. године било је укупно 29 примерака птица (табела бр. 19). Анализирани су само примерци код којих је било могуће спровести токсиколошке, патоанатомске и вирусолошке анализе.

Табела бр. 19: Преглед примерака строго заштићених врста дивљих животиња **(угинулих/усмрћених преузетих или уклоњених са терена)** за које су рађене токсиколошке, патоанатомске и вирусолошке анализе или други поступак.

	Врста	Број јединки	Датум налаза	Место налаза и узрок угинућа	Поступак
1.	Куна белица (<i>Martes foina</i>)	1	06.07.2022	Нови Сад	ПЗЗП за препарирање
2.	Видра (<i>Lutra lutra</i>)	1	11.03.2022	Ердевик	ПЗЗП за препарирање
3.	Орао крсташ (<i>Aquila heliaca</i>)	1	27.06.2022	Српски крстур	ПЗЗП за препарирање
4.	Велики детлић (<i>Dendrocopos major</i>)	2	30.06.2022	Нови Сад	Нешкодљиво уклањање
5.	Утина	1		Тараш	Нешкодљиво уклањање
6.	Утина	1		Тараш	Нешкодљиво уклањање
7.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	2	10.01.2022	Нови Жедник	Безбедно уклањена
8.	Кукумавка (<i>Athene noctua</i>)	1		Велики Гај	Предат у НИВ „Нови Сад“
9.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1		Нерадин	Предат у НИВ „Нови Сад“
10.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1		Богојево	Предат у НИВ „Нови Сад“
11.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1		Банов Брод	Предат у НИВ „Нови Сад“
12.	Кобац (<i>Accipiter nisus</i>)	1		Сомбор	Нешкодљиво уклањање
13.	Кобац (<i>Accipiter nisus</i>)	1		Арача	ПЗЗП

	Врста	Број јединки	Датум налаза	Место налаза и узрок угинућа	Поступак
14.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	1		Арача	ПЗЗП за препарирање
15.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	9		Велики Гај	НИВ „Нови Сад“
16.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	1		Сивац	ВСИ „Сомбор“
17.	Еја мочварица (<i>Circus aeruginosus</i>)	4		Бачки Петровац	НИВ „Нови Сад“
18.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	1		Бачки Петровац	Нешкодљиво уклоњање
19.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	1		Бачка Топлола	ПЗЗП за препарирање
20.	Еја ливадарка (<i>Circus pygargus</i>)	1	21.04.2022.	Бачки петровац	Анализа у НИВ-у
21.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1	06.11.2022	Долово	НИВ „Нови Сад“
22.	Еја мочварица (<i>Circus aeruginosus</i>)	2		Сивац	Предате на анализу ВСИ „Сомбор“
23.	Бела рода (<i>Ciconia ciconia</i>)	2		Бачка Паланка (индустријска зона)	Електрокуција нешкодљиво уклоњање
24.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	7	20.11.2022 22.11.2022	Селенча	НИВ „Нови Сад“
25.	Сврака (<i>Pica pica</i>)	1		Велики Гај	Нешкодљиво уклоњање
26.	Црногрли гњурац (<i>Gavia arctica</i>)	1	30.11.2022.	Елемир	За препараторску збирку
27.	Лабуд грбац (<i>Cygnus olor</i>)	6	03.08.2022	Рибњак „Бечеј“	Лешеве уклонио са терена НИВ „Нови Сад“
28.	Обични галеб (<i>Larus ridibundus</i>)	9	03.08.2022	Рибњак „Бечеј“	Лешеве уклонио са терена НИВ „Нови Сад“
29.	Кашичар	1	03.08.2022	Рибњак „Бечеј“	Лешеве уклонио са терена НИВ „Нови Сад“
УКУПНО		63			

4.1.5. ЗАШТИТА СТАНИШТА

Током 2021. године издвојено је укупно 5 (пет) нових подручја у оквиру мреже полигона са стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака и животиња.

У наставку је дат преглед:

ОПШТИНЕ: Шид, Бела Црква, Стара Пазова

БРОЈ СТАНИШТА: 5

КОДОВИ: SID16 (Рађеновци), BCR14 (Шума-Шојце), BCR15 (Ланци), STP01ба (Дунавски лесни одсек), STP01ба (Дунавски лесни одсек)

Табела бр. 20. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број докумената издатих за област пољопривредне и секторске планове у шумарству и водопривреди	36	Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет у сарадњи са Одељењем за правне и финансијске послове – Одсек за правне и опште послове
Број издвојених полигона / станишта у бази података ИИС Завода	5	
Број остварених активности везаних за NATURA 2000	20	

Заштита станишних типова значајних за очување биолошке разноврсности, као и станишта строго заштићених и заштићених врста одвија се помоћу базе података Завода. Просторне целине на којима је утврђено присуство врста које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010; 47/2011; 32/2016 и 98/2016), као и очување подручја чија вегетација припада типовима станишта дефинисаним Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/2010) су идентификоване као просторне целине (полигони).

Информације о издвојеним стаништима (укључујући и геореференциране податке), према Закону о заштити природе воде заводи за заштиту природе. База података се ажурира током редовних активности Завода (издавање услова и мишљења, теренска запажања) у складу са стањем датих просторних целина. База података омогућује брзу проверу присуства природних вредности на просторима на којима се планирају одређене активности, као и примену мере заштите које су прописане Законом и подзаконским актима приликом издавања услова заштите природе корисницима природних ресурса. Мере заштите станишта која се налазе ван граница заштићених подручја су саставни делови решења о заштити природе које се издају за израду планских докумената и секторских планова, као и за активности од утицаја на природу.

Споразум са Управом за пољопривредно земљиште

У оквиру развоја међуинституционалне сарадње, а након размотрених потреба и могућности, склопљен је Споразум о сарадњи (број 04028-2049 од 7.7.2021. године) између Завода и Управе за пољопривредно земљиште. Споразум дефинише оквир који

омогућује савремен начин размене података (нпр. путем геовеб сервиса) и доприноси остваривању циљева у заштити природе и од значаја за уређење, заштиту и коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, а посебно за спровођење поступка давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини. Поштујући споразум, од Завода према Управи пружени су просторни подаци о заштићеним подручјима (заштићеним актом и у поступку заштите) и стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста, док су од Управе према Заводу пружени просторни подаци о издатим/за издавање и датим на коришћење пољопривредно земљиште у државној својини.

Геопортал

Споразум о размени, приступу и коришћењу просторних података (број 04-385/2 од 20.2.2018.године) склопљен је између шест (6) институција са територије Аутономне покрајине Војводине, укључујући Покрајински завод за заштиту природе. Споразумом је дефинисан и успостављен геопортал Аутономне покрајине Војводине, на којем потписнице Споразума публикују податке из своје надлежности, али је и инструмент за дељење података између институција потписница. Геосервис Завода који садржи просторне податке о стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста, од 2021. године је путем наведеног регионалног геопортала постао јавно доступан.

4.1.5.1. ЕКОЛОШКА МРЕЖА СРБИЈЕ

Национална еколошка мрежа у Србији дефинисана је Уредбом о еколошкој мрежи ("Сл. гласник РС", бр. 102/2010). Током 2022. године, посећен је знатан број централних подручја еколошке мреже, посебно оних која се налазе на простору заштићених подручја.

Са аспекта интеграције подручја еколошке мреже у развојне планове од посебног је значаја просторно-планска документација на нивоу општина или других већих просторних целина. Обележавање подручја значајних за очување биолошке разноврсности у планским документима, као и примена мера заштите у зони утицаја (дефинисана као заштитна зона Уредбом о еколошкој мрежи) омогућују трајно очување ових просторних целина и пружају могућности за унапређење њиховог стања у будућности.

Мере заштите еколошки значајних подручја и коридора су наведене у свим Решењима издатих од стране Завода у 2022. години за секторске планове (шумарство, водoprивреда, пољопривреда, итд). Пошто су еколошки значајна подручја еколошке мреже РС дефинисана Уредбом, није у том смислу вршено издвајање нових подручја, осим издвајања полигона са стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста у складу са одговарајућим Правилником.

4.1.5.2. СТАНИШТА СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА

Током 2022. године издвојено је укупно 21 ново подручје у оквиру мреже полигона за стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака и животиња.

У наставку је дат преглед:

Табела бр. 21. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2021. години		Носиоци посла
	Код	Општина	
Број издвојених нових подручја са строго заштићеним и заштићеним врстама	АЛИ09	Алибунар	– Одељење за стручне послове и пројектне активности – Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет – Одељење за природна заштићена добра
	АЛИ10	Алибунар	
	АЛИ11	Алибунар	
	АЛИ12	Алибунар	
	АЛИ13	Алибунар	
	АЛИ14	Алибунар	
	НСА25	Нови Сад	
	ЗРЕ35	Зрењанин	
	ЗРЕ36	Зрењанин	
	ЖИТ05	Житиште	
	ЖИТ06	Житиште	
	ЖИТ07	Житиште	
	ЖИТ08	Житиште	
	ЖИТ09	Житиште	
	ЖИТ10	Житиште	
	ЖИТ11	Житиште	
	НБЧ24	Нови Бечеј	
	НБЧ25	Нови Бечеј	
	НБЧ26	Нови Бечеј	
	НБЧ27	Нови Бечеј	
НБЧ28	Нови Бечеј		

Вршено је ажурирање података за поједина издвојена станишта. Теренски обиласци издвојених станишта, са циљем провере валидности и ажурирања података.

4.1.5.3. ЕКОЛОШКА МРЕЖА „NATURA 2000“

Завод је током 2022. године био укључен у активности везане за реализацију међународног пројекта *“Continued support to implementation of Chapter 27 in the area of nature protection”* (NATURA 2000 II, 2019-2021), који координира Министарство заштите животне средине у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, а реализује конзорцијум „Eptisa“.

Рад на успостављању еколошке мреже NATURA 2000 одвијао се у складу са активностима, пројектима и препорукама надлежног Министарства, уз сагледавање могућности најповољнијег преношења и имплементације Директиве о заштити дивљих птица (Birds Directive 2009/147/EU) и Директиве о заштити станишта (Habitats Directive 92/43/EEC) у национално законодавство и будућу еколошку мрежу NATURA 2000 у Србији.

Поред учешћа на успостављању и примени административних мера очувања станишта дивље флоре и фауне, као и приоритетних станишних типова за ЕУ, Завод је својим активностима допринео инвентаризацији и картирању врста и станишта. Резултати појединачних пројектних активности Завода, мониторинга врста и станишних типова, као и рада на развоју еколошке мреже, допринели су вредновању подручја и изради предлога мреже NATURA 2000 подручја, уз усаглашавање са заинтересованим странама.

4.1.6. ГЕОНАСЛЕЂЕ

У циљу заштите, очувања и промоције геодиверзитета и објеката геонаслеђа Војводине, у 2022. години реализоване су следеће активности:

- Дефинисање локалитета од посебног значаја за заштиту геонаслеђа;
- Инвентаризација и валоризација објеката геонаслеђа на територији АПВ;
- Утврђивање прелиминарне листе објеката геонаслеђа који испуњавају критеријуме за заштиту од стране ПЗЗП;
- Давање предлог мера и активности на очувању, уређењу, презентацији и промоцији објеката геонаслеђа Војводине;
- Укључивање података о објектима геонаслеђа Војводине у просторно - планске документе;
- Укључивање објеката геонаслеђа у (гео)туристичку понуду;
- Израду услова заштите природе за пројекте и активности који се односе на коришћење геолошких и хидрогеолошких ресурса.

Табела бр. 22. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број забележених и издвојених објеката геонаслеђа на подручју АП Војводине	4	Сарадници унутрашњих организационих јединица: – Одсек за правне и опште послове
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопаркова у Републици Србији	-	– Одељење за природна заштићена добра, ЗЗПС, ГИС, Природњачки музеј Београд, РГФ, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Географски факултет Београд, Министарство заштите животне средине, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарста
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопарка „Фрушка гора-Лесленд“	-	– Министарство заштите животне средине није формирало радну групу за успостављање геопарка "Фрушка гора - Лесленд" у 2020.
Број одржаних састанака са представницима локалне самоуправе	-	– Одељење за природна заштићена добра

Током 2022. године реализована су два теренска излазака са циљем прикупљања података о објектима геонаслеђа. Такође, прикупљање потребних података реализовано је и током валоризације подручја за које се ради Студија заштите, стручних надзора, кроз издавање услова и мишљења за геолошка и хидрогеолошка истраживања, експлоатацију воде и минералних сировина. Том приликом издвојена су четири објекта геонаслеђа: „Шакотиначки водопад“, палеонтолошки локалитет „Шакотинац“ као и водопади „Равне“ (горњи Бујачки) и „Зелени“ (дољи Бујачки).

За потребе валоризације подручја у циљу израде Студија заштите током теренског обиласка вршена су геолошка, палеонтолошка и геоморфолошка истраживања на подручју „Лесне долине од Добрице до Алибунара“.

У 2022. години није било састанака Радне групе за успостављање Геопаркова у Републици Србији, именоване од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине са задатком да ради на формирању мреже геопаркова Србије.

Највећи део активности стручних сарадника из области геодиверзитета односи се на издавање услова заштите природе за коришћење геолошких и водних ресурса, експлоатацију минералних сировина, коришћење подземних вода за различите делатности, коришћење површинских вода и водног земљишта, уређење геолошких и палеонтолошких заштићених природних добара и др.

4.1.7. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Табела бр. 23. Индикатори, активности и носиоци посла

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Унапређење методологије управљања активностима које имају утицај на заштићена подручја (ЗП)	<p>Интегрисање побољшаног поступка оцене угрожености ЗП од загађивача у услове, студије и осталу документацију и њихова примена на терену.</p> <p>Интегрисање побољшаног поступка процене утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга у студије, пројектну и осталу документацију.</p> <p>Интегрисање података из Географског информационог система надлежног водопривредног предузећа приликом прописивања мера заштите за извођење радова на одржавању каналске мреже.</p> <p>Интегрисање смерница за заштиту природе дефинисаних искључиво за одржавање каналске мреже у Војводини у услове и мере заштите.</p>	Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију
Смањење бројности и интензитета утицаја на елементе еколошке мреже	Смањење утицаја на станишта и еколошке коридоре.	<p>Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију</p> <p>Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет</p>
Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама на свим нивоима, од радника на терену до доносиоца одлука	Унапређена сарадња са Републичком дирекцијом за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, кроз активно учешће представника Завода у радним групама за доношење подзаконских аката, као и током достављања примедби на нацрт Плана управљања ризицима од поплава на територији Републике Србије за период од 2021. до 2027. године као и израде Правилника о минималном одрживом протоку. Сарадња са ЈВП „Воде Војводине“ се наставила, посебно интензивно током израде услова за хемијско третирање каналске мреже на подручју АП Војводине.	<p>Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију</p> <p>Одељење за природна заштићена добра</p>

Активности везане за индикатор „Унапређење методологије управљања активностима које имају утицај на заштићена подручја“ током 2022. године реализоване су у највећој мери кроз учешће у изради стратешких и планских докумената. Интегрисање резултата и закључака донетих у процесу иновирања метода истраживања стања животне средине у окружењу заштићених подручја и оцена угрожености заштићених подручја од загађивача обухвата послове на изради услова, студија и остале документације, као и њихову примену на терену. Наведене активности имају за циљ побољшање поступака оцене угрожености заштићених подручја од загађивача, квалитетнију процену утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга, као и смањење негативних утицаја на станишта и еколошке коридоре. Одрживо коришћење природних вредности реализовано је кроз проналажење компромисних решења у организацији простора за потребе различитих корисника чија примена, сагласно текућим и предстојећим обавезама наше државе везано за улазак у Европску унију, пружа могућност добијања финансијске помоћи/подстицаја за сарадњу на заштити подручја.

По питању индикатора „Смањење бројности и интензитета утицаја на елементе еколошке мреже“, током 2022. године фокус је дат смањењу интензитета утицаја и то прописивањем мера за подизање и очување зеленила. Утврђивање функционалних заштитних појасева уз примену кључних предеоних елемената као што је заштитно зеленило, реализује се кроз редовну делатност Завода, превасходно путем издавања услова заштите природе за израду планско-пројектне документације. Осим очувања постојећих и подизања нових зелених површина, подстиче се повезивање зеленила грађевинског подручја са вегетационим целинама елемената еколошке мреже и повезивање зеленила у целовит систем уз обезбеђење равномерног распореда зелених површина.

Везано за индикатор „Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама“ активности се, између осталог, реализују кроз учешће представника Завода у раду радних група за израду подзаконских аката, плана управљања ризицима од поплава и правилника о минималном одрживом протоку.

За потребе интегралног управљања водама на заштићеним подручјима, а узевши у обзир смањене потребе за одводњавањем на подручју заслањених депресија уз очување водног режима што сличнијем природном, током 2022. године настављене су активности на уређењу водног режима унутар Специјалног резервата природе „Окањ бара“. За потребе детаљне анализе могућности усаглашавања потреба свих корисника подручја, а кроз низ активности које су започете од 2019. године, организовани су састанци са представницима водопривредних предузећа ВПД „Горњи Банат“ Кикинда и ВПД „Средњи Банат“ Зрењанин и представницима Департмана за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета у Новом Саду, а такође су обављена и теренска истраживања. На основу издвојених финансијских средстава из сопствених фондова Друштва за заштиту животне средине „Окањ“ и уз стручну помоћ Завода, у претходном периоду извршено је прикупљање неопходних података за подршку у одлучивању путем мултидисциплинарног истраживања простора СРП „Окањ бара“, израђена је геоинформациона основа путем снимања топографских карактеристика терена ради одређивања праваца површинског отицања воде, односно извршено је детаљно снимање кључних токова каналског система беспилотном летелицом, обрада снимака и израда тродимензионалних модела канала, обављена су геодетска теренска мерења и израђен је дигитални модел терена. Током 2022. године, након извршеног орто-фото снимања целог подручја, израђена је карта

терена са зонама плављења односно превлаживања на основу дигиталног модела површине. У сарадњи свих учесника у решавању проблема водног режима у СРП „Окањ бара“, завршена је израда пројекта чији је циљ интегрално управљање водама на добробит свих корисника простора уз очување заштићеног подручја и побољшање стања његових природних вредности. Ради постизања дефинисаног циља, за израду пројектног задатка Покрајински завод за заштиту природе размотрио је еколошке потребе везане за водни режим које могу да обезбеде функционисање слатинских типова станишта. Презентација активности на изради пројекта уређења водног режима баре Црвенке и припадајућих канала у СРП „Окањ бара“, у којој су учествовали стручњаци Завода, реализована је 20.05.2022. године, након чега је одржан састанак са управљачем и надлежним водопривредним предузећима у вези даљих активности на регулисању водног режима у СРП „Окањ бара“. На основу резултата пројектног елабората који је израђен током 2022. године, у наредном периоду биће обављени радови на терену.

Резултати пројекта допринеће у значајној мери:

- Побољшању управљања заштићеним подручјем и унапређењу биодиверзитета;
- Унапређењу интегралног управљања водама заштићеног подручја;
- Ублажавању негативних утицаја климатских промена;
- Побољшању квалитета екосистемских услуга;
- Унапређењу сарадње са локалним становништвом кроз одрживо сточарство и ратарство;
- Унапређењу примене принципа циркуларне економије.
- Едукацији стручњака различитих сектора и примена стечених искустава на другим сличним подручјима

Осим реализације активности везаних за утврђене индикаторе, током 2022. године настављено је дводеценијско учешће стручњака Завода у техничкој комисији ISO TC 207/SC 7 везано за област заштите животне средине, са циљем интегрисања савременог приступа континуираног побољшања квалитета животне средине у област заштите природе и очувања биодиверзитета. У овом периоду Завод је учествовао на изради националних стандарда ISO14064-2, ISO 14006, ISO 14030-1, ISO 14063 и ISO 14030-3, који се односе на следеће:

ISO14064-2/ Greenhouse gases — Part 2: Specification with guidance at the project level for quantification, monitoring and reporting of greenhouse gas emission reductions or removal enhancements / Гасови стаклене баште – Део 2: Спецификација за квантитативно исказивање, мониторинг и извештавање о смањењима емисије или повећањима уклањања гасова стаклене баште, са упутством за примену на нивоу пројекта

ISO 14006 / Environmental management systems — Guidelines for incorporating ecodesign/ Системи менаџмента животном средином – Смернице за инкорпорирање еко-дизајна (састанак преко zoom платформе у организацији Института за стандардизацију Србије)

ISO 14030-1/ Environmental performance evaluation — Green debt instruments — Part 1: Process for green loans/ Вредновање перформанси у вези са животном средином: Инструменти и зелено задуживање, Процес за зелене обвезнице

ISO 14063/ Environmental management - Environmental communication - Guidelines and examples/ Менаџмент животном средином — Комуницирање у вези животне средине - Смернице и примери

ISO 14030-3/ Environmental performance evaluation — Green debt instruments — Part 3: Taxonomy/ Вредновање перформанси у вези са животном средином: Инструменти и зелено задуживање, Део 3: Таксономија

Учешћем у панел дискусији „Stockholm+50, Националне консултације у Србији, животна средина и здравље, на тему примера добре праксе у различитим областима: 1) хоризонтална легислатива 2) квалитет ваздуха 3) управљање отпадом 4) квалитет вода 5) заштита природе 6) индустријска загађења и управљање ризицима 7) хемикалије 8) бука 9) цивилна заштита и 10) климатске промене (укључујући управљање енергијом и урбану мобилност)“ Завод је приказао примену савременог приступа заштити природе и очувању биодиверзитета у циљу побољшања квалитета животне средине.

Као основа и подршка изради Стратегије заштите животне средине за период 2023-3032. године, која ће бити припремљена уз подршку IPA пројекта „ЕУ за Зелену агенду у Србији“ који спроводи Програм Уједињених нација за развој (UNDP) у сарадњи са Шведском агенцијом за међународни развој и сарадњу (SIDA) и Европском инвестиционом банком, а чији је завршетак планиран током 2023. године, реализоване су пројектне активности чије тематске области обухватају циркуларну економију, смањење емисија загађујућих материја, озелењавање уз обнову шумских екосистема и др. На захтев менаџера портфеља за животну средину UNDP, Завод је дао допринос у припреми документације у вези јавног позива за иновативна решења: Шуме и зелена инфраструктура за унапређење капитала природе и отпорности на климатске промене.

4.1.8. ИЗРАДА РЕШЕЊА О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ, МИШЉЕЊА, ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ОБЈЕДИЊЕНА ПРОЦЕДУРА

Током 20. године Заводу је достављен велики број захтева за издавање услова заштите природе за активности, пре свега у заштићеним подручјима, али и за изградњу објеката, реализацију активности у простору ван заштићених добара, за израду планске документације, основа и програма, као и захтева за издавање мишљења на просторне и урбанистичке планове, шумске и друге основе и програме, студије о процени утицаја, стратешке процене утицаја, законску регулативу, стратешка документа, итд.

Табела бр. 24. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број обрађених предмета у вези издавања решења о условима заштите природе	1079	Сарадници свих унутрашњих организационих јединица Завода
Број издатих стручних основа	380	
Број издатих мишљења	655	

4.1.8.1. ПРОСТОРНО ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Издато је укупно 307 Решења о условима заштите природе за израду просторно планске и урбанистичке документације и Мишљења на просторне и урбанистичке планове, стратешке процене утицаја на животну средину и осталу документацију (табела бр. 25).

Табела бр. 25. Планска документа за која је Завод издао Решења о условима заштите природе:

Просторно планска документација		
Просторни планови	11	23
Просторни план јединице локалне самоуправе/просторни план општине	3	
Просторни планови - остало	20	
Урбанистички планови	81	287
Генерални урбанистички план	1	
План генералне регулације	28	
План детаљне регулације	67	
Урбанистички пројекат	80	
Урбанистички планови - остало	111	
Планови управљања природним добрима	5	123
Пројекти обнове (рекултивације)	4	
Годишњи програми управљања природним добром	99	
Средњорочни програми управљања природним добром	15	

4.1.8.2. ОБЈЕДИЊЕНА ПРОЦЕДУРА

Током 2022. године обрађено је и кроз информациони систем APR СЕОР достављено подносиоцима, 178 предмет у поступку обједињене процедуре у којима је Завод поступао у складу са Правилником о поступку спровођења обједињење процедуре електронским путем („Службени гласник РС”, бр. 68/2019), члана 86 Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010 - Одлука УС РС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - Одлука УС РС, 50/2013 - Одлука УС РС, 98/2013 - Одлука УС РС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – други закон и 9/2020 и 52/2021), Уредбом о локацијским условима („Сл. гласник РС”, бр. 115/2020) и чланом 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), на основу чланова 9. 57. и 102. став 1. тачка 10. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 71/2021), а сагласно захтевима важећих правних аката о заштити природних добара и еколошке мреже. Укупан број услова заштите природе издатих од стране Завода током 2022. године 178 је већи од прошлогодишњег 154.

Од укупног броја решених предмета чија је процедура спроведена на републичком и покрајинском нивоу (47) од стране Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај поднесено је 38 захтева, а 9 предмета је решавано по процедури Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Спроведен број обједињених процедура на локалном нивоу (131) укључује исходовање локацијских услова и изградњу објеката од стране надлежних служби следећих градова и општина: Алибунар, Апатин, Бачка Паланка, Бачка Топола, Бачки Петровац, Бечеј, Беочин, Ириг, Жабал, Житиште, Зрењанин, Кањижа, Кикинда, Мали Иђош, Нови Сад, Нови Кнежевац, Оџаци, Панчево, Пећинци, Пландиште, Рума, Сента, Сомбор, Србобран, Сремска Митровица, Стара Пазова, Суботица, Темерин, Тител, Чока, Шид.

4.1.8.3. ИЗДАВАЊЕ УСЛОВА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊА ЗА ДРУГЕ АКТИВНОСТИ У ЗАШТИЋЕНИМ ДОБРИМА И ВАН ЊИХ

Завод је израдио и издао 1079 решења о условима заштите природе, 380 стручних основа и 655 мишљења, укључујући и 79 мишљења на процене утицаја на животну средину и извештаје о стратешким проценама утицаја на животну средину, као и 29 решења и мишљења на шумске и ловне основе и 25 сагласности на озаконење објеката, са циљем очувања и унапређења заштићених природних добара и одрживог коришћења природних ресурса.

4.1.9. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Табела бр. 26. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носилац посла
Број посетилаца Изложбеног простора	14500	– Одељење за правне, финансијске и опште послове у сарадњи са сарадницима других организационих јединица према задатим темама
Број реализованих тематских изложби	6	
Број одржаних предавања и презентација	39	
Број учешћа Завода на сајмовима и манифестацијама	11	
Број наступа у медијима	104	

Завод је током 2022. године реализовао бројне и разноврсне активности на пољу ширења свести о потреби заштите природе. Стручна и шира јавност редовно је упознавана са активностима, акцијама и постигнутим резултатима Завода, као и са актуелностима, општим циљевима и проблемима у заштити природе. У промотивним активностима нарочита пажња посвећена је деци. Остварени су садржаји којима је, поред стицања нових сазнања о природи, промовисана њена заштита. На овом плану је унапређена сарадња са стручним институцијама, образовним институција од предшколских до високообразовних, управљачима заштићених подручја, корисницима простора, еколошким удружењима грађана, медијима, итд.

Током 2022. године Завод је учествовао на 11 сајмова и манифестација:

- 14 – 20.05.2022. године; Одржана је манифестација “Музеји за 10” и “Европска ноћ музеја”. Посетиоци Завода су имали прилику да поред сталне поставке „Природњачка поставка – Богатство биолошке и геолошке разноврсности Војводине” погледају и тематске изложбе под називом: „Кавијар“ из Природњачког музеја у Београду и „Геопарк Ђердап – путовање кроз први и једини геопарк у Србији“ фото изложба“ у сарадњи са ЈП „Национални Парк Ђердап“.
- 19.05.2022. године; Завод је узео учешће на Сајму стручног усавршавања студената на ПМФ-у у Новом Саду. Завод је на Сајму студентима биологије, екологије, географије, заштите животне средине и другима пренео знања и искуства о раду и резултатима постигнутим на заштити природе Војводине, могућностима за остваривање праксе, волонтирања и запослења.
- 06-12.06.2022.године; учешће у реализацији 65. „Змајевих дечјих игара“, одржана радионица за децу у оквиру програма „Где шапуће Дунав плав“ – „Једне тихе, плаве ноћи, ја ћу сплавом на пут поћи“, предавач је био др Оливер Фојкар.
- 11 – 23.07.2022. године; Завод је учествовао у манифестацији Летња настава „Активности у природи“ за студенте Факултета спорта и физичког васпитања. Предавач и учесник је била: Бојана Мајкић дипл.географ туризмолог.
- 19.07.2022. године; Завод је учествовао на манифестацији 19. Сусрети мреже “Европских села рода” у Тарашу и Зрењанину. Учесник на скупу је био др Слободан Пузовић.
- 25. август 2022; СРП „Обедска бара“, учешће на 28. Међународном волонтерском кампу „Повратак Ибиса“, презентација за волонтере, чишћење влажних ливада. Учесник др Слободан Пузовић.
- 21 – 23.09.2022. године; у Заводу је одржана 26. Међународна Еко-конференција и 12. Конференција здравствено безбедне хране у организацији Еко покрета Новог Сада. Завод је помогао организацију скупа.
- 30.09.2022. године; Ниш-Delta Planet, Манифестација „Ноћ истраживача 2022“, изложба фотографија „Фантастични свет стена и минерала“. Учесник из Завода: Дарко Тимотић (аутор фотографија)
- 28 – 02.10.2022. године; Завод је заједно са ресорним Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине узео учешће на Сајму екологије, лова и риболова „Лорист“. Одржано је предавање на тему: Специјални резерват природе “Долине код Падине“, а предавач је био др Слободан Пузовић. Завод је организовао радионице за децу на тему „Рециклажа“, а едукатор је била Марија Царан Павловић.
- 30.09.-02.10.2022. године; Завод је учествовао на 11.Фестивалу ауторског филма земаља Подунавског региона „ПРОФЕСТ“у Нишу. Кратки документарни филм у продукцији Завода је ушао у ужи избор за награду и био приказан на фестивалу под називом: „Највећи орао Панонске низије поново лети“.
- 3.–9.10.2022. године; Изложбени простор Завода, манифестација „Дечија недеља 2021“. Поред Завода, организатор манифестације је било Удружење „Живот као инспирација“, уз подршку Града Новог Сада. Посетиоци су имали слободан улаз и могли да виде сталну поставку Природњачке изложбе на тему „Природна баштина

Војводине“. Мото овогодишње Дечје недеље је био: "Шта детету треба да расте до неба!?".

4.1.9.1. ЕДУКАЦИЈА (ПРЕДАВАЊА И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ)

Изложбену поставку у згради Завода у Новом Саду, током 2022. године обишло је око 14500 посетилаца. Поред наведених посетилаца изложбе су посетили и учесници радних састанака, скупова и презентација, одржаваних у свечаној сали Завода.

У току 2022. године стручни сарадници Завода или њихови спољни сарадници одржали су 39 предавања и презентација о природним вредностима и потреби њиховог очувања:

- 07.02.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање „Плавна подручја“, ђацима ОШ „Јован Поповић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 09.02.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање „Плавна подручја“, ђацима ОШ „Јован Поповић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 21.02.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање „Плавна подручја“, ђацима ОШ „Јован Поповић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 15.03.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање „Плавна подручја“, ђацима ОШ „Ђорђе Натошевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 21.03.2022.године; ПЗЗП, одржано предавање за студенте Шумарског факултета из Београда, представљање Завода, организационе шеме и пројекта Sava-TIES. Предавачи: Ален Киш и Марко Ђапић
- 31.03.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање „Плавна подручја“, ђацима ОШ „Ђорђе Натошевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 11.04.2022. године; Палић, у оквиру пројекта „Упознај и сачувај – Птичји свет и заштићена подручја“ који је остварио Друштво љубитеља природе „Рипариа“, одржано предавање на тему „Законски и институционални оквир заштите природе у Србији“ на скупу организовану за ширу публику. Предавач: Клара Сабадош
- 16.05.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Сачувајмо јесетра“, ђацима ОШ „Ђорђе Натошевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 20.5.2022.године; Бачки Моноштор, Предавање о угрожености и заштити рибљих врста које живе у Дунаву и СРП „Горње Подунавље“, радионица израде гнезда за мрест смуђа. Пројекат LLMDD, волонтерске активности у Бачком Моноштору. Предавач: Ласло Галамбош
- 27.05.2022., СРП „Краљевац“: предавање "Управљање популацијама риба у заштићеним природним добрима". Предавање је посвећено студентима III године модула Биологија и Екологија, Биолошког факултета Универзитета у Београду, као део наставе из предмета Теренски и лабораторијски практикум из биологије кичмењака. Пре предавања је организована показна вежба са циљем упознавања студената са методама узорковања риба као и детерминација риба. Предавач: Ласло Галамбош
- 22.07.2022. године, Зобнатица (Бачка Топола), у оквиру XXXII Еко-кампа у Бачкој Тополи“, одржано предавање на тему „Приобални вишенаменски зелени појасеви у пољопривредним пределима“ која је праћена дискусијом учесника. Предавач: Клара Сабадош

- 12 – 27.07.2022. године; ПЗЗП, у оквиру летње школе „Активности у природи“ за студенте Факултета спорта и физичког васпитања одржано је предавање: „Активности на заштити природе у Војводини“. Предавач: Бојана Мајкић
- 25. 08. 2022; СРП „Обедска бара“, учешће на 28 међународном волонтерском кампу „Повратак Ибиса“, презентација за волонтере и чишћење влажних ливада. Предавач: Слободан Пузовић.
- 15. и 16.09.2022.године; Бач, Учешће на форуму „Одрживо наслеђе“ у склопу Дана европске баштинеу Бачу, одржано предавање на тему „Студија заштите доњег тока Мостонге“. Предавач: др Јадранка Делић
- 17. и 18. 09. 2022. године; Еколошки центар „Радуловачки“, у оквиру пројекта: Шума – наша учионица“ одржано предавање на тему: „Утицај климатских промена на шуме“. Предавачи: Ален Киш и Марко Ђапић
- 28-30. 09.2022. године; Сајам Лорист, Нови Сад, на штанду Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, одржане радионице на тему „Рециклажа“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 29. 09.2022. године; Сајам Лорист, Нови Сад, на штанду на сајму у оквиру дана ПЗЗП, приказана ПП презентација под називом Специјални резерват природе „Долине код Падине“. Предавач: Слободан Пузовић.
- 11.10.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица „Зашто паук плете мрежу“, у оквиру истоименог пројекта Предшколске установе „Златна рибица“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 12. 10. 2022. године је; ПЗЗП, одржано предавање о ботаничким збиркама са обиласком колекције ПЗЗП, ђацима ОШ „Иван Гундулић“ из Новог Сада. Предавач: Ранко Перић.
- 24.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Заштита природе у Војводини“, документарни филм из серијала „Заштићена природна добра Новог Сада“. Предавач: др Оливер Фојкар
- 24.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Законска регулатива у заштити природе и заштити животне средине у Р.Србији“. Предавач: Ивана Петковић
- 24.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Међународна сарадња ПЗЗП у области заштите природе“, пројекција спота „Ваљко Podunavlje Biosphere Reserve“. Предавач: Марко Туцаков.
- 25.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Заштићена природна добра у АП Војводини – поступак заштите“. Предавач: мр Наташа Пил
- 25.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Строго заштићене и заштићене врсте“. Предавач: мр Никола Стојнић и др Слободан Пузовић
- 26.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Активности на заштити животне средине у АП Војводини“. Предавач: др Весна Кицошев
- 26.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Збрињавање строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња“, документарни филмови из продукције Завода: Орао белорепан враћен у природу, Ветрушке и мале ушаре поново на слободи. Предавач: Илија Миљковић

- 26.10.2022. године; ПЗЗП, одржано предавање на тему „Очување природе у сливу реке Саве кроз међународну сарадњу на управљању инвазивним страним врстама“ (пројекат Sava TIES), документарни филм: Плавозелени свет реке Саве. Предавачи: Марко Ђапић, и Ален Киш
- 3.11.2022.године; ПЗЗП,одржано предавање о природним вредностима у АП „Војводина“ предшколској групи на мађарском језику из вртића „Дунавски цвет“ (ПУ „Радосно детињство“). Обилазак и презентација изложбе, пројекција филма „Потиски бисер“ на мађарском језику. Предавач: Ласло Галамбош
- 28.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Сачувајмо јесетра“, ђацима ОШ „Бранко Радичевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 28.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Европски Амазон“, ђацима ОШ „Никола Тесла“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 29.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Европски Амазон“, ђацима ОШ „Бранко Радичевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 29.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Сачувајмо јесетра“, ђацима ОШ „Иво Лола Рибар“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 30.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Сачувајмо јесетра“, ђацима ОШ „Жарко Зрењанин“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 30.11.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Европски Амазон“, ђацима ОШ „Бранко Радичевић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 01.12.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Европски Амазон“, ђацима ОШ „Коста Трифковић“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 02.12.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Сачувајмо јесетра“, ђацима ОШ „НиколаТесла“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 02.12.2022. године; ПЗЗП, одржана радионица “Европски Амазон“, ђацима ОШ „Прва војвођанска бригада“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 09.12.2022. године; ПЗЗП, за студенте Географије одржано је предавање: „Активности на заштити природе у Војводини“. Предавач: Марија Царан Павловић
- 15. 12. 2022. године;ПЗЗП, у оквиру праксе Туризам и заштићена природна добра Војводине одржано је предавање "Туризам и заштићена природна добра Војводине". Предавач: Бојана Мајкић

4.1.9.2. ИЗЛОЖБЕ

У изложбеном простору Завода, али и у другим просторима организовано је 6 изложби у организацији Завода и других субјеката, са пратећим активностима:

- 04.03.2022; просторије Завода; меморијална изложба фотографија Јарослава Папа (1957 – 2021); «Око свих нас»
- 08.04.2022; изложбени простор Завода, иложба под називом: «Геопарк Ђердап» - путовање кроз први и једини Геопарк у Србији у сарадњи са ЈП Националним парком Ђердап
- 13.05.2022; Просторије Завода; изложба под називом „Кавијар“, ауторке Дубравке Вучић; Изложба је реализована у сарадњи са Природњачким Музејем из Београда

- 14. – 21.05.2022; Просторије Завода; изложба «Музеји за 10» у оквиру међународне акције: «Ноћ Музеја» под називом и слоганом «Моћ Музеја»
- 09.07.2022; Изложбени простор Завода; изложба ликовно-калиграфских радова ученика основних школа „Дани Николе Тесле“, у сарадњи са Удружењем Војвођанских учитеља и Министарством просвете, науке и технолошког развоја Р. Србије.
- 07.10.2022; Изложбени простор Завода; изложба под називом: „У кругу бескрај“, сликарке Јованке Кузмановић

4.1.9.3. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕКОЛОШКИ ВАЖНИХ ДАТУМА

Завод је током 2022. године пригодним активностима обележио девет (9) значајних еколошких датума. Већина значајних датума је обележена пригодним саопштењима за јавност послатим медијима и постављеним на сајту Завода:

- Светски дан образовања о заштити животне средине - 26. јануар; обележен је прикладним саопштењем за јавност на друштвеним мрежама Завода.
- Светски Дан влажних подручја - 2. фебруар; под слоганом „Акција за влажна подручја – за људе и природу“, обележен је прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Светски дан дивљих врста - 3. март; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије.
- Светски дан шума – 21. март; је обележен предавањем за студенте Шумарског факултета из Београда, представљање Завода, организационе шеме и пројекта Sava-TIES, као и саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Светски дан вода – 22. март; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Међународни дан чувара природе – 25. март; Завод је учествовао са документарним филмом и своје продукције под називом „Услуге екосистема-природне вредности за добробит људи“.
- Дан Покрајинског завода за заштиту природе - 1. априла; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Међународни дан биодиверзитета - 22. мај; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама
- Међународни дан Дунава - 29. јун; под слоганом „Откриј Дунав“, обележен је прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама
- Дечија недеља 4 - 10. октобар; обележен је радно уз слободан улаз за сву децу и чланове Удружења „Живот као инспирација“. Мото овогодишње Дечје недеље је био: „Шта детету треба да расте до неба “.

4.1.9.4. СКУПОВИ

Представници Завода су учествовали на више међународних и националних скупова и састанака у земљи и иностранству, док је највећи број састанка који су планирани да буду одржани у земљи и иностранству, ипак одржани преко различитих интернет платформи (skyp, zoom, и др.).

Представници Завода су учествовали на 42 међународних и националних скупова и састанака, у земљи и иностранству.

- Мајкић, Б. (2022): Еко – туризам, културно – историјско наслеђе, архитектура у заштићеном природном добру. Научно – стручни скуп о биодиверзитету и другим вредностима резервата Засавица „Засавица 2022“, Покрет горана Сремска Митровица, Сремска Митровица, зборник радова, 243-252.
- Пузовић, С. и Пузовић, А.(2022): Мешовита колонија чапљи код Шапца у Посавини. Научно – стручни скуп о биодиверзитету и другим вредностима резервата Засавица „Засавица 2022“, Покрет горана Сремска Митровица, Сремска Митровица, зборник радова, 243-252.
- Пузовић, С. и Пузовић, А. (2022): Дистрибуција и популација вивка *Vanellus vanellus* у Мачви. Научно – стручни скуп о биодиверзитету и другим вредностима резервата Засавица „Засавица 2022“, Покрет горана Сремска Митровица, Сремска Митровица, зборник радова, 253-264.
- Пузовић, С. и Предојевић, Ј. (2022): Долине код Падине у поступку покретања заштите. Еколист, Нови Сад, 87: 44-46
- Сабадош, К. (2022): Значај традиционалног еколошког знања у заштити предела и природе. Суботица, зборник радова стр 11 и 52. (ISBN 987-86-81960-10-3).
- Куш, А., Сабадош, К., Биро, М., Деметер, Д., Бабаи, Д., Перић, Р. Ђапић, М., Галић, З., Поњарац, Р., Маринков, Ј., Молнар, Ж: Одржавање станишта традиционалном испашом свиња, Суботица, зборник радова стр. 11 и 52. (ISBN 987-86-81960-10-3).
- 21.03.2022. Предавање за студенте Шумарског факултета из Београда, представљање Завода, организационе шеме и пројекта Сава – ТИЕС; Испред Завода учесник Марко Ђапић.
- 02.04. и 19.07.2022.године Сарадња са истраживачком станицом Мађарске академије наука, терени на СРП „Горње Подунавље“ и ПП „Доња Мостонга“, Испред Завода учесник Марко Ђапић.
- 05.05.2022. Пројекат LLMDD: онлајн радионица 2nd WP T4-workshop on „Building bridges between stakeholders for cooperation along Mura, Drava and Danube“. Ласло Галамбош.
- 24-25.03.2022. „Тематска конференција о превенцији поплава и управљању отпадом у пограничном подручју у случају природне катастрофе“ у оквиру пројекта „Мултисекторски приступ непогодама у Осјечко-барањској жупанији и Аутономној покрајини Војводини – ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ (TOGETHER WE STAND)“, Interreg IPA Програма прекограничне сарадње Хрватска – Србија 2014-2020. Ласло Галамбош
- 20.05.2022; Предавање о угрожености и заштити рибљих врста које живе у Дунаву и СРП „Горње Подунавље“, радионица израде гнезда за мрест смуђа. Пројекат LLMDD, болонтерске активности у Бачком Моноштру. Предавач: Ласло Галамбош

- 26.05.2022. године; Београд, Национална академија за јавну управу. Обука „Основе јавних набавки – Коришћење критеријума економски најповољније понуде у сектору набавке софтвера“. Испред Завода обуку су прошли Марко Булатовић и Лидија Маринковић.
- 27. 05. 2022; UNDP, Београд, учешће на скупу посвећеном проблему паљења жетвених остатака у животној средини. Никола Стојнић и Слободан Пузовић.
- 27.05.2022.,СРП „Краљевац“: предавање „Управљање популацијама риба у заштићеним природним добрима“. Предавање је посвећено студентима III године модула Биологија и Екологија, Биолошког факултета Универзитета у Београду, као део наставе из предмета Теренски и лабораторијски практикум из биологије кичмењака. Пре предавања је организована показна вежба са циљем упознавања студената са методама узорковања риба као и детерминација риба. Предавач: Ласло Галамбош
- 26-28.05.2022. године; На XI Интернационалном симпозијуму пољопривредних наука Покрајински завод за заштиту природе представио је свој рад у области заштићених подручја на примеру Дворске баште. Назив рада је био: Court garden in Sremski Karlovci – natural and cultural heritage of Serbia. Рад је објављен у Зборнику радова са Симпозијума Book of Abstracts AgroReS 2022. Сарадници Завода: Наташа Сарић, Мирјана Млађеновић, Бранко Вујачић
- 31.05.2022. IDES Пројекат – Радионица за стејкхолдере Специјалног резервата природе Ковиљско-петроварадински рит у оквиру пројекта „Побољшање квалитета воде Дунава и његових притока интегралним управљањем плавним подручјима заснованим на екосистемским услугама“ (IDES) Ласло Галамбош, Тања Бошњак
- 02.06.2022. Радионица „Биодиверзитет и прилагођавање климатским променама“, УНДП и ПЗЗП. Ласло Галамбош
- 04. – 06.09.2022. године Учешће на семинару „Нови елементи у систему планирања и газдовања шумама“ у научној-наставној бази Шумарског факултета на Гочу. Организатори шумарског факултета УБ и Комора инжењера шумарства Србије;
- 07. 06.2022. године, Радионица у Љутову, на пољопривредном газдинству Мамужић, радионица је одржана у склопу реализације пројекта: „Развој иновативних метода органске ратарске производње у циљу веће климатске неутралности пољопривреде“. Организатор радионице је Институт за земљиште, Београд, у сарадњи са националним удружењем за развој органске производње „Србија органика“ и Институтом за економику пољопривреде, Београд. Учесник: Зоран Племић
- 17.06.2022. Радионица: „Ecosystems services, pressures, payments, and actions – motivation required in south-eastern CEI countries (ESS- MotSE)“. Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду. Ласло Галамбош
- 23.06.2022.IDES Пројекат – Национални тренинг за коришћење алата „IDES Tool“, Сремски Карловци Тања Бошњак
- 19. 07.2022; Градска кућа, Зрењанин, EURONATUR, УГ „Тарашке роде“, поздравна реч на међународном скупу везаном за „Европска села рода“ и презентација о природним вредностима јужног Баната и околине Тараша. Координација ескурзије на терену и презентација пројектних идеја. Слободан Пузовић.

- 19. 07.2022; Градска кућа, Зрењанин, EURONATUR, УГ „Тарашке роде“, поздравна реч на међународном скупу везаном за „Европска села рода“ и презентација о природним вредностима јужног Баната и околине Тараша. Координација ескурзије на терену и презентација пројектних идеја. Слободан Пузовић.
- 17-18.09. 2022. године Предавачи у еколошком центру „Радуловачки“ у оквиру пројекта: Шума наша учионица на тему“ Утицај климатских промена на шуме“ Представник Завода Марко Ђапић
- 19.09.2022. године; On line радионица, национална академија за јавну управу, „Отварање и бизуелизација података“. Испред завода радионици су присуствовале: Лидија Маринковић и Јована Каламковић.
- 04.10.2022.године, „GDI Solution DAY“. Скуп је одржан у Београду и представљени су напредни „GDI ENSEMBLE“производи панел дискусија на тему "Green digital infrastructure“ као и корисничке презентације са примерима из праксе. Учесници из Завода: Вукашин Котрља, Стефан Вујановић, Лидија Маринковић, Марина Јањош
- 04-05.10.2022. IDES Пројекат – Радионица: Transnational Stakeholder Workshop, Будимпешта, Наташа Сарић, Ласло Галамбош
- 6.-7.10.2022. године; Београд, Национална академија за јавну управу. Обука „Информациона безбедност – ИКТ системи од посебног значаја“. Испред завода обуку су успешно прошле: Лидија Маринковић и Јована Каламковић.
- 07.10.2022. године, Свечаност поводом обележавања 25. Година заштите и управљања СРП „Засавица“. Организатор Покрет Горана Сремска Митровица управљач СРП „Засавица“. Учесници: Владимир Добретић, Јелена Станишић, Јадранка Делић, Зоран Племић, Бојана Мајкић
- 13. 10.2022. године; Коларчева задужбина, Београд, манифестација „Дани Матице српске у Београду“, у оквиру скупа посвећеног термилолошким реченицама одржана презентација под називом „Методе и искуства на прикупљању народних назива птица на терену“. Слободан Пузовић
- 26.10. 2022. године Предавање у оквиру програма „Правна клиника“ за студенте Правног факултета, учесник ПЗЗП Марко Ђапић
- 31.10.2022. године; Београд, Привредна комора Србије. Предавање „НОВОСТИ У ISO/IEC 27001:2022 и ISO/IEC 27002/2022“ о новинама у ИСО стандарду. Испред Завода предавању су присуствовале: Лидија Маринковић и Јована Каламковић.
- 7.-10.11.2022.године Семинар на тему:“Концепт природи блиског газдовања шумама и његов допринос адаптацији шума на климатске промене“. Организатори: Шумарски факултет УБ, Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду – Дирекција за шуме и Комора инжењера шумарства Србије; Учесници Марко Ђапић
- 02. 11.2022; Еколошки центар „Радуловачки“, Покрет Горана Сремске Митровице у сарадњи са Друштвом за заштиту и проучавање птица Србије, радионица на тему „Препознавање, пријављивање и поступање у случајевима тровања дивљих животиња“ у оквиру пројекта „Ресурсни центар Србије “Natura 2000” – мрежа организација за заштиту природе“ који спроводе Млади истраживачи Србије. Никола Стојнић, Илија Миљковић, Никола Даниловић, Небојша Стефановић и Слободан Пузовић.

- 03.11.2022; Предавање о природним вредностима у АП „Војводина“ предшколској групи на мађарском језику из вртића „Дунавски цвет“ (ПУ Радосно детињство). Обилазак и презентација изложбе, пројекција филма „Потиски бисер“ на мађарском језику. Ласло Галамбош.
- 16-17.11.2022. IDES Пројекат – Завршна конференција, Букурешт, Тања Бошњак, Наташа Сарић, Ласло Галамбош
- 16-17.11.2022. Хајдуково, Визиторски центар, радионица са међународним учешћем „*Colchicum bulbocodium*“ у организацији управљача ЈП „Палић-Лудах“, са учешћем стручњака из Мађарске (НП „Кишкуншаг и Универзитет у Дебрецену). „Популација шафрањике (*Vulbocodium versicolor*). Предавач: Клара Сабадош
- 17.11.2022. године; on line радионица, „10 година ransomvera – Борба за безбеднију будућност“ радионица о cyber заштити. Испред завода радионици су присуствовале: Лидија Маринковић и Јована Каламковић.
- 18.11.2022. године Вебинар на тему“Мобинг – спречавање и заштита од злостављања на раду“. Нају, учесник испред Завода Марко Ђапић
- 22.11.2022. године Округли сто: „Шума зове на дијалог“ у организацији „Покрет горана Војводине“ на тему:“Значај шумских заштитних појасева за подручје Војводине“. Учесник испред Завода: Марко Ђапић
- 24.11.2022. године; Нови Сад, Sophos Day – скуп о cyber заштити. Испред завода скупу су присуствовале: Лидија Маринковић и Јована Каламковић
- 25. новембар 2022. године; On line трибина „Стање и трендови у заштити података о личности – нови облици угрожавања приватности и потребне мере“. Испред Завода радионици је присуствовала Јована Каламковић.

4.1.9.5. НАСТУПИ У МЕДИЈИМА

У току 2022. године стручни сарадници Завода су наступили или је Завод помињан 104 пута у разним електронским и писаним медијима са темама које се тичу заштите природе у АПВ. Укупан број медијских појављивања је био знатно већи од приказаног, ако се узму у обзир сви класични медији: телевизија, радио, штампани медији, те интернет.

Табела бр. 27. Преглед заступљености Завода у медијима током 2022. године.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
1.	РТВ 1	Марија Царан-Павловић	Емисија: Добро јутро лењивци	26.01.2022.
2.	https://www.kurir.rs/vesti/drustvo/3861953/otkriven-n-novi-par-orkla-krstasa	Покрајински завод за заштиту природе	МИСЛИЛИ СМО ДА ЋЕМО ЗАУВЕК ОСТАТИ БЕЗ ЊИХ: Стручњаци открили нови пар ОРЛА КРСТАША	31.01.2022.
3.	https://www.telegraf.rs/vesti/srbija/3452304-otkriven-novi-par-retkog-orkla-krstasa-u-banatu-gnezdo-svili-u-malo-posedenoj-pustari-u-novom-milosevu?utm_source=timeline&utm_medium=najnovije&utm_campaign=timeline&utm_content=zivot-i-stil	Покрајински завод за заштиту природе	Откривен нови пар ретког орла крсташа у Банату: Гнездо свили у мало посеђеној пустари у Новом Милошеву	31.01.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
4.	https://www.novosti.rs/drustvo/vesti/1081313/novo-otkrice-pronadjeni-novi-gnezdecipar-orkrasta-srbiji	Покрајински завод за заштиту природе	НОВО ОТКРИЋЕ: Пронађени нови гнездећи пар орла крсташа у Србији	31.01.2022.
5.	https://www.021.rs/story/Zivot/Svet-zivotinja/296582/Novi-par-orlova-krstasa-otkriven-u-Banatu.html	Покрајински завод за заштиту природе	Нови пар орлова крсташа откривен у Банату	31.01.2022.
6.	https://region.alo.rs/ostal-e-vesti/vesti/15319/novo-otkrice-pronadjeni-novi-gnezdecipar-orkrasta-u-srbiji/vest	Покрајински завод за заштиту природе	НОВО ОТКРИЋЕ: Пронађени нови гнездећи пар орла крсташа у Србији	31.01.2022.
7.	https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/971881/otkriven-redak-oraokrstasu-u-siroj-zoni-novog-miloseva	Покрајински завод за заштиту природе	НЕВЕРОВАТАН ПРОНАЛАЗАК! Откривен редак ОРАО КРСТАШ у у широј зони НОВОГ МИЛОШЕВА	31.01.2022.
8.	еЕКОЛИСТ BR.18	Ранко Перић	Мониторинг и активна заштита строго заштићених врста виших биљака, кукурјак	01.02.2022.
9.	https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/972391/novi-urbanisticki-plan-novog-sada	Покрајински завод за заштиту природе	Према новом Генералном урбанистичком плану, биће повећане зелене површине за више од 180 хектара!	01.02.2022.
10.	РТВ	др. Слободан Пузовић	Изјава о проналаску новог гнезда орла крсташа у Војводини	01.02.2022.
11.	https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/972241/sveti-dan-vlaznih-podrucja-u-srbiji	Покрајински завод за заштиту природе	ДНАС СЕ ОБЕЛЕЖАВА СВЕТСКИ ДАН ВЛАЖНИХ ПОДРУЧЈА: У Србији имамо 11 ВАЖНИХ водених и мочварних СТАНИШТА (ФОТО)	02.02.2022.
12.	Радио НС	Бојана Мајкић	Емисија „Под стакленим звоном“, тема Дан Рамсара	02.02.2022.
13.	https://www.alo.rs/vesti/drustvo/593418/novi-sad-urbanisticki-plan-kamenicka-ada/vest	Мирјана Млађеновић	УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН НОВОГ САДА Студија рађена годину дана од стране 15 инжењера који су сагледали све аспекте уређења Каменичке аде и Рибарског острва	03.02.2022.
14.	Радио Нови Сад	др. Слободан Пузовић	Емисија „Под стакленим звоном“, учешће у програму поводом проналаска новог гнезда орла крсташа у Војводини	03.02.2022.
15.	https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/974071/lukic-15-inzenjera-godinu-dana-radilo-na-studiji-i-sagledali-sve-aspekte-uredjenja-kamenicke-ade-i-ribarskog-ostrva	Мирјана Млађеновић	Лукић: 15 инжењера годину дана радило на студији и сагледали све аспекте уређења Каменичке Аде и Рибарског острва	03.02.2022.
16.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/297378/Prosirujesezona-zastite-Begeckejame-zabrane-i-ogranicenja-ostaju-nasnazi.html	Покрајински завод за заштиту природе	Проширује се зона заштите Бегечке јаме, забране и ограничења остају на снази	09.02.2022.
17.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/begecka-jama-proglasena-za-zasticenopodrucje-zabranjena-seca-suma-privredniribolov/rjq8xwz	Покрајински завод за заштиту природе	Бегечка јама проглашена за заштићено подручје: Забрањена сеча шума, привредни риболов и градња	24.02.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
18.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/298507/Izdati-lokacijski-uslovi-za-novi-most-u-Novom-Sadu-sva-odobrenja-priklupljena-za-tri-meseca.html	Покрајински завод за заштиту природе	Издати локацијски услови за нови мост у Новом Саду, сва одобрења прикупљена за три месеца	22.02.2022.
19.	https://www.mojnovisad.com/vesti/protest-most-da-ali-na-drugom-mestu-u-subotu-u-novom-sadu-id45502.html	Покрајински завод за заштиту природе	Протест "Мост да – али на другом месту" у суботу у Новом Саду	22.02.2022.
20.	РТВ	Марија Царан-Павловић	Емисија: Дечији дневник, Еко вести. Тема: Дан дивљих врста	24.02.2022.
21.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/oko-svih-nas-memorijalna-izlozba-fotografija-jaroslava-papa/8953dhy	Покрајински завод за заштиту природе	ОКО СВИХ НАС Меморијална изложба фотографија Јарослава Папа	27.02.2022.
22.	https://www.novosti.rs/srbija/vesti/1092598/fotografija-jaroslava-papa-pokrajinskom-zavodu-zastitu-prirode-otvorena-memorijalna-izlozba-oko-svih-nas	Покрајински завод за заштиту природе	ФОТОГРАФИЈЕ ЈАРОСЛАВА ПАПА У ПОКРАЈИНСКОМ ЗАВОДУ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ: Отворена меморијална изложба „Око свих нас“	04.03.2022.
23.	https://www.rtv.rs/sr_lat/voivodina/novi-sad/otvorena-memorijalna-izlozba-fotografija-jaroslava-papa_1319924.html	Покрајински завод за заштиту природе	Отворена меморијална изложба фотографија Јарослава Папа	04.03.2022.
24.	http://www.voivodjanski.com/novosadskatu/kultura/2022/03/04/memorijalna-izlozba-fotografija-jaroslava-papa	Покрајински завод за заштиту природе	Меморијална изложба фотографија Јарослава Папа	04.03.2022.
25.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/oko-svih-nas-otvorena-memorijalna-izlozba-omiljenog-novosadskog-fotografija-jaroslava/6k087ke	Покрајински завод за заштиту природе	"ОКО СВИХ НАС" Отворена меморијална изложба омиљеног новосадског фотографа Јарослава Папа	04.03.2022.
26.	https://novisad.com/vesti/memorijalna-izlozba-fotografija-jaroslava-papa-u-pokrajinskom-zavodu-za-zastitu-prirode-9505	Покрајински завод за заштиту природе	Меморијална изложба фотографија Јарослава Папа у Покрајинском заводу за заштиту природе	04.03.2022.
27.	http://www.tanjug.rs/multimedia.aspx?izb=f&GallID=552931	Покрајински завод за заштиту природе	МЕМОРИЈАЛНА ИЗЛОЗБА ЈАРОСЛАВА ПАПА	04.03.2022.
28.	https://www.vesti.rs/Kultura/Otvorena-memorijalna-izlozba-fotografija-Jaroslava-Papa.html	Оливер Фојкар	ОТВОРЕНА МЕМОРИЈАЛНА ИЗЛОЗБА ФОТОГРАФИЈА ЈАРОСЛАВА ПАПА	04.03.2022.
29.	https://naslovi.net/2022-03-04/rtv/otvorena-memorijalna-izlozba-fotografija-jaroslava-papa/30064847	Станко Косовац, Оливер Фојкар	Отворена меморијална изложба фотографија Јарослава Папа	04.03.2022.
30.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/oko-svih-nas-otvorena-memorijalna-izlozba-omiljenog-novosadskog-fotografija-jaroslava/6k087ke	Покрајински завод за заштиту природе	"ОКО СВИХ НАС" Отворена меморијална изложба омиљеног новосадског фотографа Јарослава Папа	04.03.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
31.	eEKOLIST BR.19	др. Оливер Фојкар	Промоција фотомонографије "Реке живота" аутора Предрага Костина.	04.03.2022.
32.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/300404/Promocija-fotomonografije-Reke-zivota-u-petak-u-Pokrajinskom-zavodu-za-zastitu-prirode.html	Станко Косовац, Др Оливер Фојкар	Промоција фотомонографије "Реке живота" у петак у Покрајинском заводу за заштиту природе	16.03.2022.
33.	https://www.021.rs/Novi%20Sad/komentari/300404	Покрајински завод за заштиту природе	<u>Промоција фотомонографије "Реке живота" у петак у Покрајинском заводу за заштиту природе</u>	16.03.2022.
34.	https://www.telegraf.rs/vesti/srbija/3471328-cak-10-leseva-zasticenih-vrsta-ptica-pronadjeno-u-selu-kod-vrsca-sumnjamo-da-je-rec-o-namernom-trovanju	Покрајински завод за заштиту природе	Чак 10 лешева заштићених врста птица пронађено у селу код Вршца: "Сумњамо да је реч о намерном тровању"	16.03.2022.
35.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/300302/Za-radove-na-novom-mostu-u-Novom-Sadu-izdata-privremena-dozvola-podnete-krivicne-prijave.html	Покрајински завод за заштиту природе	За радове на новом мосту у Новом Саду издата привремена дозвола, поднете кривичне пријаве	15.03.2022.
36.	https://ilovezrenjanin.com/vesti-zrenjanin/ju-rezervati-prirode-zrenjanin-sukob-oko-teritorije-doveo-do-teske-povrede-orka-belorepana/	Покрајински завод за заштиту природе	ЈУ „Резервати природе“ Зрењанин: Сукоб око територије довео до тешке повреде орла белорепана	15.03.2022.
37.	https://www.danas.rs/vesti/drustvo/kinezi-pocinju-radove-na-mostu-pre-usvajanja-gup-a-udruzenje-gradiana-dunavac-podnosi-krivicnu-prijavu/	Покрајински завод за заштиту природе	Кинези почињу радове на мосту пре усвајања ГУП-а: Удружење грађана „Дунавац“ подноси кривичну пријаву	16.03.2022.
38.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/300546/FOTO-Predstavljena-fotomonografija-Reke-zivota-Korak-blize-svetu-koji-nestaje.html	Покрајински завод за заштиту природе	ФОТО Представљена фотомонографија "Реке живота": Корак ближе свету који нестаје	18.03.2022.
39.	https://www.novosti.rs/srbija/vesti/1097907/zele-klonove-topole-cuvari-prirode-backoj-palanci-protestuju-protiv-sadnje-evro-americkih-sadnica	Покрајински завод за заштиту природе	НЕ ЖЕЛЕ КЛОНОВЕ ТОПОЛЕ! Чуvari природе у Бачкој Паланци протестују против садње евро-америчких садница	19.03.2022.
40.	https://www.telegraf.rs/vesti/srbija/3473387-pomor-ptica-kod-vrsca-nazeni-lesevi-retkih-vrsta-otrovane-supstancom-koja-moze-da-ubije-i-čoveka?utm_source=timeline&utm_medium=najnovije&utm_campaign=timelinе&utm_content=ostalo	Покрајински завод за заштиту природе	Помор птица код Вршца: Нађени лешеви ретких врста, отроване супстанцом која може да убије и човека	20.03.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
41.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/300869/Odbrani-mo-sume-Fruske-gore-Na-brdu-Kesten-zbog-Galensa-ogradjeno-i-drzavno-zemljiste.html	Покрајински завод за заштиту природе	Одбранимо шуме Фрушке горе: На брду Кестен због Галенса ограђено и државно земљиште	22.03.2022.
42.	https://www.moinovisad.com/vesti/bukova-suma-ne-moze-na-uneskovu-listu-svetske-prirodne-bastine-id46251.html	Покрајински завод за заштиту природе	Букова шума не може на Унескову листу светске природне баштине	01.04.2022.
43.	Радио НС	Др Оливер Фојкар	Емисија „Под стакленим звоном“, тема 56 година рада ПЗЗП	01.04.2022.
44.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/303779/FOTO-Zbrinut-povredjeni-orao-belorepan-pronadjeno-u-Koviljsko-petrovaradinskom-ritu.html	Покрајински завод за заштиту природе	ФОТО: Збринут повређени орао белорепан, пронађен у Ковиљско-петроварадинском риту	23.04.2022.
45.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/od-hrane-siromasnih-do-bogataskog-specijaliteta-izložba-kavijar-otkriva-sve-tajne/l6j13j5	Покрајински завод за заштиту природе	ОД ХРАНЕ СИРОМАШНИХ ДО БОГАТАШКОГ СПЕЦИЈАЛИТЕТА Изложба "Кавијар" открива све тајне овог врхунског деликатеса	13.05.2022.
46.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/305614/Uginula-je-Senka-novosadska-ker-a-o-kojoj-su-brinuli-radnici-Pokrajinskog-zavoda-Zgazio-ju-je-џip.html	Покрајински завод за заштиту природе	Угинула је Сенка - новосадска кера о којој су бринули радници Покрајинског завода. Згазио ју је џип	13.05.2022.
47.	EKOLIST BR.85	Ранко Перић	Заштита банатског божура	05.04.2022.
48.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/306183/Novosadjanka-kaze-da-su-je-napale-vrane-strucnjak-za-021rs-objasnjava-zasto-se-to-desava.html	мр. Никола Стојнић	Новосађанка каже да су је напале врране - стручњак за 021.rs објашњава зашто се то дешава	21.05.2022.
49.	https://www.novosti.rs/srbija/vesti/1120728/djaci-poligonu-ucili-ekologiji-grupa-odraslih-volontera-krčila-zbunja	Покрајински завод за заштиту природе	ЂАЦИ НА ПОЛИГОНУ УЧИЛИ О ЕКОЛОГИЈИ: Група одраслих волонтера крчила жбуња	27.05.2022.
50.	https://www.soinfo.org/vesti/26857/plivajuci-profesor-u-poseti-backom-monostoru/	Марко Туцаков, МSc. Ласло Галамбош	Пливајући професор у посети Бачком Моноштору	25.05.2022.
51.	eEKOLIST BR.20	Марко Туцаков	Изазован и пун потенцијала за управљање природом	01.06.2022.
52.	eEKOLIST BR.20	Марко Туцаков	Резерват биосфере као полигон за еколошко образовање	01.06.2022.
53.	eEKOLIST BR.20	Покрајински завод за заштиту природе	„МУЗЕЈИ ЗА 10“ И „Европска ноћ музеја“	01.06.2022.
54.	РТВ	Владимир Добретић	Тема: Змије Новог Сада	01.06.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
55.	https://www.soinfo.org/vesti/tag/za%C5%A1tita%20i%20obnova%20ekolo%C5%A1ke%20povezanosti%20na%20podru%C4%8Dju%20re%C4%8Dnog%20koridora%20mura-drava-dunav%20putem%20me%C4%91usektorske%20sardnje/	MSc. Laslo Galamboš	Резервати биосфере као полигони за еколошко образовање	02.06.2022.
56.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/308664/Uznemirujuc-video-Les-mladunca-dabra-pronadjjen-na-Sodrosu.html	Покрајински завод за заштиту природе	Узнемирујућ видео: Леш младунца дабра пронађен на Шодрошу	15.06.2022.
57.	https://rtv.rs/sr_lat/vojvodina/srem/medjunarodni-projekat-ides-predstavljen-u-sremkim-karlovcima-audio_1351768.html	Покрајински завод за заштиту природе	Међународни пројекат ИДЕС представљен у Сремским Карловцима	23.06.2022.
58.	https://www.srbijadanas.com/vesti/vojvodina/vojvodina-novi-sad-projekat-planovi-urbanizam-optuzbe-odgovor-2022-06-20	Покрајински завод за заштиту природе	ОВО СУ ЧИЊЕНИЦЕ И ФАКТИ о очувању Шодроша, Дунавца, Каменичке аде и Рибарског острва: Откривамо шта пише у изјашњењу ЈП "Урбанизам"	27.06.2022.
59.	https://voice.org.rs/slucaj-sodros-kad-nastupe-visit-interesi-drzave/	Покрајински завод за заштиту природе	СЛУЧАЈ ШОДРОШ: КАД НАСТУПЕ 'ВИШИ ИНТЕРЕСИ ДРЖАВЕ'	30.06.2022.
60.	EKOLIST BR.86	др. Оливер Фојкар	Откријмо нашу реку живота	01.07.2021.
61.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/futoski-park-uskoro-u-novom-ruhu-u-toku-izrada-projektno-tehnicke-dokumentacije-za/vnk9k19	Покрајински завод за заштиту природе	ФУТОШКИ ПАРК УСКОРО У НОВОМ РУХУ У току израда пројектно-техничке документације за РЕКОНСТРУКЦИЈУ ЗЕЛЕНЕ ОАЗЕ	16.07.2022.
62.	https://ilovezrenjanin.com/vesti-zrenjanin/zrenjanin-i-taras-domacini-19-susreta-mreze-evropskih-sela-roda/	др. Слободан Пузовић	Зрењанин и Тараш домаћини 19. сусрета мреже "Европских села рода"	19.07.2022.
63.	РТВ Сантос	др. Слободан Пузовић	Изјава поводом учешћа на међународном скупу „Европско село рода“ и презентације о природним вредностима јужног Баната и околине Тараша.	19.07.2022.
64.	eEKOLIST BR.21	Марко Туцаков	Бела чиопа, нови новосадски дођош	01.08.2022.
65.	https://www.021.rs/story/Info/Vojvodina/313616/FO-TO-Strogo-zasticene-ptice-grabljivice-fracene-u-rezervat-Ludasko-jezero-nakon-oporavka.html	Покрајински завод за заштиту природе	ФОТО: Строго заштићене птице грабљивице враћене у резерват "Лудашко језеро" након опоравка	09.08.2022.
66.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/pernati-dodjos-stigao-u-novi-sad-bela-ciopa-krasi-nebo-iznad-grada-evo-zasto-treba-da/knh8qvv	Покрајински завод за заштиту природе	"ПЕРНАТИ ДОЂОШ" СТИГАО У НОВИ САД Бела чиопа краси небо изнад града, ЕВО ЗАШТО ТРЕБА ДА ЈОЈ СЕ РАДУЈЕМО	09.08.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
67.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/celu-noc-je-dozivala-u-pomoc-kad-smo-je-nasli-i-spasili-neobicna-sudbina-zasticene/срхп3w	Илија Миљковић	ЦЕЛУ НОЋ ЈЕ ДОЗИВАЛА У ПОМОЋ КАД СМО ЈЕ НАШЛИ И СПАСИЛИ Необична судбина заштићене сове која је само једна од дивљих птица о којима брину Војвођани	09.08.2022.
68.	https://yueco.rs/ptice-grabljivice-nakon-oporavka-vcacene-u-prirodu/	Покрајински завод за заштиту природе	Птице грабљивице након опоравка враћене у природу	09.08.2022.
69.	https://www.dnevnik.rs/drustvo/ptice-grabljivice-nakon-oporavka-vcacene-u-prirodu-09-08-2022	Покрајински завод за заштиту природе	Птице грабљивице након опоравка враћене у природу	09.08.2022.
70.	https://balkantv.rs/ptice-grabljivice-nakon-oporavka-vcacene-u-prirodu/	Покрајински завод за заштиту природе	ПТИЦЕ ГРАБЉИВИЦЕ НАКОН ОПОРАВКА ВРАЋЕНЕ У ПРИРОДУ	09.08.2022.
71.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/uskoro-pod-zastitom-mirisno-drvo-atlaskog-kecra-krasice-novosadski-kvart-jos-dugo/bg74smd	Покрајински завод за заштиту природе	УСКОРО ПОД ЗАШТИТОМ Мирисно дрво атласког кедре красиће новосадски квартал још дуго	14.08.2022.
72.	https://www.b92.net/lokal/novi-sad/drustvo-decenijama-ce-ulepsavati-novi-sad-egzoticno-mirisno-drvo-uskoro-pod-zastitom-2196610	Покрајински завод за заштиту природе	Деценијама ће улепшавати Нови Сад: Егзотично мирисно дрво ускоро под заштитом	11.08.2022.
73.	Радио НС	MSc Laslo Galamboš	Емисија "Под стакленим звоном", тема: Какви су утицаји суше, ниских водостаја на рекама и језерима у АП Војводина на рибље врсте, али и на целокупну природу.	19.08.2022.
74.	https://www.b92.net/lokal/subotica/drustvo-povecano-zasticeno-podrucje-parka-priode-palic-2205271	Покрајински завод за заштиту природе	Повећано заштићено подручје Парка природе Палић	31.08.2022.
75.	EKOLIST BR.87	др. Слободан Пузовић, Јасмина Предојевић	Долине код Падине у поступку покретања заштите	01.09.2022.
76.	https://www.danas.rs/vesti/drustvo/veliki-backi-kanal-najzagadjeniji-vodotok-evrope-korak-blize-ciscenju/	Покрајински завод за заштиту природе	Велики бачки канал, најзагађенији водоток Европе, корак ближе чишћењу	06.09.2022.
77.	https://www.blic.rs/vesti/drustvo/na-palicu-se-oporavljaju-i-zivotinje-iz-zaplene-blic-u-najlepsem-zooloskom-vrtu-u/9n03961	Покрајински завод за заштиту природе	НА ПАЛИЋУ СЕ ОПОРАВЉАЈУ И ЖИВОТИЊЕ ИЗ ЗАПЛЕНЕ "Блиц" у најлепшем Зоолошком врту у Србији, само они имају ову врсту	17.09.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
78.	https://rtv.rs/sr_lat/voivodina/backa/sira-zastita-prirode-u-karadjordjevu-obuhvacena-i-ergela_1372043.html	Покрајински завод за заштиту природе	Шира заштита природе у Карађорђеву, обухваћена и ергела	08. 09. 2022.
79.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/prosiruje-se-podrucje-pod-zastitom-u-karadordevu/sdps0zk	Покрајински завод за заштиту природе	Проширује се подручје под заштитом у "Карађорђеву"	11.09.2022.
80.	https://www.politika.rs/sr/clanak/516874/Drzava-stiti-padinsku-dolinu	Покрајински завод за заштиту природе	Држава штити падинску долину	12.09.2022.
81.	https://www.021.rs/story/Info/Voivodina/316975/FO-TO-Soko-lastavicar-u-Voivodini-ih-ima-svega-oko-250-parova.html	Покрајински завод за заштиту природе	Соко ластавичар - у Војводини их има свега око 250 парова	14.09.2022.
82.	https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/spretniji-i-od-laste-u-letu-spasen-soko-lastavicar-i-vracen-u-prirodu-foto/kcq2y2h	Покрајински завод за заштиту природе, Илија Миљковић	СПРЕТНИЈИ И ОД ЛАСТЕ У ЛЕТУ Спашен соко ластавичар и ВРАЂЕН У ПРИРОДУ	16.09.2022..
83.	https://www.blic.rs/vesti/drustvo/na-palicu-se-oporavljaju-i-zivotinje-iz-zaplene-blic-u-nailepsem-zooloskom-vrtu-u/9n03961	Покрајински завод за заштиту природе	НА ПАЛИЋУ СЕ ОПОРАВЉАЈУ И ЖИВОТИЊЕ ИЗ ЗАПЛЕНЕ "Блиц" у најлепшем Зоолошком врту у Србији, само они имају ову врсту	17.09.2022.
84.	Радио НС	Др Слободан Пузовић	Емисија „Под стакленим звоном“, изјава поводом презентације на сајму Лорист, у вези Специјалног резервата природе „Долине код Падине“	29.09.2022.
85.	eEKOLIST BR.22	MSc. Laslo Galamboš	Мргуда, пас или сенка, прича о јединственој врсти рибе у нашим водама	01.10.2022.
86.	РТВ	Марко Ђапић	Емисија „Зелени сат“, Улога шумског зеленила на климатске промене и улога ПЗЗП у валоризацији природних добара и процедуре издавања решења о условима заштите природе	04.10.2022.
87.	https://autonomija.info/voice-svetlosno-zagadjenje-pretnja-nevidljiva-u-propisima/	Покрајински завод за заштиту природе	Светлосно загађење – претња невидљива у прописима	02.10.2022.
88.	https://yueco.rs/zasticeno-podrucje-parka-prirode-palic-bice-prosireno-za-12-hektara/	Клара Сабадош	Заштићено подручје Парка природе „Палић“ биће проширено за 12 хектара	11.10.2022.
89.	ТВ Суботица	Клара Сабадош	Заштићено подручје Парка природе „Палић“ биће проширено за 12 хектара – кратка изјава поводом јавне расправе нове Одлуке о заштити у Суботици	11.10.2022.
90.	Радио 021	др. Лада Делић	"Дивље животиње у граду"	14.10.2022.
91.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/320099/Kako-se-ponasati-kada-divlju-zivotinju-sretnete-u-Novom-Sadu.html	др. Лада Делић	Како се понашати када дивљу животињу сретнете у Новом Саду?	17.10.2022.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
92.	https://www.kurir.rs/vesti/srbija/4038314/vanja-petkovic-ekoloskinja-o-aktuelnoj-situaciji-na-sodrosu	Покрајински завод за заштиту природе	Имамо заштићена подручја као што су Бегечка јама, Каменички парк, а Шодрош то није. Студије показале да може да се изгради мост	26.10.2022.
93.	https://autonomija.info/apv-pokrajinski-organi-da-zaustave-izgradnju-linglonga/	Покрајински завод за заштиту природе	АПВ: Покрајински органи да зауставе изградњу Линглонга	31.10.2022.
94.	EKOLIST BR.88	Владимир Добретић	Упознајте наше змије	01.11.2022.
95.	ТВ Информер	Марија Царан- Павловић	Серијал: Европска престоница културе – благо Србије	04.11.2022.
96.	https://rtv.rs/sr_lat/vojvodina/banat/doline-kod-padine-ka-no-novi-specijalni-rezervat-prirode-(audio)_1391068.html	Покрајински завод за заштиту природе, др. Слободан Пузовић	"Долине код Падине" као нови специјални резерват природе	15.11.2022.
97.	https://www.danas.rs/vesti/drustvo/sud-oslobodio-odgovornosti-suvlasnika-galensa-za-izgradnju-betonskog-puta-u-zasticenom-delu-nacionalnog-parka-fruska-gora/	Покрајински завод за заштиту природе	Суд ослободио одговорности сувласника Галенса за изградњу бетонског пута у заштићеном делу Националног парка Фрушка гора	15.11.2022.
98.	https://rs.n1info.com/vesti/nadlezni-procenili-da-je-stradanje-zivotinja-zbog-izgradnje-mosta-ocekivano/	Покрајински завод за заштиту природе	Надлежни проценили да је страдање животиња због изградње моста очекивано	16.11.2022.
99.	Panon TV	Ранко Перић	Флора и вегетација околине Суботице.	16.11.2022.
100.	https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/323003/Novi-most-u-Novom-Sadu-ili-obilaznica-oko-uslova-zastite-prirode.html	Покрајински завод за заштиту природе	Нови мост у Новом Саду или обилазница око услова заштите природе	17.11.2022.
101.	https://www.021.rs/story/Info/Voivodina/323740/Kod-Selence-pronadjeno-pet-uginulih-orlova-belorepana-vrste-koja-je-strogo-zasticena.html	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Код Селенче пронађено пет угинулих орлова белорепана, врсте која је строго заштићена	24.11.2022.
102.	https://www.021.rs/story/Info/Voivodina/324139/Zasticena-podrucja-prirode-u-gradovima-Ko-ih-ne-stiti-i-zasto-su-vazna.html	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Заштићена подручја природе у градовима: Ко их (не) штити и зашто су важна?	28.11.2022.
103.	https://www.agroklub.rs/poljoprivredne-vesti/njive-uz-rezervat-prirode-dodatna-pomoc-u-kontroli-populacije-glodara/82282/	Покрајински завод за заштиту природе	Њиве уз резерват природе. Додатна помоћ у контроли популације глодара?	30.11.2022.
104.	eEKOLIST BR.23	Ален Киш, Марко Ђапић	Упознајте Босутске шуме	01.12.2022.

4.1.10. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Завод је, као и претходних година, наставио сарадњу са многобројним државним и ресорним органима и то, пре свега, са Министарством заштите животне средине и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, покрајинским органима, првенствено Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, као и органима локалне самоуправе АП Војводине, пре свега Градском Управом за заштиту животне средине Града Новог Сада.

Сарадња са одређеним институцијама је потврђена и унапређена следећим потписаним споразумима о сарадњи:

- Споразум о сарадњи са Универзитетом у Новом Саду - Академија уметности бр. 04 028 603 од 09.03.2021. године
- Споразум о сарадњи са Природно-математичким факултетом - Универзитет у Крагујевцу бр. 04 028 197/2 од 01.02.2021.године
- Споразум о сарадњи на активностима збрињавања строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња (ВА Дарвин) бр. 04 028 778 од 23.03.2021. године
- Споразум о пословно-техничкој сарадњи са Институтом за проучавање лековитог биља Др Јосиф Панчић, бр 04 028 1227 од 20.04.2021. године
- Споразум о пословно-техничкој сарадњи са ЈП „Завод за уџбенике“, бр 04 028 1248 од 26.04.2021. године
- Споразум о сарадњи са Пољопривредним факултетом у Новом Саду-Департман за уређење вода бр. 04 028 1818 од 16.06.2021. године.
- Споразум о сарадњи са Министарством пољопривреде шумарства и водопривреде, Управа за пољопривредно земљиште, бр. 04 028 2049 од 07.07.2021. године
- Споразум о сарадњи са ЈВП „Воде Војводине“, бр. 04 028 2664 од 01.09.2021. године
- Споразум о сарадњи са Покретом горана Сремске Митровице, бр. 04 022 2544 од 17.08.2021. године

Током 2021. године је настављена сарадња са ЈП „Војводинашуме“ и Покретом горана Сремска Митровица, на завршетку и презентовању резултата пројекта „Sava TIES“, као и са другим организацијама и установама које се баве заштитом природе у сливу реке Саве („Krajiniski park Ljubljansko barje“, „JU za zaštitu prirodnih vrijednosti Zagrebačke županije – Zeleni Prsten“, „PP Lonjsko polje“, „NP Una“, „Центар за животну средину Бања Лука“, „EuroNature“, „Sava Parks“).

Изузетно интензивну сарадњу током 2020. године Завод је остварио са Електромрежом Србије АД (ЕМС), везано за усклађивање интереса електропривреде и заштите биодиверзитета на високонапонским далеководима и у трафостаницама, пре свега у односу на степског сокола (*Falco cherrug*). Активности су реализоване на основу Споразума о сарадњи бр. 04-802 од 23.03.2020. године, потписаног између ЕМС, Завода и Друштвом за заштиту и проучавање птица Србије, а које су се пре свега односиле на постављање нових алуминијумских кутија за гнежђење степског сокола на високонапонским далеководима, као и на премештање раније постављених дрвених платформи и алуминијумских кутија на боље локације, уз опремање гнезда са новим слојем шљунка и посебно припремљеном подлогом од вештачке траве на итисону. Резултати рада у 2021.

години су сумирани на заједничком годишњем скупу 10.12.2021. године у СРП „Засавица“, уз учешће више од 30 представника потписника Споразума.

У оквиру радне групе за питања газдовања шумама на простору Општине Бачка Паланка, Завод је учествовао у усаглашавању конфликтних циљева између корисника који практикују рекреацију и одмор у шуми, врше заштиту природних вредности и шумарства као привредне делатности.

Сарадња са WWF Adria и BOKU Универзитетом из Беча (Аустрија) остварена је кроз имплементацију активности планираних у оквиру пројекта „lifelineMDD“ (DTP Interreg), израде студије риба.

Током 2021. године је остварена сарадња са научним особљем са Института за Ботанику и Ботаничке баште „Јевремовац“ (помоћ око одређивања критичних таксона васкуларне флоре за потребе картирања Natura 2000 врста и станишта) и стручним особљем Покрета горана Сремска Митровица (помоћ око одређивања врста васкуларне флоре за потребе истраживања Специјалног резервата природе „Засавица“).

У циљу координације напора на активној заштити строго заштићене и критично угрожене врсте у Србији банатског божура (*Paeonia officinalis* subsp. *banatica*) склопљен је Споразум о пословно-техничкој сарадњи између Института за лековито биље „Др Јосиф Панчић“ из Београда и Покрајинског завода за заштиту природе оверен и заведен у Заводу под 04 бр. 028-1227 од 20. 04. 2021. године.

Сарадња са Департманом за уређење вода Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду, „IDES пројекат“: израда Story map пилот подручја СРП „Ковиљско-петроварадински рит“, оставрена је учешћем на радионици и стручном помоћи у вези пилот подручја.

Сарадња са Департманом за сточарство Пољопривредног факултета из Новог Сада, односила се на могућности узгоја аутохтоних рибљих врста у рециркулационим аквакултурним системима (РАС) за потребе ex situ заштите и за потребе порибљавања.

Сарадња са ЈП „Урбанизам“ Завод за урбанизам Нови Сад одвијала се у пружању стручне помоћи при изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Бегечка јама“. Такође сарадња се одвијала и на пољу размене текстуалних и дигиталних геопросторних података који се односе на подручја од националног и међународног значаја за заштиту природе, просторно-планску, урбанистичку, регулациону и пројектну документацију којом се обезбеђује ефикасније обављање законом утврђених послова.

Настављена је сарадња са представницима Института за водопривреду „Јарослав Чернић“ кроз пружање стручне помоћи при реализацији пројекта „Danube Floodplain - Reducing the flood risk through floodplain restoration along the Danube River and tributaries“.

Са Институтотом за мултидисциплинарна истраживања (ИМСИ) из Београда оставарена је сарадња на прикупљању података о миграторним врстама риба у реци Дунав на подручју АП Војводина за потребе пројекта MEASURES („Управљање и обнављање водених еколошких коридора за миграторне врсте риба у сливу Дунава“). Сарадња се одвијала кроз учешће у активностима везано за теренска истраживања и мониторинг јесетарских врста, као и прикупљање података везано за улов и распрострањење јесетарских врста и заштите станишта кечиге (*Acipenser ruthenus*).

Сарадња са Водопривредним предузећем „Дунав“ а.д. из Бачке Паланке успостављена је на пословима дефинисања радова на ревитализацији односно обухвата и методологије измуљивања канала Ловренац у СРП „Карађорђево“, као и разматрању активности неопходних за ревитализацију у ПП „Бегечка јама“.

Сарадња са Службом за рибарство, ЈП „Војводинашуме“ одвијала се у вези заштите и очувања фауне риба, а пружана је и стручна помоћ рибочуварима при детерминацији рибљих врста и слатководних ракова. Учествовао је стручни сарадник Завода, Ласло Галамбош. Поред наведеног, наставила се сарадња са Службом за рибарство ЈВП „Воде Војводине“ у вези заштите и очувања фауне риба, као и стручна помоћ рибочуварима при детерминацији рибљих врста и слатководних ракова.

Сарадња са Биолошким факултетом из Београда и пружање стручне помоћи приликом планирања и спровођења теренске наставе у СРП „Краљевац“ везано за истраживање рибљих врста, као и у поступку прибављања дозвола за риболов у научно-истраживачке сврхе и дозволе за истраживање строго заштићених врста риба. Помоћ при реализацији предвиђених активности у оквиру пројекта “Towards in situ and ex situ conservation of the European mudminnow (*Umbra krameri*) in Serbia” који финансира Rufford Foundation из Велике Британије.

Сарадња са Биолошким факултетом из Београда одвијала се и на активностима везаним за пројекат „Мала Натура“, кроз заједничка теренска истраживања циљних врста риба на унапред дефинисаним подручјима (каналска мрежа Хидросистема ДТД на потезу између насеља Јаша Томић и Сакуле, водотоци Дунав, Тамиш, Жива, Берава, заштићена подручја СРП „Горње Подунавље“, ПП „Јегричка“, СРП „Засавица“, ЗС „Бара Трсковача“). Учествовао је стручни сарадник Завода, Ласло Галамбош. Поред наведеног, ова сарадња је остварена и током израде публикације „CRVENA KNJIGA FAUNE SRBIJE V – RIBE“, кроз писање и учешће у изради следећих поглавља: „Процена угрожености врста (категорије и критеријуми)“, „Станишта риба у Србији“, „Мере заштите врста у Србији“, „Рањива врста: *Umbra krameri*“, као вршење корекција према примедбама рецензената.

Сарадња са Институтом за биолошка истраживања Синиша Станковић из Београда везано за пружање стручне помоћи у поступку прибављања дозвола за риболов у научноистраживачке сврхе и дозволе за истраживање строго заштићених врста риба.

Сарадња са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине везано за издавање услова заштите природе за потребе вршења риболова у научноистраживачке сврхе и електрориболов, као и издавања услова заштите природе за израду програма управљања рибарским подручјима.

Сарадња са Градском управом за заштиту животне средине Града Новог Сада везано за израду Нацрта Одлуке о заштити ПП „Бегечка јама“

Током августа и септембра представници Завода, као део радне групе, учествовали су у припреми Правилника о утврђивању плана вађења речних наноса. Састанци радне групе одржани су у просторијама Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде а представници Завода били су Дарко Тимотић и Бојан Миленић. Поред наведеног, сарадња са наведеном институцијом се одвијала и учешћем представника Завода у Радној групи која има задатак израде подзаконског акта којим се ближе прописују начин и мерила за одређивање минималног одрживог протока.

Сарадња са Дирекцијом за водне путеве (Пловпут) настављена је у склопу Форума заинтересованих страна у оквиру пројекта „Припрема документације за хидротехничке радове на критичним секторима на реци Дунав у Србији“ („Надзор и еколошки мониторинг над хидротехничким и багерским радовима на критичним секторима на реци Дунав“), као и у оквиру пројекта „Preparing FIARway 2 Works in the Rhine-Danube Corridor“.

Сарадња са Католичким Универзитетом Eichstätt-Ingolstadt (КУ) везано за управљање заштићеним подручјима на плавним подручјима уз реку Дунав, као и анализу екосистемских услуга на заштићеним подручјима на плавним подручјима уз реку Дунав на територији АП Војводина.

Сарадња са пројектним тимом у скопу пројекта „lifelineMDD“ на реализацији икхиофаунистичких истраживања – Студије риба.

Сарадња на ЈП „Србијашуме“, везано за израду едукативних материјала о риболову, као и о строго заштићеним врстама риба.

4.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА

Табела бр. 28. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број уговорених пројеката где је Завод партнер	2	<ul style="list-style-type: none"> - Одељење за стручне послове и пројектне активности - Сарадници других унутрашњих организационих јединица Завода у зависности од теме пројекта
Број пројеката где је Завод корисник	-	
Број пројеката где је Завод придружени партнер	1	
Број пројеката где је Завод заинтересована страна	1	

Међународна сарадња Завода била је нешто већег интензитета у односу на 2021. годину, но последице пандемијске ситуације и даље су знатно видљивије него што је то био случај у претходним годинама. Број међународних стручних путовања који је остварен је прилично низак. Интензивирањем електронске комуникације, одређени ниво међународне сарадње је ипак задржан.

Сарадња са организацијом EURONATUR (European Nature Heritage Fund). Дугогодишња сарадња Завода са организацијом „EURONATUR“, са седиштем у Немачкој, настављена је и током 2022. године и углавном се односила на активности у оквиру Мреже заштићених подручја у сливу реке Саве - SAVAPARKS NETWORK, чији је Завод члан, учешће у припреми и реализацији заједничких пројеката, размену искустава и информација.

Од јануара до маја вршене су, заједно са ЈП „Војводинашуме“ припреме за учешће у конзорцијуму на челу са организацијом WWF Austria који је поднео заједнички предлог пројекта унутар механизма LIFE а који тематизује ревитализацију влажних станишта. Услед

неповољних околности одлучено је да главни партнер у том пројекту буде ЈП „Војводинашуме“.

Дана 29.4. у Бачком Моноштору одржана је радионица о потенцијалима ревитализације СРП „Горње Подунавље“ у организацији WWF Adria – Србија. У име завода учествовао је Марко Туцаков.

У периоду 23-25.3. у Фрајсингу у Немачкој, у оквиру радионице на тему „Biodiversity and the Protection of Nature in the Western Balkans“ Завод је презентовао студију вредновања екосистемских услуга Босутских шума (Завод, 2018) као пример интергалних решења за ревитализацију подручја и ублажавање последица климатских промена. На радионици је у име Завода учествовао Ален Киш.

У периоду 13-15. јуна Завод је учествовао у редовном годишњем састанку "SavaParks" мреже, у заштићеном подручју Нотрањски крајински парк, Словенија. Као чланицамреже „Sava Parks“ Завод учествује у активностима на очувању и промовисању природних вредности Посавине. Мрежа обухвата 23 организације које се баве заштитом природе у четири државе на простору слива реке Саве. У име Завода су учествовали Наташа Сарић и Ален Киш.

Дана 21.6. Завод је учествовао у међународној радионици у оквиру пројекта "SUPERB" програма "HORIZON 2020", коју је у виду хибридног догађаја организовао Институт за низисјко шумарство и животну средину.

Пројекат носи назив "Системска решења за обнову шумских екосистема на већим површинама с циљем повећања биодиверзитета и опште корисних функција шума" и обрађује карактеристичне типове шумских станишта Европе са примерима њихове ревитализације. У радионици је учествовао Ален Киш.

Дана 6.7. Завод је учествовао у студијској посети Привредном друштву „Хрватске шуме“, Шумско газдинство Винковци. Обилазак дела Спачванских шума организован је у склопу припремних активности на изради стратешког пројекта прекограничне сарадње са Републиком Хрватском у оквиру (Interreg). У посети је учествовао Ален Киш.

Дана 20.9. у Заводу је одржан састанак са Борисом Ергоном, директором IUCN ECARO канцеларије у Београду на тему пројектне сарадње. Састанку су у име Завода присуствовали Наташа Сарић и Марко Туцаков.

Од 5. до 7.9. редставници Завода Наташа Сарић, Никола Стојнић и Марко Туцаков учествовали су у службеним посетама националним парковима „Кишкуншаг“ и „Кереш-Марош“. Главни циљ посета је било сагледавање мера заштите велике дропље и других кључних врста, као и разговор о могућим заједничким пројектима.

Реализација међународних пројекта текла је у складу са динамиком која је предвиђена уговорним обавезама и динамиком пројектних активности.

ПРОГРАМ УНЕСКО „ЧОВЕК И БИОСФЕРА“

Све активности су спроведене у смислу координације послова у вези са два резервата биосфере.

РЕЗЕРВАТ БИОСФЕРЕ „БАЧКО ПОДУНАВЉЕ“ И ПРЕКОГРАНИЧНИ РЕЗЕРВАТ БИОСФЕРЕ „МУРА-ДРАВА-ДУНАВ“ У ПЕТ ДРЖАВА

Осим имплементације наведеног програма, представници Завода, у својству координатора резервата биосфере, учествовали су у две радионице у организацији Унеска.

Од 17. до 20. 10.2022. године у Охриду, Северна Македонија, одржан је, у организацији Регионалног бироа Унеска за науку и културу у Европи тренинг “Building a climate resilient future: capacity development in climate change adaptation and disaster risk management in selected UNESCO designated sites of South-East Europe” (Изградња климатски отпорне будућности: развој капацитета за прилагођавање на климатске промене и управљање ризиком од катастрофа на одабраним добрима под заштитом Унеска у југоисточној Европи). У тренингу су у име Завода (координатор Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ и Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава) присуствовали Наташа Сарић и Марко Туцаков.

Од 7. До 9. 11-. у Бузауу, Румунија, одржан је, у организацији Регионалног бироа Унеска за науку и културу у Европи тренинг „Улога посетилачких центара у добрима под заштитом Унеска“. Састанку су у име Завода, а у својству координатора Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ и Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава учествовао Марко Туцаков.

Завод је од стране Министарства за заштиту животне средине ангажован на прегледу и консултацијама у вези са изградом номинације Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ за међународну награду за реке (Riverprize), што је чињено током јуна и јула у сарадњи са WWF Austria. У име Завода учествовао је Марко Туцаков. Марко Туцаков је, као представник Координационог савета Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава учествовао у проглашењу победника и добитника ове награде у Бечу. 29.11. у оквиру 25. Међународног симпозијума о рекама.

Дана 3.11. одржано је на Шумарском факултету у Београду прво обележавање Међународног дана резервата биосфере, на коме је у име Завода присуствовала Наташа Сарић.

4.2.1. УГОВОРЕНИ ПРОЈЕКТИ

4.2.1.1. ПРОЈЕКТИ У КОЈИМА ЈЕ ЗАВОД ПАРТНЕР

1. Назив пројекта: Protecting and restoring ecological connectivity in the Mura-Drava-Danube river corridor through cross-sectoral cooperation (lifelineMDD)

Назив буџетског програма у оквиру кога је предлог поднет: Interreg Danube Transnational Programme

Земље у оквиру којих се остварује партнерство: Аустрија, Мађарска, Словенија, Хрватска и Србија

Водећи партнер: World Wide Fund for Nature Austria-WWF Austria

Период реализације: 01.07.2020. - 31.03.2022. године.

Континуирано су спровођене активности у оквиру пројекта. Координационе активности биле су: састанак са пројектним партнером WWF Adria Србија дана 2.2. на коме су у име Завода учествовали Марко Туцаков и Жељка Јеличић Маринковић, координациони састанци са извођачима радова: Водпривредним друштвом „Дунав“ из Бачке Паланке, Департманом за биологију и екологију Природно-математичког факултета у Новом Саду; координациони онлајн састанци са пројектним тимом; студијско путовање на подручје Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава: од 16. до 18. 5. (Аустрија, Хрватска, Мађарска, Словенија – узводни део; учествовали у име Завода: Тања Бошњак, Жељка Јеличић Маринковић и Марко Туцаков) и низводни - дунавски део (Хрватска, Србија, Мађарска), 14. и 15. 6. (учествовали у име Завода: Тања Бошњак, Жељка Јеличић Маринковић, Ласло Галамбош и Марко Туцаков); теренска и финансијска реализација другог дела услуге израде студије популација риба и птица и коначног извештаја о услузи, теренска и финансијска реализација другог дела услуге еколошке ревитализације канала Ловренац и коначног извештаја о услузи; реализација волонтерских активности на подручју СРП „Горње Подунавље“ 20.5. (учествовали у име Завода: Ласло Галамбош, Марко Туцаков и Растко Ајтић), превођење (Растко Ајтић) и преглед (Марко Туцаков, Тања Бошњак, Ласло Галамбош) две завршне тематске брошуре и завршне пројектне брошуре, и реализација завршне конференције, од 5. до 8. септембра (учествовали у име Завода: Ласло Галамбош, Марко Туцаков, Жељка Јеличић Маринковић и Тања Бошњак). Осим наведених активности, вршене су редовне финансијско-административне (Жељка Јеличић Маринковић и Сара Новаковић) и тематске припреме за извештавање (Марко Туцаков). Активности и финансијске операције пројекта током прва два пројектна периода били су предмет независне међународне ревизије која је започела 9.6. а завршена крајем јула, а која се састојала од слања тражене документације ревизорима и одговарања на постављена питања. У процесу ревизије у име Завода учествовали су Марко Туцаков, Жељка Јеличић Маринковић, Сара Новаковић и Лидија Маринковић.

2. Назив пројекта: Conservation of the eastern imperial eagle by decreasing human-caused mortalit in the Pannonian Region - PANNONEAGLE (LIFE15 NAT/HU000902)

Назив буџетског програма у оквиру кога је предлог поднет: LIFE Nature and Biodiversity

Водећи партнер: ММЕ – BirdLife Hungary

Партнер: Покрајински завод за заштиту природе

Државе у оквиру којих се остварује партнерство: Чешка, Словачка, Мађарска, Аустрија и Србија

Период реализације: 1.10.2016. - 1.03.2023. године

Главне реализоване активности током 2021. године биле су: менаџмент пројекта, мониторинг крсташа, поступање у случајевима тровања, међу којима је у случају тровања крсташа код Кикинде значајну помоћ пружио водећи партнер, обезбедивши псе посебно обучене за тражење отрова и мртвих птица, праћење ефеката и извештавање у вези са активношћу *Ревитализација станишта текунице*, а која је окончана у другој половини децембра 2021. године.

3. Назив пројекта: “Preparing for better climate change impact assessment for Hungary”

Водећи партнер: Центар за еколошка истраживања (Centre for Ecological Research - CER) из Будимпеште (Мађарска), у сарадњи са суседним земљама на чијим подручјима се налазе рубни делови Панонског биогеографског региона (Словенија, Хрватска и Србија)

Корисник: Покрајински завод за заштиту природе.

Активности: Циљ пројекта је била процена потенцијалне вегетације у будућности, под утицајем измењене климе. У оквиру сарадње Завод је обезбедио ценолошки спискови и листе типова станишта из Студија заштите, а CER је предао Заводу карте потенцијалне вегетације подручја на којима су вршили узорковање, као и упоређење станишних типова Мађарске и Србије (чиме се омогућује коришћење литературе о стаништима из централног дела Панонског региона). У оквиру пројекта остварено је 5 заједничких теренских обилазака, у оквиру којих су сарадници Завода упознати са теренским методама партнерске организације.

Пројектом је обухваћен северни део Војводине (Бачка и северна половина Баната), заштићена подручја ПП „Бачкотополске долине“, ПИО „Суботичка пешчара“ и СРП „Горње Подунавље“. У активности су били укључени Алан Киш, Клара Сабадош, Ранко Перић, Марко Ђапић. Трошкове пројекта је покрио CER.

4.2.1.2. ПРОЈЕКТИ КОЈЕ ЗАВОД РЕАЛИЗУЈЕ У ОКВИРУ УГОВОРЕНИХ ОБАВЕЗА НА ПРИНЦИПУ СТРУЧНЕ УСЛУГЕ

1. Назив пројекта: Danube Wild Island Habitat Corridor (LIFE WILDIsland)

Назив буџетског програма: LIFE Programme

Финансијер: ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин

Период реализације: октобар 2022 – јун 2027. године

Циљ пројекта: Пројектом је планирана спонтана обнова природне вегетације на острвима PC084 и PC085, која се налазе између реке Дунав и Мишвалдског Дунавца у СРП „Горње Подунавље“. Обнова ће се реализовати измуљењем бочних канала, који спајају Дунав и Мишвалдски Дунавац и тиме изолују острва.

Покрајински завод за заштиту природе врши мониторинг и анализу биодиверзитета пре и након извршених радова са предлогом мера на управљању тим стаништима. У првој фази Завод је извршио мониторинг и анализу биодиверзитета пре радова (јесен 2022).

2. Назив пројекта: Strengthen national capacities to fight wildlife poisoning and raise awareness about the problem in the Balkan countries (BalkanDetox LIFE)

Назив буџетског програма: LIFE Nature and Biodiversity

Уговорне стране: партнерске организације из балканских земаља и Европска комисија

Реализација: Vulture Conservation Foundation и партнерске организације

Период реализације: 01.10.2020 - 30.09.2025.

Завод је током 2022. године учествовао у радионицама и имао номинованог члана Надзорног тела.

4.2.1.3. ПРОЈЕКТИ У КОЈИМА ЈЕ ЗАВОД ПРИДРУЖЕНИ ПАРТНЕР

Током 2022. године текла је реализација једног пројекта у којем је Завод био придружени партнер:

1. Назив пројекта: Improving water quality in the Danube river and its tributaries by integrative floodplain management based on Ecosystem Services (IDES)

Назив буџетског програма у оквиру кога је предлог поднет: Interreg Danube Transnational

Programme

Активности у пројекту: представници Завода Ласло Галамбош и Тања Бошњак учествовали су у радион ицама у оквиру пројекта (онлајн). Ласло Галамбош и Наташа Сарић учествовали су у радионици у Будимпешти 4. и 5.10., а уз њих и Тања Бошњак на завршној конференцији у Букурешту 15. и 16.11.2022. године.

4.2.1.4. ПРОЈЕКТИ КОЈЕ ЗАВОД ПРАТИ И ПОДРЖАВА КАО ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА

Током 2022. године текла је реализација једног пројекта који је Завод пратио и подржавао као заинтересована страна:

1. Назив пројекта: „Preparing FIARway 2 Works in the Rhine-Danube Corridor“

Државе у којима се реализује: Србија/Хрватска

Финансијер: Европска унија

Водећи корисник: Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за пловне путеве „Пловпут“

Статус Покрајинског завода за заштиту природе: запосленици Завода су чланови форума заинтересованих страна у оквиру реализације пројекта.

4.2.1.5. ПРОЈЕКТИ У ПРИПРЕМИ

1. Назив пројекта: InTraWet – Integrated transnational approach in improvement of water and sediment monitoring and management of wetlands in the Danube River Basin

Државе у оквиру којих се реализује партнерство: Србија, БиХ, Бугарска, Мађарска, Хрватска. Румунија

Финансијер: Европска унија – Дунавски транснационални програм

Статус Покрајинског завода за заштиту природе: придружени партнер.

Концепт пројекта је 21.11.2022. године предат по позиву за достављање предлога пројекта.

2. Назив пројекта: EU for Green Agenda in Serbia: Protecting and investing in biodiversity and water for enhanced climate resilience.

Државе у оквиру којих се реализује партнерство: Србија

Финансијер: Шведска агенција за међународни развој

Имплементирајући партнер: UNDP Country Office Serbia

Током августа, септембра и октобра Завод је учествовао у конципирању пројекта. У име Завода преглед документације и давање примедби су координисали Наташа Сарић и Марко Туцаков. Завршни предлог пројекта предат је планираном финансијеру на одлучивање.

У оквиру позива за достављање предлога пројекта Интеррег – ИПА Програма прекограничне сарадње Румунија-Србија, Завод ради на припреми пројекта са националним

парковима на простора Баната у Румунији ("Parcului National Cheile

Nerei - Beusnita", "Parcul Național Semenic-Cheile Carașului"). Координатор послова у вези овог позива у Заводу је Ален Киш.

5. ОПРЕМЉЕНОСТ И КАПАЦИТЕТИ

5.1. ОПРЕМЉЕНОСТ

Завод је од августа 1994. године смештен у наменски направљеном објекту у Новом Саду, у улици Радничка 20а. Укупна квадратура простора зграде је 2.850 m², што са двориштем у којем се налази арборетум, износи 3.850 m². Објекат се састоји из три нивоа, од чега се у сутерену налазе депои, радионице и лабораторије, у приземљу је природњачка поставка на 850 m² и амфитеатар (109 места), а канцеларије, библиотека и простор за састанке су на спрату. Током 2022. године новонабављено је 16 столица, косачица, мобилни телефон, бежични (фиксни) телефон и каса-Ефискал.

Већи део процеса рада у Заводу је аутоматизован кроз интегрални информациони систем. Архитектура система је клијент-сервер а повезаност реализована звездастом локалном рачунарском мрежом (ЛАН), креираном 2003. године, чија је потпуна реконструкција започета на самом крају 2022. године. ЛАН се састоји од жичаног и бежичног сегмента. Системске, безбедносне и процесе интегралног информационог система обезбеђују 3 физичка и 3 виртуелна сервера, превазиђеног капацитета за додељене им улоге. Серверска опрема је смештена у наменској просторији, физички обезбеђеној. Клијентски део чине радне станице (десктоп и преносни рачунари) за систематизована радна места и ангажоване особе и периферни уређаји (штампачи, скенери, копири, плотер, пројектори, камере, терминал за евиденцију радног времена,...). Већина периферних уређаја су дељени (мрежни) ресурси. Око четвртине уређаја у клијентском делу је првазиђене конфигурације за савремене оперативне системе и ван амортизационог периода. За потребе промоције, презентације, скупова, стр. сасатнака, теренског рада и др., користе се преносни рачунари, таблети, фотоапарати, ГПС уређаји и пројектори. Обезбеђени су лиценцирани оперативни системи, системски софтвер, комерцијални и наменски креирани програми за рад. У току 2022. године, од рачунарске опреме и софтвера је набављено: 1 iPad таблет и 7 софтверских лиценци. Сталну интернет везу Завод остварује преко оптичког привода. Интернет презентација и маил сервер су на закупљеној платформи.

Службена возила

За спровођење теренских активности Завод има на располагању пет теренских возила (1 „форд ренџер“, 2 „дачија дастер“, 2 „лада нива“), једно пикап возило („опел комбо“) и једну приколицу (Кандли КТ23). Просечна старости возила је девет година. Возило „опел комбо“ добијено је на коришћење, на основу уговора са Министарством пољопривреде и заштите животне средине, а за потребе збрињавања животиња (СITES возило), као донација ЕУ. Возила су опремљена ГПС системом за праћење. Завод је опремљен наткривеним паркингом за сва службена возила као и гаражом за два возила.

5.2. ПРИРОДЊАЧКЕ ЗБИРКЕ

Табела бр. 29: Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број нових експоната	10 нових експоната у геолошко - палеонтолошкој збирци	<ul style="list-style-type: none"> – Одељење за природна заштићена добра – Одељење за стручне послове и пројектне активности – Одељење за еколошку мрежу и биодиверзитет
Број нових екзиката	135 нових екзиката у ботаничкој збирци	
Број нових препарата у орнитолошкој збирци	9 нових експоната у орнитолошкој збирци	
Број нових препарата у мамолошкој збирци	1 нови експонат у мамолошкој збирци	

Током теренских излазака у 2022. години прикупљан је материјал за попуњу природњачких збирки Завода. Такође од управљача заштићених подручја и других корисника простора (НВО, ловца, шумара, љубитеља природе и др.) добијен је природњачки материјал који ће након обраде бити увршћен у фонд природњачких збирки Завода.

Пристигли материјал је депонован у лабораторије и замрзиваче у оквиру препараторске радионице и подвргнут стандардном третману обраде.

У 2022. години геолошко - палеонтолошка збирка Завода обогаћена је са нових 10 примерака стена са Вршачких планина. Током године вршени су редовни послови на конзервацији и препарирању прикупљеног теренског материјала шкољки, пужева, јежева, мамутових зуба, делова костију и др.

У збирку је током године унешено око 135 нових екзиката. Део материјала је поклон Драгана Обрадова са Универзитета у Новом Саду (2) и Ранка Перића (2). Остатак материјала је прикупљен приликом теренског рада (валоризација нових подручја, ревизија постојећих природних добара, мониторинг).

Настављена је обрада материјала која укључује детерминацију врста и инфраспецијских категорија, штампање етикета, причвршћивање биљака и пратећих етикета на чврсту

подлогу од танког картона, у складу са међународним стандардима, паковање овог материјала у дволистнице и уношење коначних података у Хербаријумску Excell базу података. Током 2022. године је на овакав начин обрађено 177 ексиката у оквиру родова: *Clinopodium* Mill. (део) (4), *Festuca* L. (део) (1), *Melilotus* Mill. (45), *Melissa* L. (5), *Melittis* L. (13), *Mentha* L. (85), *Menyanthes* L. (6), *Mercurialis* L. (16), *Meum* Mill. (2), *Micromeria* Benth. (3) и *Milium* L. (10).

Током 2022. у ботаничкој збирци Покрајинског завода за заштиту природе је боравио Драган Обрадов са Универзитета у Новом Саду који је прегледао хербарски материјал у оквиру рода *Polygonum* L.

Извршено је чишћење и конзервација већег броја препарата птица и сисара. У склопу редовних активности на одржавању збирки, током марта 2022. године извршена је редовна дезинсекција, дезинфекција и фумигација депоа, лабораторија, радионица и ходника. Посебан третман су имали експонати и други природњачки материјал, коришћени за повремене изложбене поставке посебно ван Завода, који су подвргавани потпуној дезинфекцији.

5.3. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

Стручни сарадници Завода су самостално и у коауторству објавили укупно 8 научних, стручних и популарних радова током 2022. године. У списку објављених радова и публикација подељана су имена запослених сарадника Завода.

Galić Z., Ponjarac R., **Kiš A.**, Novčić, Z., Samamardžić M., Karaklić V., (2022) Current status of forest soil mapping in Serbia. International scientific conference Better Forestry, for Beter Forests, for a Better Planet. Skopje, Severna Makedonija.

Киш, А., Сабадош, К., Биро, М., Деметер, Д., Бабаи, Д., **Перић, Р. Ђапић, М.**, Галић, З., Поњарац, Р., Маринков, Ј., Молнар, Ж: Одржавање станишта традиционалном испашом свиња, Суботица, зборник радова стр. 11 и 52. (ISBN 987-86-81960-10-3).

Мајкић, Б. (2022): Еко – туризам, културно – историјско наслеђе, архитектура у заштићеном природном добру. Научно – стручни скуп о биодиверзитету и другим вредностима резервата Засавица „Засавица 2022“, Покрет горана Сремска Митровица, Сремска Митровица, зборник радова, 243-252.

Molnár Z., **Szabados K.**, **Kiš A.**, Marinkov J., Biró M., Kinga Ö., Babai D., Katona K., Ulicsní V., Demeter L. (2022): ERDEI ÉS MOCSÁRI SERTÉSTARTÁS A SZERÉMSÉGBEN. A svinjарok hagyományos ökológiai tudása. Századok Vol. 156 (2022).

Puzović, S. i Puzović, A. (2022): Mešovita kolonija čaplji kod Sapca u Posavini. Naučno-stručni skup o biodiverzitetu i drugim vrednostima rezervata Zasavica “Zasavica 2022”, Pokret gorana Sremska Mitrovica, Sremska Mitrovica, zbornik radova, 243-252.

Puzović, S. i Puzović, A. (2022): Distribucija i populacija vivka *Vanellus vanellus* u Mačvi. Naučno-stručni skup o biodiverzitetu i drugim vrednostima rezervata Zasavica “Zasavica 2022”, Pokret gorana Sremska Mitrovica, Sremska Mitrovica, zbornik radova, 253-264.

Пузовић, С. и Предојевић, Ј. (2022): Долине код Падине у поступку покретања заштите. Еколист, Нови Сад, 87: 44-46

Сабадош, К. (2022): Значај традиционалног еколошког знања у заштити предела и природе. Суботица, зборник радова стр 11 и 52. (ISBN 987-86-81960-10-3).

III ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ

6. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Концепт архитектуре пословног система је интегрални Информациони систем (иИС) са ГИС подсистемом. Обухваћени су кључни пословни процеси основне делатности - заштита природе и општих пословних процеса (кадрови, писарница, финансије итд.). Осим тога, користе се и друге информационе технологије и уређаји за прикупљање и обраду алфанумеричких и просторних података, електронску размену података, дељење ИТ ресурса, затим за обезбеђење и заштиту како дигиталних података тако и дигиталних пословних процеса.

У раду са информационим технологијама сходно се примењују прописи којима се уређују информационе технологије, делатност Завода и дефинисане Процедуре Завода. О безбедности информационо-комуникационог (ИКТ) система Завода, са стручне стране стара се 1 запослено лице али и корисници истог.

На обим и врсту послова из обласи ИКТ, битно утичу организационе смернице, приоритети пословних процеса и доступне информационо-комуникационе технологије као и стање постојећих. У току 2022. године континуирано је, у складу са могућностима, вршено текуће одржавање опреме, комуникационе инфраструктуре и система, оперативних система, модула ИС, база и корисничких програма. Нефункционалности рачунарске и комуникационе опреме отклањане су сервисирањем једноставнијих кварова – самостално, а остале уз сарадњу са сервисима према прописаним процедурама. Набављено је 1 iPad таблет и 7 софтверских лиценци, док је обновљено 11 софтверских лиценци.

На самом крају 2022. године започета је потпуна реконструкција Локалне рачунарске мреже (ЛАН) креиране 2003. године, са циљем изградње структурног кабловског система. За ове радове је у току 2022. године израђен „Пројекат структурног кабловског система у пословном простору Покрајинског завода за заштиту природе“, који идејно описује архитектуру СКС-а и структуру опреме и радова. На основу Пројекта је и расписана јавна набавка радова.

Интернет везу Завод остварује путем оптичког привода, а управљање саобраћајем се врши капацитетом Завода.

Настављен је континуиран мониторинг и подешавања као одговор на ситуације ван безбедносних оквира система за проактивну заштиту ИКТ (информационо комуникационе технологије) иИС-а. Он обухвата Web филтрирање, напредну мрежну заштиту, удаљен VPN приступ и бежичну мрежу.

Континуирано се одржава база и ажурирају корисници интегрисаног информационог система (на системском и нивоу база), маил налози: појединачни и групни. Сервер систем за рад са електронском поштом и интернет презентацијом (сајт) Завода је у закупу, с обзиром на безбедносне изазове и недостајање потребних капацитета у Заводу.

Спровођене су активности у складу са уговором о услузи одржавања и измене модула информационог система (ИС). Континуирано су одржаване базе података ИС Завода, контрола и додељивање привилегија корисницима, провера референцијалног

интегритета и конзистентности база, измена привилегија корисницима над модулима (апликацијама и базама) информационог система, измене над подацима у табелама база, помоћ приликом коришћења система, исправљање грешака у модулима система и базама података, постављање копије фајлова изворног кода модула информационог система на сервер.

Од активности ван редовног одржавања база и модула ИС извршено је:

„Писарница“: креирана је нова функција која омогућава претрагу предмета према броју акта партнера; креиран је нови извешај који излистава списка свих улазних аката на одређени датум, те омогућава извоз података у Ексел и штампу истих.

„Покрајински регистар“: ажуриране колоне које се извозе у Ексел, креирано филтрирање заштићених добара на задати дан; креиран је нови извештај у бази о управљачима који приказује сва тренутно заштићена добра сваког управљача.

„Решавање предмета“: Модификована је процедура за претрагу и филтрирање описа предмета тако да брже издаје резултате; креиран је нови извештај који приказује број и списак свих документа који су приложени уз предмет за изабрану годину, као и сумарно - број предмета без документа и оних са приложеним документима; дорађена функционалност освежавања података свих детаил табела ради освежавања главне табеле предмета; у бази података је креирано поље датума и времена када је обрађивач потврдио да је примио предмет (могућност: датум прослеђивања предмета и датум преузимања предмета), креирано ново поље у дијалог прозору о кретању предмета - функција за датум и време прихватања предмета уписује системски датум и време; омогућена претрага по броју акта партнера; додата нова функционалност која креира списак аката и обрађивача предмета те кретање предмета између корисника а приказује се у Word документу; измењени су параметри како би се нове класе предмета приказивале у модулу Решавање предмета.

На системском нивоу:

- хармонизоване структура и подаци базе табела шифарника биљних и животињских врста са изменама које су урађене у бази шифарника Завода за заштиту природе Србије;
- креиране су табеле за агрегацију података (података добијених од различитих институција или путем мобилне апликације теренска), те додата поља неопходна GIS алатима и Информационом систему; у недостатку наменски дефинисаних прегледа, креирана су 3 општа скупа података који омогућавају коришћење података из агрегатора у GIS алатима;
- Креиране су процедуре за верификацију, пребацивање података из базе ИС-а Теренска у табелу агрегатора - по унапред дефинисаним условима, креиран је нови кориснички налог за приступ SQL Сервер бази података који може само да прегледа новокреиране View-ове и да их користи у GIS алатима као што су Quantum GIS ili ArcMap;

Након подешавања рутера и успостављања тунелизованог саобраћаја, повезани су SQL сервери Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе ради преноса података између сервера. Веза је тестирана и стабилна. За приступ серверима креиран је посебан кориснички налог за пребацивање података и то само из шифарских и агрегаторских табела. На овај начин је оштро дефинисан приступ повезаним

инфраструктурама, те ни администратори повезаних институција не би могли неовлашћено да приступају базама података другог Завода. Након иницијалне синхронизације података наступили су проблеми у раду дата сервера (успорен рад, део процеса стопирани, ...) те је до повећања капацитета дата сервера (замене сервера новим) синхронизација заустављена. Из истог разлога нису постављени параметри SQL Server Agent-у, нити је тестирана аутоматизована синхронизација.

У склопу редовних и инцидентних активности на администрирању и анализи информационо-комуникационог система (ИКТ) Завода уочени и дефинисани су проблеми у раду и капацитету серверске опреме тј. централног дела Интегралног информационог система Завода. Систематизација проблема и смернице за решавање су дати кроз три извештаја о истим (јануара, августа и децембра). На основу анализе потреба за обављање основне делатности, пружања geoweb сервиса (Геопортал АПВ, Управа за пољопривредно земљиште, Геосрбија, ...), међуинституционалне размене, поштовање обавеза у складу са имплементацијом INSPIRE директиве и друго, потребно је појачавање и осавремењавање опреме, пре свега серверских капацитета и складишног простора. Стање серверских капацитета је, последично, средином 2022. Године, узроковало прекид пружања geoweb сервиса. Пракса је показала да је до потпуне реконструкције (замене) серверских капацитета потребно додатно ангажовање како би се очували достигнути аутоматизовани пословни процеси.

Због наведених ограничења у капацитету и стању централног дела Интегралног информационог система Завода, у току 2022.године није било могуће :

- отклонити проблеме у раду дефинисаних рутина за аутоматско издвајање сета података из геобазе за рад са постојећим модулима ИС Завода,
- проширити Геобазу сетом података о коридорима,
- креирати нов геo web сервисе података Завода и сервиса за размену података према регионалном Геопорталу АПВ,
- испунити обавезе из Споразума о сарадњи између Завода и Управе за пољопривредно земљиште (Управа), путем геo web сервиса,
- имплементација модула ИС „Решавање предмета“ у web окружењу,
- имплементирати рутину за међуинституционалну синхронизацију шифарника врста.

Централна геобаза (ГИС) није проширивана. У области производње и ажурирања просторних података креирани су нужни текући подаци због недостатка капацитета за изградњу истих. Анализа функционалне повезаности са постојећом релационом базом података Покрајинског Регистра заштићених подручја и Регистром станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста, указала је на неопходност већег ангажовања.

У „Специфичном плану за имплементацију INSPIRE директиве“ (DSIP), финализованом у 2021. години, Завод је идентификован као одговорни субјект НИГП-а за теме I.9, III.18, III.19 INSPIRE директиве. Сходно DSIP документу, неопходна су значајна улагања како би Завод имплементирао обавезе према INSPIRE директиви, и то како у финансијском, тако и у техничком капацитету и капацитету запослених. Од преузетих обавеза DSIP документом, урађени су метаподаци и ажуриран метакаталог.

Спровођене су активности ажурирања апликација и база за робно-финансијско пословање како према законским условима тако и према исказаним потребама Завода.

Сprovedена је континуирана заштита дигиталних података Завода у смислу антивирусне заштите, организације складишног простора, доградње, унапређења и корекција ОС. Резервне копије база података информационог система Завода се креирају организовано и налазе на спољним носачима информација на две локације. С обзиром на недостатак складишног простора за копије база података континуирано је потребно премештати копије сваких 7 дана (законски период чувања дневних копија) са локације за аутоматизован процес креирања копија. Корисницима је омогућено да континуирано или по потреби, израђују резервне копије података са радне станице (нпр. радне верзије студија, анализе, радови и др. што није обухваћено информационом системом) на наменски конфигуриран бекап сервер који даље креира шифровану још једну копију.

У току 2022. године континуирано је пружана подршка раду од куће, online, презентацијском, промотивном, теренском раду Завода. Теренска (фотоапарати, ГПС уређаји) и презентацијска опрема је континуирано одржавана у функционалном и оперативном стању.

6.1. ПОКРАЈИНСКИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Табела бр. 30: Индикатори, број активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2022. години	Носиоци посла
Број података унесених у Регистар	<p>Алфанумерички подаци:</p> <p>Унети идентификацијски подаци за 4 подручја за које је завршена студија заштите; Ажурирани подаци за 20 проглашених ЗПД, није било подручја која су ушла у поступак заштите, 8 студија послано за проглашење, 1 промена Управљача, 0 промена у називу Управљача, као и 4 Одлуке о престанку важења Одлуке о заштити</p> <p>Просторни подаци: новоубачених 1, ажурирано 7 Документа, убачених и ажурираних: 44</p>	Одељење за правне, финансијске и опште послове

Према Закону о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. 14/2016 и 95/2018 - др. закон и 71/2021), Покрајински завод за заштиту природе води Покрајински регистар заштићених природних добара (у даљем тексту: Покрајински регистар).

Послови вођења Покрајински регистра су обављани континуирано и подразумевали су редовно уношење нових и ажурирање постојећих података. Уносе се и ажурирају алфанумерички и просторни подаци. Од докумената, у базу Регистра складиште се и систематизују: електронске верзије студија заштите, картографски и катастарски прилози, акти који се односе на статус заштите природног добра и друго.

Покрајински регистар је вођен у складу са Правилником о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара, („Сл. гласник РС“, бр. 81/2010) у облику електронске регистарске књиге (део информационог система) на основу података из

збирке исправа која се води у папирној форми. Уписивање података у Регистар вршено је, сходно Закону о заштити природе а на основу аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити, објавама о покретању поступка заштите на сајту Министарства заштите животне средине (<http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/zastita-priode/>) и аката о стављању ван снаге акта о заштити (брисању из евиденције заштићених природних добара.

6.2. БИБЛИОТЕЧКА ДЕЛАТНОСТ

У склопу свог рада Завод поседује библиотеку која подржава унапређење образовног, истраживачког, стручног и научног рада запослених, студената, наставника и истраживача.

У оквиру библиотеке Завода а сходно Закону о библиотечко – информационој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011 и 78/2021). Завод врши прикупљање, обраду, заштиту, чување, представљање и давање на коришћење библиотечке грађе и извора, а у циљу ширења знања, слободног приступа информацијама од јавног значаја и промоције заштите природе.

У својој библиотечко-информационој грађи и изворима Завод поседује око 4.450 различитих штампаних издања, 550 наслова часописа, са по више стотина издатих бројева и преко 120 медија различитих носача аудио – видео садржаја. Наведени садржаји су из области заштите природе и области непосредно везаних за заштиту природе.

Рад библиотеке координира Одељење за финансијско-рачуноводствене и друге послове. У претходном периоду обрађено је и заведено 110 монографских публикација. Током 2022. године приновљени су промотивни материјали везани за реализацију појединих пројеката, као и едукативни и промотивни материјали везани за заштићена подручја у АПВ. У наредном периоду Завод ће наставити рад на дигитализацији и осавремењавању рада, као и повећању обима библиотечке грађе у складу са Законом.

7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Сектор правних и финансијских послова извршавао је задатке из своје надлежности, а који проистичу, пре свих, из одредаба Закона о заштити ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 - др. закон и 71/2021), Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе ("Сл. лист АПВ", бр. 2/2010, 23/2018), Статута Покрајинског завода за заштиту природе ("Сл. лист АПВ", бр. 9/2010, 22/18, 48/2018 и 40/2021), Правилника о раду (бр. 01 04 3278 од 27.10.2021), Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Покрајинском заводу за заштиту природе (бр.01 04 3279 од 27.10.2021. године са Изменама и допунама бр. 01 04 3279/2 од 30.11.2021. године) и Програма заштите природних добара за 2022. годину.

На обим и врсту послова који су обављени у 2022. години битно је утицала и чињеница да је Завод установа и индиректни корисник буџета АПВ, те да се на његов рад и пословање односе одредбе закона који регулишу његов статус.

Сагласно овлашћењима из члана 102. Закона о заштити природе, пружана је стручна помоћ управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима у вези са применом одредаба Закона о заштити природе.

Узето је учешће у решавању питања примене закона, приликом израде решења којима су утврђивани услови заштите природе у поступку израде пројектно планске, урбанистичке и друге документације, као и приликом доношења одговарајућих аката у поступку легализације објеката на простору заштићених природних добара.

У поступку извршавања обавеза Завода, сачињено је више уговора у вези са радним односима и радном ангажовању лица, уговора о набавци добара и услуга након спроведеног поступка јавне набавке.

Решавајући о персоналним питањима решавано је о појединачним правима запослених везаних за право на годишњи одмор, плаћено одсуство, прелазак у више звање, солидарну помоћ, службени пут у иностранство, праву на стручно усавршавање и полагање стручних испита, издавање потврда о статусу запослених ради остваривања одређених права, пријаве и одјаве запослених, односно оних којима је престао радни однос.

У поступку јавних набавки израђиване су одлуке о покретању поступка јавних набавки, изради решења о именовању комисија за спровођење поступака јавних набавки, учествовање у раду самих комисија у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, све до израде уговора. Одржано је укупно осам (10) седница Управног одбора Завода. За сваку седницу је прављен је сазив са дневним редом и предлогом аката који су упућивани на усвајање, а након седнице израђивани су записници који се односе на ток седнице.

7.1. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНСКИХ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА

Узето је учешће у радним групама, за израду измене Закона о заштити о природе, Закона о заштити животне средине, Закона о одговорности за штету према животној средини, Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и више подзаконских аката.

Посебна радна група формирана је за израду Уредбе о еколошкој мрежи.

Посебна радна група формирана је за израду нацрта Закона о изменама и допунама закона о заштити животне средине. Током 2022. године одржано је више састанка у организацији Министарства заштите животне средине, у њиховим просторијама. Активности на изради нацрта Закона биће настављене и током 2023. године.

8. ФИНАНСИЈЕ

Финансијско, као и целокупно пословање Завода у 2022. години се и даље одвијало у још увек присутним, делимично ублаженим условима пандемије Covid-19 вируса, што је и даље условљавало измену начина и методологија рада.

На финансијско пословање и остварене приходе у 2022. години значајно су утицале измене Закона о заштити природе – члана 9. крајем 2021. године, којим су измењене надлежности Завода у погледу издавања аката заштите природе, и с тим у вези прелазак прихода остварених по основу наплате такси у складу са Правилником о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заште природе Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. гласник РС“ број 110/2013) у директне приходе Буџета Аутономне Покрајине Војводине.

И у тако значајно измењеним околностима, финансијско пословања Завода се одвија преко десет подрачуна динарских и десет девизних отворених при Министарству финансија - Управа за трезор (за буџетска и сопствена средства, за средства остварена на име рефундација накнада боловања преко 30 дана, као и за средства донација посебно за сваки пројекат).

Финансијско пословање Завода регулисано је и Законом о буџетском систему, Уредбом о буџетском рачуноводству, Правилником о стандардном класификационом оквиру и стандардном контном плану за буџетске кориснике, Законом о буџету Републике Србије и Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине, Правилником о извршењу буџета Републике Србије, Законом о платама у државним органима и јавним службама, Законом о раду, Покрајинском уредбом о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима Аутономне Покрајине Војводине, Законом о електронском фактурисању, Законом о порезу на доходак грађана, Законом о девизном пословању, Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, Законом о јавним набавкама, Закону о ПДВ-у, као и бројним правилницима, уредбама, одлукама, упутствима и мишљењима.

Рад Покрајинског завода за заштиту природе у 2022. години се финансирао из средстава седам извора финансирања којима је Завод располагао:

- буџетска средства;
- сопствена средства;
- социјални доприноси - средства остварена по основу рефундација од РФЗО на име накнада за боловање преко 30 дана;
- текућа средства донација;
- неутрошена средства донација из ранијих година;
- средства Европске уније – финансијске помоћи ЕУ;
- нераспоређен вишак прихода из ранијих година - додатна средства;

Плате запослених су у 2022. години исплаћиване у складу са Законом о буџетском систему, његовим изменама и допунама као и другим важећим законима, правилницима и упутствима.

У 2022. години је и даље на снази обавеза извештавања у погледу исплаћених плата запослених, као и исплаћеним накнадама и др. примањима Министарству финансија – Управи за трезор, Регистру запослених и Републичком заводу за статистику.

Сходно расположивим средствима обрачунаване су и плаћане и друге накнаде и обавезе запосленим, трећим и правним лицима у складу са преузетим обавезама Завода.

У 2022. години је наступиле значајне новине за све кориснике јавних средстава у погледу преузимања и регистровања обавеза односно, од 01.05.2022. године се започело са применом обавезног електронског фактурисања. Сходно Закону о електронском фактурисању од 01.05.2022. године Завод, заједно са субјектима јавног сектора је у обавези да кроз систем електронских фактура врши пријем и чување електронских фактура (издатих од стране субјеката јавног и приватног сектора), издавање електронске фактуре субјекту јавног сектора, евидентирање обрачуна ПДВ, а од 01.07. 2022. године је ступила на снагу и обавеза издавања електронске фактуре субјекту приватног сектора.

До 01.05. 2022. године је била на снази обавеза пријављивања потраживања према ЈБКС кроз Централни регистар фактура сходно Закону о роковима измирења новчаних обавеза.

У свом раду Одељење је остваривало редован контакт са надлежним и сродним државним органима и институцијама, међу којима су Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Покрајински секретаријат за финансије, Пореска управа, Управа за трезор, Фонд за ПИО, Народна банка Србије, Град Нови Сад Градска управа за социјалну и дечију заштиту. Остварена је сарадња са корисницима услуга Завода, сачињавајући, издавајући и контролишући обавезујућу рачуноводствену документацију.

Током пословне/фискалне 2022. године састављен је Финансијски план Завода за 2022. годину, као и Измене и допуне финансијског плана Завода за 2022. годину у складу са Фискалном стратегијом и Упутством о методологији и динамици израде финансијског плана корисника буџетских средстава Аутономне Покрајине Војводине за 2022. годину и Покрајинском скупштинском одлуком о ребалансу буџета АП Војводине за 2022. годину и програмски буџет. Током године поднета су захтеви за измене апропријације. У сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, као и План набавки Покрајинског завода за заштиту природе за 2022. годину и Измене и допуне плана набавки Покрајинског завода за заштиту природе за 2022. годину у складу са Изменама и допунама финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2022. годину и променама апропријације.

Крајем јануара 2022. године достављене су свим запосленим, члановима Управног и Надзорног одбора Завода као и лицима ангажованим по уговору о привремено – повременим пословима Потврде о плаћеним порезима и доприносима по одбитку (Образац ППП – ПО).

Дана 26.02.2022. године поднет је Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине и Управи за трезор Завршни рачун за 2021. годину усвојен од стране Управног одбора Завода.

У 2022. години пословање Завода заједно са пословањем Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине је било предмет ревизије од стране Државне ревизијске институције (у даљем тексту: ДРИ). Ревизија је вршена за период 01.01.2021.

– 31.12.2021. године. С тим у вези, Одељење је у складу са захтевима ДРИ достављало податке за предметну годину контроле (2021).

Крајем марта 2022. године Министарству финансија Централној јединици за хармонизацију достављен је Извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину.

Током 2022. године састављени су и поднети: Порески биланс и Пореска пријава за 2021. годину за порез на имовину (Пореској управи); Пореска пријава за порез на добит за 2021. годину (Пореској управи); Појединачна пореска пријава о обрачунатом и плаћеном порезу и доприносима за обавезно социјално осигурање по одбитку на терет примаоца прихода за 2010. годину за све запослене; МУН обрасци за лица ангажоване по основу уговора ван радног односа.

Током 2022. године састављено је пет тромесечних периодичних извештаја извршења буџета, Извештаји о донацијама, задуживању, издатим меницама, инвестираним средствима поднетим надлежном покрајинском секретаријату, као и годишњи и периодични извештаји Републичком заводу за статистику.

Покрајинском секретаријату за финансије поднети су састављени квартални Планови извршења буџета и месечна требовања средстава из буџета АПВ по програмским активностима и пројектима.

У оквиру рада Одељења праћено је наменско трошење средстава у складу са усвојеним финансијским планом, његовим изменама и допунама, планом набавки и изменама и допунама плана набавки.

Одељење је активно учествовало у финансијском управљању и администрирању редовне делатности као и пројеката ЕУ.

ПРОГРАМ 0405 ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

ФУНКЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЈА

560 - Заштита животне средине неклассификована на другом месту

Табела бр. 31: Преглед планираних прихода и примања по програмским активностима и изворима финансирања ПЗЗП у 2022. години:

ВРСТЕ ПРИХОДА	
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1003 Заштита природе и природних добара на територији Аутономне Покрајине Војводине	
01 00 Општи приходи и примања буџета	127.631.66,00
03 00 Социјални доприноси	2.216.385,00
04 00 Сопствени приходи буџетских корисника	12.222.494,72
13 06 Нераспоређен вишак прихода из ранијих година	4.968.377,16
УКУПНО:	147.038.916,88
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1004 "Заштита орла крсташа смањивањем mortalитета који узрокују људи" - "Conservation of the eastern imperial eagle by decreasing human-caused mortality in the Pannonian region - PANNON EAGLE (LIFE1/5NAT/HU/000902)	
06 00 Донације од међународних организација	1.535.000,00
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	431.242,45
УКУПНО:	1.966.242,45

ВРСТЕ ПРИХОДА	
ПРОЈЕКАТ 4008 „Активна Сензор мрежа за мониторинг и евалуацију окружења ради заштите и сврсисходне употребе влажних станишта и других површинских вода“ - "Active sensor monitoring Network and environmental evaluation for protection and wiSe use of WETLANDS and other surface waters SeNs Wetlands HR-RS135	
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	5.542.916,34
УКУПНО:	5.542.916,34
ПРОЈЕКАТ 4010 „Заштита кључних животињских врста Панонских степа у прекограничном подручју између Мађарске и Србије PANNONSTEPPEС HUSRB/1602/12/0065“ - „Conservation of key animal species of Pannonian Steppes in a border region between Hungary and Serbia PANNONSTEPPEС HUSRB/1602/12/0065“	
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	568.857,50
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфери из ранијих година	7.667.566,63
УКУПНО:	8.236.424,13
ПРОЈЕКАТ 4011 „Мрежа за биодиверзитет, адаптацију, одрживост и интеграцију NATURA2000 у сливу реке Саве SAVATIES DTP2-096-2.3“ – “Preserving Sava River Basin Habitats through Transnational Management of Invasive Alien Species SAVATIES DTP2-096-2.3”	
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	3.558.487,50
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфери из ранијих година	5.566.738,80
УКУПНО:	9.125.226,30
ПРОЈЕКАТ 4014 “Заштита и обнова еколошке повезаности „Муре-Драва-Дунав“ “ – “Protecting and restoring ecological connectivity in the Mura-Drava-Danube river corridor through/cross sectorial cooperation” LifelineMDD DTP3-308-2.3“	
01 00 Општи приходи и примања буџета	9.573.000,00
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	9.048.842,40
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфери из ранијих година	2.630.429,92
УКУПНО:	12.619.755,52
ПРОЈЕКАТ 4016 „Процена екосистемских услуга влажних подручја у прекограничном подручју између Хрватске и Србије“ - „Wetlands Ecosystem Services Assessment in Croatia-Serbia“ EcoWET 2017HR-RS123“	
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	3.354.147,94
УКУПНО:	3.354.147,94
ПРОЈЕКАТ 4017 "Програм прекограничног управљања за планирани резерват биосфере „Мура-Драва-Дунав“ -"Transboundary Management Programme for the planned 5-country Biosphere Reserve “Mura-Drava-Dunav” within the Danube Transnational Programme” DTP 1-259-2.3 – coop MDD	
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	10.614.007,62
УКУПНО:	10.614.007,62
УКУПНИ ПРИХОДИ	194.287.375,47

Табела бр. 32: Приказ расхода по врстама (економским класификацијама) и изворима финансирања за све програмске активности у 2021. години:

Назив	Укупно утрошена средства (сви извори финансирања)	Буџетска средства (извор финансирања 01 00)	Средства донација (извори финансирања 06 00 56 00 и 15 00)	Сопствена средства (извори финансирања 04 00 13 06)
ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	70.246.481,74	70.246.481,74		
СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	11.322.269,20	11.322.269,20		
НАКНАДЕ У НАТУРИ	413.622,50	413.622,50		
СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	649.632,82	620.000,00		29.632,82
НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1.220.464,80	1.220.464,80		
НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	1.072.777,98	1.072.777,98		
СТАЛНИ ТРОШКОВИ	14.155.389,06	14.143.915,70	750,16	10.723,20
ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	1.879.613,04	1.214.483,18	224.684,97	440.444,89
УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	12.370.944,62	11.130.885,94	638.649,18	601.409,50
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	6.844.499,73	6.479.461,98	284.960,36	80.077,39
ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	4.873.017,90	4.252.000,00		621.017,90
МАТЕРИЈАЛ	5.736.472,99	4.643.088,55		1.093.384,44
ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	600.374,00	600.374,00		
ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	145.736,00	113.476,72		32.259,28
МАШИНЕ И ОПРЕМА	3.341.378,00	3.181.079,78		160.298,22
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	1.831.116,00	1.831.116,00		
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	136.703.790,38	132.485.498,07	1.149.044,67	3.069.247,64

Табела бр. 33: Приказ остварених прихода и примања по изворима финансирања и програмским активностима у 2022. години:

Назив	Укупно остварена средства (сви извори финансирања)	Буџетска средства (извор финансирања 01 00)	Средства донација (извори финансирања 06 00 и 56 00)	Сопствена средства (извор финансирања 04 00)
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1003	127.793.150,36	125.075.551,50		2.717.598,86
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 4014	16.492.696,53	7.409.946,57	9.082.749,96	
УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ	144.285.846,89	132.485.498,07	9.082.749,96	2.717.598,86

Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад (у даљем тексту: Завод) основан од стране Покрајинске Владе је индиректни корисник буџетских средстава и сматра се Наручиоцем у смислу Закона о јавним набавкама.

У зависности од укупно процењене вредности истоврсних набавки на годишњем нивоу одређених Планом јавних набавки Завода за заштиту природе спроведени су поступци јавних набавки. На набавке укупна чија процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 1.000.000,00 динара без ПДВ-а, наручиоци нису обавезни да примењују одредбе Закона.

Јавне набавке Завода су финансиране у складу са Финансијским планом Покрајинског завода за заштиту природе за 2022. годину, Изменама и допунама финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2022. годину као и променама апропријације.

На годишњем нивоу састављен је и поднет Управи за јавне набавке РС извештај о јавним набавкама за 2022. годину.

У периоду 01.01.2022 – 31.12.2022. године спроведени су следећи поступци: поступци јавних набавки, набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга.

У отвореним поступцима јавних набавки у 2022. години је утрошено укупно 19.594.742,48 динара без ПДВ –а односно 23.513.690,98 динара ПДВ-ом.

За набавке на које се закон не примењује у 2022. години је укупно је утрошено 15.883.707,37 динара без ПДВ –а односно 20.595.555,88 динара са ПДВ-ом.

